

Visit Tampere / Mikko Vares 2024

Visit Tampere / Marko Kallio 2023

Visit Tampere / Mikko Vares 2024

TAMPEREEN KESKUSTAN ASIOINTITUTKIMUS 2024

Tutkimusraportti

Sisällysluettelo

Esipuhe	3	6.6	Asiointimatkojen kulkutavat ja määrät	33
1 KESKEISET TULOKSET	4	6.7	Kerta- ja vuosikulutus kulkutavoittain	34
1.1 Keskeiset tulokset; käynnit ja kulkutavat	5	6.8	Kulkutavan osuus kokonaiskulutuksesta	35
1.2 Keskeiset tulokset; rahankäyttö ja kulkutavat	6	6.9	Kulkutavan osuus toimialoittain	36
1.3 Keskeiset tulokset; kulkutavan osuus kokonaiskulutuksesta	7	6.10	Rahankäyttö toimialoittain	37
1.4 Keskeiset tulokset; kokemukset ja näkemykset	8	7 KESKUSTA ASIOINTIPAikkANA	53	
2 TAVOITTEET JA TAUSTA	9	7.1	Keskustan liiketilat ja elinvoima	54
2.1 Tavoitteet	10	7.2	Arvosana Tampereen keskustalle	55
2.2 Tietoja Tampereen keskustasta	11	7.3	Arvosanat ja asiointialueen valintakriteerit	56
3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	12	7.4	Asiointialueen valintaperusteet	57
3.1 Tutkimusaineistot	13	7.5	Harvoin ja usein keskustassa käyvien valintakriteerit	58
3.2 Kyselyn toteutus	14	7.6	Keskustassa harvoin tai ei koskaan käyvät	59
3.3 Vastaajien taustatiedot ja otoksen edustavuus	15	7.7	Syyt olla asioimatta Tampereen keskustassa	60
3.4 Toimialaluokitus	16	8 TOIVEITA KESKUSTAN KEHITTÄMISEKSI	61	
4 KÄYNNIT TAMPEREEN KESKUSTASSA	17	8.1	Näkemyksiä tulevaisuudesta	62
4.1 Kävijämäärät ja lähtökunnat	18	8.2	Toiveita Tampereen keskustaan	63
4.2 Keskustakäyntien useus	19	8.3	Harvoin keskustassa käyvien näkemykset	64
4.3 Miksi keskustassa käytiin?	20	9 MUUTOKSET VUODESTA 2021 VUOTEEN 2024	65	
4.4 Keskustan palvelujen käyttöuseus	21	9.1	Keskustassa käynnit ja asiointit 2021 ja 2024	66
4.5 Asiointikohteet ja -matkat	22	9.2	Keskustakäyntien syyt 2021 ja 2024	67
4.6 Verkkokauppa	23	9.3	Kulkutavat keskustaan 2021 ja 2024	68
5 LIKKUMINEN KESKUSTAAN JA KESKUSTASSA	24	9.4	Kerta- ja vuosikulutus 2021 ja 2024	69
5.1 Keskustan liikkumis- ja pysäköinti-indeksit	25	9.5	Kulkutavat ja asiointikerrat 2021 ja 2024	70
5.2 Kulkutavat keskustaan ja keskustassa	26	9.6	Kerta- ja vuosikulutus 2021 ja 2024	71
6 RAHANKÄYTTÖ KESKUSTASSA	27	9.7	Kulkutavan osuus kokonaiskulutuksesta 2021 ja 2024	72
6.1 Yritysten liikevaihdon kehitys	28	9.8	Kokonaiskulutus toimialoittain 2021 ja 2024	73
6.2 Rahankäyttö tyypillisellä asiointikerralla	29	9.9	Asiointitavan valinta ja keskustan arvosana 2021 ja 2024	74
6.3 Edellisen asiointikerran kulutus	30	9.10	Kehittämistoimet ja miksei käy keskustassa 2021 ja 2024	75
6.4 Kerta- ja vuosikulutus toimialoittain	31			
6.5 Kertakulutus toimialoilla kulkutavoittain	32			

LIITTEET

1 Kyselylomake	3 Keskustassa käynnit (mobiilidata)
2 Kyselyn analyysit	4 Liikkumis- ja pysäköinti-indeksien laskenta

Esipuhe

Keskustan asiantutkimuksella 2024 Tampereen kaupunki selvitti kaupunkiseudun asukkaiden asiantutkimusta, rahankäyttöä ja liikkumista Tampereen keskustassa edellisen 12 kuukauden aikana.

Tutkimuksen tavoitteena oli saada ajantasainen käsitys siitä, miksi kaupunkiseudun asukkaat tulivat keskustaan ja kuinka usein, millä kulkutavalla he liikkuvat sekä paljonko he käyttivät rahaa ja mihin asioihin. Lisäksi kartoitettiin asukkaiden kokemuksia keskustasta asiantutkimuspaikkana sekä heidän näkemyksiään ja toiveitaan tulevaisuuden asiantutkimuskeskustasta.

Asiantutkimus toteutettiin ensimmäisen kerran vuonna 2021, jolloin koronapandemia rajoitti ihmisten liikkumista, asiantutkimusta ja kulutusta keskustassa. Toisella tutkimuskerralla vuonna 2024 pandemia oli ohi ja raitiotie ottanut paikkansa joukkoliikennevälineenä.

Tampereen kaupunki käyttää asiantutkimuksen tuloksia keskustan kehittämisen lähtötietona. Tulokset julkaistaan kaupungin verkkosivuilla. Ne ovat siten kaikkien keskustassa toimivien ja keskustaa kehittävien tahojen käytettävissä.

Tutkimuksen teettivät yhteistyönä Katja Seimelä Tampereen kaupungin Liikennejärjestelmän suunnittelu -yksiköstä ja Minna Seppänen Strateginen hankekehitys -yksiköstä (Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma). Tutkimuksen toteuttivat Anne Vehmas Ramboll Finland Oy:stä ja Vesa Kause Suomen OnlineTutkimus Oy:stä.

Tutkimuksen julkaisut

- Tiivistelmäraportti, jossa kerrotaan kyselyn keskeiset tulokset ja muutokset vuosien 2021 ja 2024 tutkimuksissa.
- Tutkimusraportti, jossa on kuvattu yksityiskohtaisemmin tutkimuksen tuloksia ja toteutusta.
- Julkaisut löytyvät verkosta www.tampere.fi –sivulta.

1 Keskeiset tulokset

Visit Tampere/ Mikko Vares 2023

1.1 Keskeiset tulokset; käynnit ja kuljutavat

Käynnit Tampereen keskustassa

Tampereen kaupunkiseudun asukkaita edustavien kyselyvastaajien **käynnit Tampereen keskustassa kasvoivat vuodesta 2021**. Käyntimäärien kasvu ilmenee myös Norteconin tekemässä matkapuhelintietojen tarkastelussa (Keskustan elävyyssindeksi 2024). Käyntimäärät ovat kuitenkin edelleen pienempiä kuin ennen koronapandemiaa.

Vuonna 2024 kyselyvastaajista yli puolet kävi Tampereen keskustassa vähintään kerran viikossa. Vuonna 2021 vähintään viikoittain kävi reilu kolmasosa.

Vuonna 2024 **keskustakäyntien yleisimpiä syitä olivat käynnit ostoksilla, kahviloissa tai ravintoloissa sekä tapahtumissa ja kulttuuripalveluissa.**

Tapahtumien ja kulttuuripalvelujen sekä kahviloiden ja ravintoloiden osuus asiointipaikoista on kasvanut selvästi vuodesta 2021, jolloin korona vielä vaikutti. Aiempaa vähemmän käytiin pankissa, postissa tai pakettia hakemassa sekä kävelyllä tai muuten vain ajankuluksi.

Kuljutavat Tampereen keskustaan ja keskustassa

Tampereen keskustan liikkumis- ja pysäköinti-indeksien mukaan **joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut huomasti** koronavuosien ja raitiotien valmistumisen jälkeen. Kävelyn ja autoliikenteen määrät ovat palautuneet suunnilleen koronaa edeltävälle tasolle, pysäköintimäärät hieman korkeammiksikin. Pyöräliikenne on edelleen hieman vähäisempää.

Vuonna 2024 kaupunkiseudun asukkaita edustavat vastaajat saapuivat asiointimatkoillaan Tampereen **keskustaan eniten joukkoliikenteellä**. Vuonna 2021 autoilu oli yleisintä.

Yli puolet käveli keskustassa kohteesta toiseen sekä vuonna 2021 että vuonna 2024. Autolla kohteesta toiseen siirtyminen väheni.

1.2 Keskeiset tulokset; rahankäyttö ja kulutavat

Rahankäyttö toimialoittain ja kulutavoittain

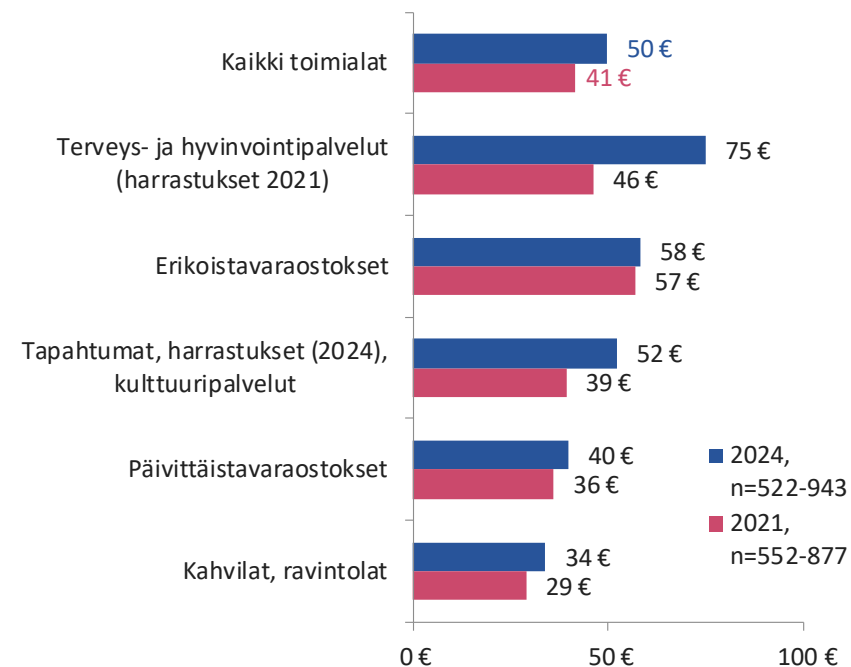
Yhdellä tyypillisellä asiointikerralla käytettiin rahaa vuonna 2024 keskimäärin **50 €**. Vuonna 2021 vastaava luku oli 41 €.

Vuonna 2024 yhdellä tyypillisellä asiointikerralla eniten rahaa käytettiin terveys- ja hyvinvointipalveluihin, vähiten kahviloissa ja ravintoloissa. Kertakäynnillä eniten kuluttivat autoilijat ja vähiten kävelijät. Joukkoliikenteen käyttäjät kuluttivat vuonna 2024 kertakäynnillä enemmän kuin kävelijät. Vuonna 2021 kävelijät kuluttivat enemmän tai saman verran kuin joukkoliikenteen käyttäjät.

Tyypillisen asiointikerran kulutus nousi vuodesta 2021 kaikilla toimialoilla ja kulutavoilla, paitsi kävelijöiden kertakulutus pysyi keskimäärin samalla tasolla. Kävelijöillä oli kuitenkin eniten asiointikertoja ja vuosittainen asiointikertojen määrä kasvoi kaikilla, joten keskustassa asioivien **vuosikulutus kasvoi kaikilla toimialoilla ja kulutavoilla** vuodesta 2021.

Vuonna 2024 vuosikulutus oli suurin päivittäistavaraostoksissa, pienin erikoistavaraostoksissa kaikilla kulutavoilla.

Tyypillisen asiointikerran kulutus toimialalla
(€/käynti)

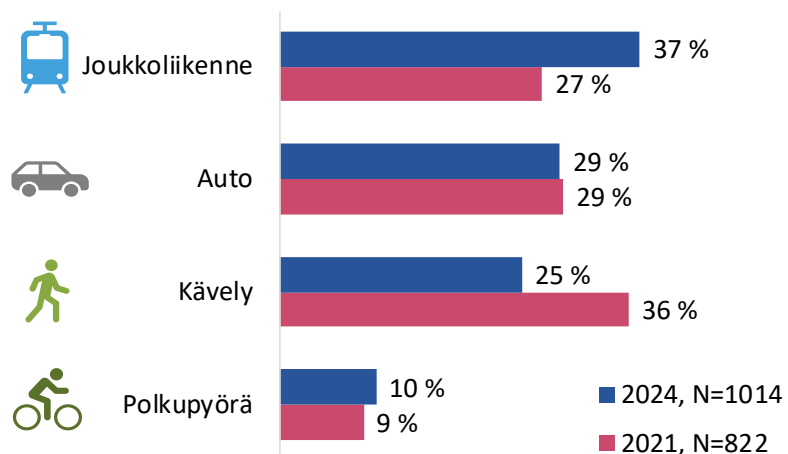

1.3 Keskeiset tulokset; kulkutavan osuus kokonaiskulutuksesta

Vuonna 2024 Tampereen keskustaan suuntautuvasta kokonaiskulutuksesta 37 % tuli joukkoliikenteellä, 29 % autolla, 25 % kävellessä ja 10 % polkupyörällä.

Vuonna 2024 keskustaan tuli eniten rahaa joukkoliikenteellä aiemman kävelyn sijasta.

Kulkutavan osuus kokonaiskulutuksesta
Tampereen keskustassa 2021 ja 2024

Joukkoliikenteen osuus kokonaiskulutuksesta kasvoi vuoteen 2021 verrattuna erityisesti päivittäistavaraostoksissa, terveys- ja hyvinvointipalveluissa sekä tapahtumissa, harrastuksissa ja kulttuuripalveluissa. Osuus oli suurimmillaan tapahtumissa.

Autoilun osuus kokonaiskulutuksesta oli sama vuosina 2021 ja 2024. Autoilun osuus kasvoi terveys- ja hyvinvointipalveluissa sekä tapahtumissa, harrastuksissa ja kulttuuripalveluissa, ja väheni päivittäistavaraostoksilla. Vuonna 2024 osuus oli suurimmillaan terveys- ja hyvinvointipalveluissa.

Kävelyn osuus kokonaiskulutuksesta pieneni vuodesta 2021 vuoteen 2024 kaikilla toimialoilla. Silti kävelijät toivat vuonna 2024 yhä 25 % keskustan kokonaiskulutuksesta, vaikka kävelevien osuus vastaajista oli vain 16 %. Kävelyn osuus oli suurimmillaan päivittäistavaraostoksissa.

Pyöräilijöiden osuus kokonaiskulutuksesta oli vähäisin sekä vuonna 2024 että 2021. Myös pyöräilijöiden osuus kokonaiskulutuksesta oli suurempi kuin heidän kulkutapaosuutensa (6 %). Osuus oli suurimmillaan erikoistavaraostoksissa.

1.4 Keskeiset tulokset; kokemukset ja näkemykset

Kokemukset keskustasta asiointipaikkana

Kokonaisuutena Tampereen keskustalle annetut **arvosanat** olivat vuonna 2024 **yhtä hyvät tai paremmat** kuin vuonna 2021. Merkitsevästi aikaisempaa paremman arvosanan saivat joukkoliikenneyhteydet sekä kävely- ja pyöräilyolosuhteet.

Vastaajat antoivat vuonna 2024 **parhaat arvosanat** Tampereen keskustalle joukkoliikenneyhteyksistä ja mahdollisuudesta hoitaa monta asiaa samalla matkalla. Myös kauppojen ja muiden palveluiden aukioloaikoja sekä ihmisten kohtaamismahdollisuutta pidettiin hyvinä. **Heikoimmat arvosanat** vuonna 2024 saivat autopysäköinnin hinta ja pysäköintimahdollisuudet.

Asiointialueen valintaan vaikuttivat vuonna 2024 eniten mahdollisuus hoitaa monta asiaa samalla matkalla, kauppojen ja muiden palveluiden määrä ja monipuolisuus sekä hintataso. Joukkoliikenneyhteyksien merkitys asiointialueen valinnassa kasvoi eniten vuodesta 2021 vuoteen 2024.

Näkemykset keskustan kehittämisestä

Vastaajien keskustassa **käyntien määrää tai kestoja lisäisivät eniten yleisen siisteyden, viihtyisyyden, katupuiden ja kasvillisuuden lisääminen.** Autoilijoiden, kehyskuntalaisten ja lapsiperheiden käyntejä lisäisivät etenkin nopeaan asiointiin tarkoitetut kadunvarsipaikat tai pidempiaikaiseen pysäköintiin tarkoitetut pysäköintilaitokset.

Vastaajien keskustakäyntejä **vähentäisivät hieman** etättyö tai -opiskelu sekä verkkokauppa ja -asiointi.

Keskustaan toivottiin lisää tapahtumia ja palveluita sekä viihtyisiä oleskelupaikkoja ja laadukasta suunnittelua. Harvoin keskustassa käyvät toivoivat kadunvars- ja LE-pysäköintipaikkoja, tapahtumia, palveluja, opasteita ja levähdyspaikkoja.

2 Tavoitteet ja tausta

Tutkimuksen tavoitteena oli saada ajantasainen käsitys siitä, miksi kaupunkiseudun asukkaat tulivat keskustaan ja kuinka usein, millä kulkutavalla he liikkuvat sekä paljonko he käyttivät rahaa ja mihin asioihin. Lisäksi kartoitettiin asukkaiden kokemuksia keskustasta asiointipaikkana sekä heidän näkemyksiään ja toiveitaan tulevaisuuden asiointikeskustasta.

Työssä toistettiin vuoden 2021 asiointitutkimuksen pääasiallinen sisältö ja tarkasteltiin sen jälkeisiä muutoksia ja kehityssuuntia.

Visit Tampere/ Marko Kallio 2024

2.1 Tavoitteet

Keskustan asiointitutkimuksella selvitettiin kehittämisen taustatiedoksi keskustan saavutettavuutta ja houkuttelevuutta; miten eri liikkumistavat ovat yhteydessä keskustassa käynteihin ja miten keskustaa arvioidaan. Tutkimus toteutettiin ensimmäisen kerran vuonna 2021. Vuonna 2024 toteutetussa tutkimuksessa päivitettiin vastaavat tiedot ja tarkasteltiin muutoksia ja kehityssuuntia vuodesta 2021.

Asiointitutkimuksen **tavoitteena** oli selvittää

- **Syyt**, miksi keskustaan tullaan, mitä keskustassa tehdään sekä miksi keskustassa ei käydä
- **Kulkutavat**, millä keskustaan tullaan
- **Rahankäyttö**, paljonko rahaa keskustassa asioitaessa käytetään
- **Useus**, kuinka usein keskustassa käydään.
- **Arvosanat** keskustan asiointi- ja liikkumisoloille.

Lisäksi selvitettiin

- mikä on **eri kulkutapojen osuus Tampereen ydinkeskustaan tulevasta kaupan ja palveluiden kokonaiskulutuksesta toimialoittain?**
- millaiset ovat **kulkutavan, asuinpaikan, iän, sukupuolen ja perhetyypin** yhteydet keskustassa **käyntien määriin ja kulutettuihin rahsummiin?**

Tarkastelussa oli mukana kaikenlaiset keskustan käyntikohteet, kuten kaupalliset ja julkiset palvelut, harrastus-, kulttuuri-, liikunta- ja muut vapaa-ajan palvelut sekä työ, opiskelu ja asuminen. Rahankäyttöä tarkasteltaessa mukana olivat vain maksulliset kohteet.

Lisäksi tarkasteltiin liikkumis- ja asiointitottumusten muutoksia sekä pyrittiin selvittämään, miten etätyö ja –opiskelu, verkkokauppa, ratikka ja muut keskustan muutokset ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat keskustakäynteihin.

Vuoden 2021 kyselyn ajankohtana huhtikuussa koronapandemian poikkeusolot olivat jatkuneet yli vuoden ja menossa oli raitiotien viides rakentamisvuosi. Ratikan matkustajakoeliikenne alkoi heti kyselyn jälkeen toukokuussa 2021. Vuoden 2024 kyselyaikaan huhtikuussa ratikkaa oli käytetty kolme vuotta.

2.2 Tietoja Tampereen keskustasta

Tampereen keskustan tunnuslukuja

Tampereen keskustan seurantajärjestelmässä¹ voi seurata keskustan kehittymistä tärkeimpien demografisten ja kaupunkikehittämiseen liittyvien tunnuslukujen ja tietojen avulla. Pääindikaattoreina seurantajärjestelmässä on keskustan väestön, työpaikkojen ja kaupallisen elinvoiman kehitys. Keskustan asukasmäärä on kasvanut vuodesta 2008. Kasvu on ollut viime vuodet nopeaa. Valtaosa asuu keskustassa yksin (62 %) tai kaksin (30 %). Ikäjakauman huippu on parikymppisissä. Myös keskustan työpaikkamäärä on noususuunnassa. Keskustan kaupallista elävyyttä kuvaava elinvoimaluku oli noususuuntainen vuoteen 2018, jonka jälkeen suunta on ollut laskeva, mutta parempi kuin monissa muissa Suomen kaupunkikeskustoissa.

Keskustan liikenne

Tampereen kaupunki on koonnut verkkosivuilleen tietoja liikennemääristä ja liikkumisesta Tampereella². Viimeisimpänä on julkaistu raportti ”Liikenteen kehitys Tampereella vuonna 2023”. Tarkastelualueena on yleensä ollut koko Tampere, mutta mukana on myös tietoja ydinkeskustasta. Keskustaan saapuva autoliikenne väheni idän ja lännen suunnasta ratikan myötä, mutta kasvoi pohjoisen ja etelän suunnasta edellisvuoteen 2022 verrattuna. Pyöräliikenteen ja erityisesti jalankulkijoiden määrä kasvoi edellisvuodesta Tammerkosken ylittävillä silloilla. Joukkoliikenteen matkustajamäärät nousivat vuoden 2023 aikana 18 %, mikä on ennätysellisen paljon.

Valtakunnallinen henkilöliikennetutkimus

Valtakunnallisella henkilöliikennetutkimuksella on kerätty perustietoja suomalaisten liikkumisesta vuodesta 1974 alkaen noin kuuden vuoden välein. Viimeisimmät tutkimukset ovat vuonna 2021 toteutettu koko vuoden tutkimus ja vuonna 2023 syksyn liikkumiseen kohdistunut tutkimus.

Vuoden 2021 henkilöliikennetutkimuksen mukaan Tampereella matkoja tehdään henkilöautolla (43 %) tai kävellen (33 %), mutta seudun muissa kunnissa auto painottuu vahvemmin (67-80 %)³. Seudullisesti alle 2 km matkat taitetaan pääasiassa kävellen tai pyöräillen (70 %), kun taas joukkoliikennettä käytetään eniten 7-10 km pituisiin matkoihin (22 %). Yli 10 km matkat kuljetaan pääasiassa henkilöautolla (yli 83 %).

Valtakunnallinen henkilöliikennetutkimus antaa yleiskuvan henkilöliikennematkojen väestöryhmistä sekä ajallisista ja alueellisista eroista kunta- ja seututasolla. Siinä tarkastellaan myös ostos- ja asiointimatkoja, muttei keskustan osalta eikä siinä selvitetä kulutettujen rahasummien yhteyttä liikkumiseen.

1. Lähde: Tampereen keskustan seurantajärjestelmä [Microsoft Power BI](#)

2. Lähde: Tampereen kaupunki, liikennemäärät <https://www.tampere.fi/liikenne-kadut-ja-kunnossapito/liikennemaarat>

3. Lähde: Henkilöliikennetutkimus (2021) [HLT 2021 seuturaportti Tampereen kaupunkiseutu \(traficom.fi\)](#)

3 Tutkimuksen toteutus

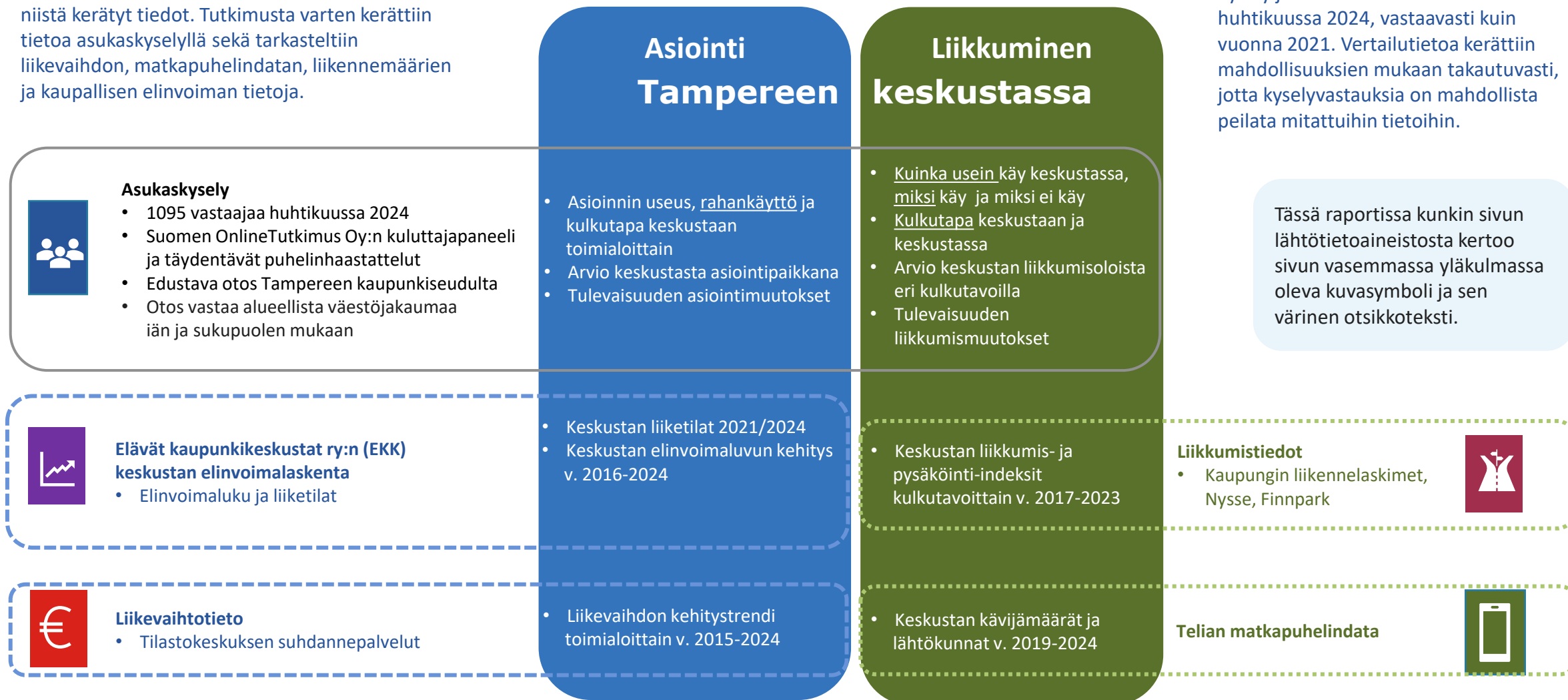
Asukkaiden toimintaa ja näkemyksiä Tampereen keskustasta selvitettiin verkkokyselyllä. Vastaajina oli edustava otos Tampereen kaupunkiseudun asukkaita. Tausta-aineistoina käytettiin eri kulkutapojen liikennemääriä ja matkapuhelindataan perustuvia kävijämääriä keskustassa sekä keskustan elinvoimalaskentaa ja yritysten liikevaihtotietoja.

Tutkimus toteutettiin vastaavasti kuin vuonna 2021, joten tulokset ovat vertailukelpoisia.

Visit Tampere/ Marko Kallio 2024

3.1 Tutkimusaineistot

Oheisessa kaaviossa on esitetty tutkimusaineistot ja niistä kerätyt tiedot. Tutkimusta varten kerättiin tietoa asukaskyselyllä sekä tarkasteltiin liikevaihdon, matkapuhelindatan, liikennemäärien ja kaupallisen elinvoiman tietoja.

Tässä raportissa kunkin sivun lähtötietoaineistosta kertoo sivun vasemmassa yläkulmassa oleva kuvasymboli ja sen värinen otsikkoteksti.

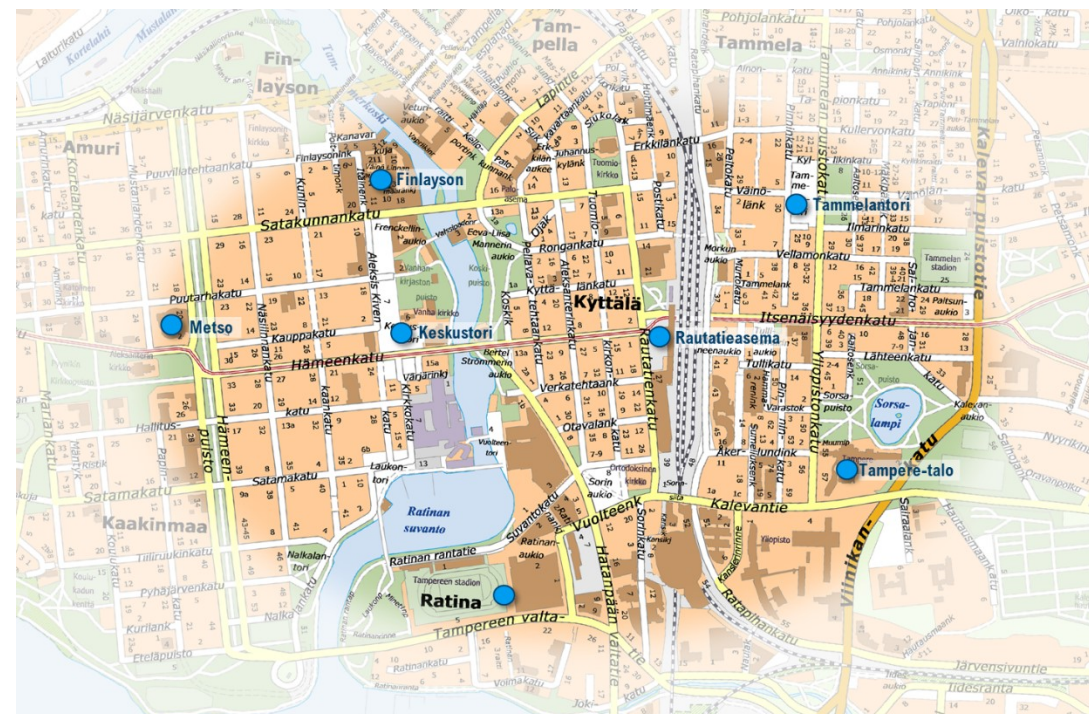

3.2 Kyselyn toteutus

Tiedonkeruu toteutettiin verkkokyselyllä ja sitä täydentävillä puhelinhaastatteluilla 9.-25.4.2024. Kyselyssä selvitettiin asiointia ja liikkumista Tampereen keskustassa kyselyä edeltäneiden 12 kuukauden aikana (kyselylomake liite 1). Kysely toistettiin lähes samanlaisena kuin vuonna 2021. Kysymyksiin tehtiin seuraavat muutokset:

- Jätettiin pois kysymykset koronan vaikutuksista ja käytettävissä olevista kulkuneuvoista.
- Toimialajaottelussa kaikki harrastukset liitettiin tapahtumiin ja kulttuuripalveluihin.
- Yleensä käytetyn kulkutavan sijasta kysyttiin pääasiallista kulkutapaa Tampereen keskustaan.
- Tarkennettiin kysymystä ostosten verkkotilaamisesta ja rahankäytöstä.
- Päivitettiin tulevia kehittämistoimia, joiden vaikutuksia keskustakäynteihin kysyttiin.

Vuoden 2021 ja 2024 tutkimusten tuloksia verrataan kootusti luvussa 8. Lisäksi vuoden 2024 tulossivujen keltaisissa laatikoissa mainitaan keskeisiä muutoksia vuoden 2021 tutkimuksesta.

Tampereen keskustalla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa keskustan ydinaluetta, joka on hahmoteltu likimääräisesti yllä olevalle kartalle soikiona. Verkkokyselyn otanta-alueena oli Tampereen kaupunkiseudun kahdeksan kuntaa, joissa on n. 420 000 asukasta (viereinen kartta).

Tiedonkeruussa käytettiin Suomen OnlineTutkimus Oy:n sähköistä kuluttajaneeliä, sekä täydennyksenä yrityksen käytössä olevia muita sähköisiä tietokantoja. Kyselyn vastaajat ovat Suomen kansalaisia, jotka ovat rekisteröityneet internet-paneelin jäseneksi osallistuakseen erilaisiin mielipide- ja kuluttajakyselyihin. Paneelissa on noin 30 000 kuluttajaa, joiden alikäraja on 15 vuotta. Lisätietoa paneelista <http://www.onlinetutkimus.fi/kuluttajaneeli>.

3.3 Vastaajien taustatiedot ja otoksen edustavuus

Otoksessa on kaikkiaan 1 095 vastaajaa.

Otokseen kerättiin tamperelaisia ja kaupunkiseudun muiden kuntien asukkaita (kehyskuntalaisia) näiden välisessä luonnollisessa väestösuhteessa.

Oheisista tiedoista näkyy, että otoksen ikä- ja sukupuoli-jakaumat vastaavat väestön luonnollisia jakaumia Tampereen kaupunkiseudulla. Otoksen kaksi nuorinta ikäluokkaa on yliedustettuna ja vanhemmat hieman aliedustettuina, mitä voitaneen kuitenkin pitää siinä mielessä edullisena suuntana, että kyselyssä selvitetään tulevaisuuden näkymiä kaupungin kehityksen suhteen.

Tampereen sisäisen jaon ja kehyskuntalaisten osalta otoksen ja väestön jakaumissa on pieniä heittoja, mutta alueiden vastaukset yhdistettynä (Tampere/kehyskunnat) erot tasaantuvat. Kyselyyn kerätty Tampereen kaupunkiseudun kokonaisotos vastaa hyvin alueellista väestöjakaumaa iän ja sukupuolen mukaan. Näin ollen kyselystä voidaan tehdä alueen kaikkia asukkaita koskevia yleistyksiä.

Eri kokoisista talouksista saatiin lähes yhtä paljon vastaajia. Vajaalla kolmanneksella vastaajista oli lapsia.

Kyselyvastausten tilastollisesta analyysistä ja epävarmuustekijöistä kerrotaan liitteessä 2.

Otoksen edustavuus asuinpaikan suhteen

Tamperelaisia 63,5 % (väestö 61,2 %)
Kehyskuntalaisia 36,5 % (väestö 38,8 %)

Otoksen edustavuus sukupuolen suhteen

Naisia 51,6 % (väestö 50,6 %)
Miehiä 48,4 % (väestö 49,4 %)
Muu / ei halua sanoa 10

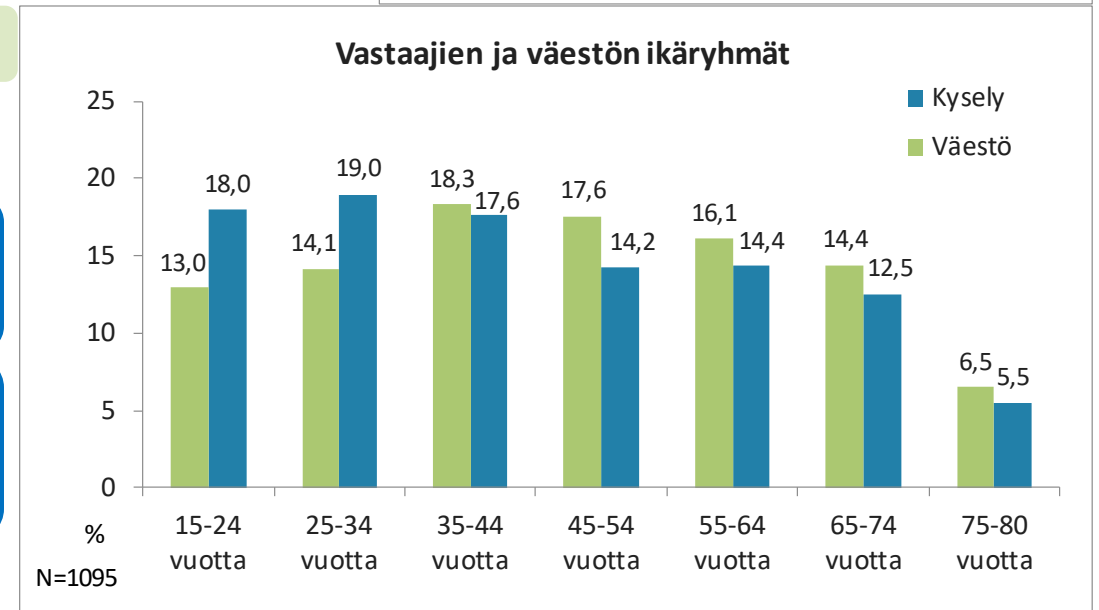
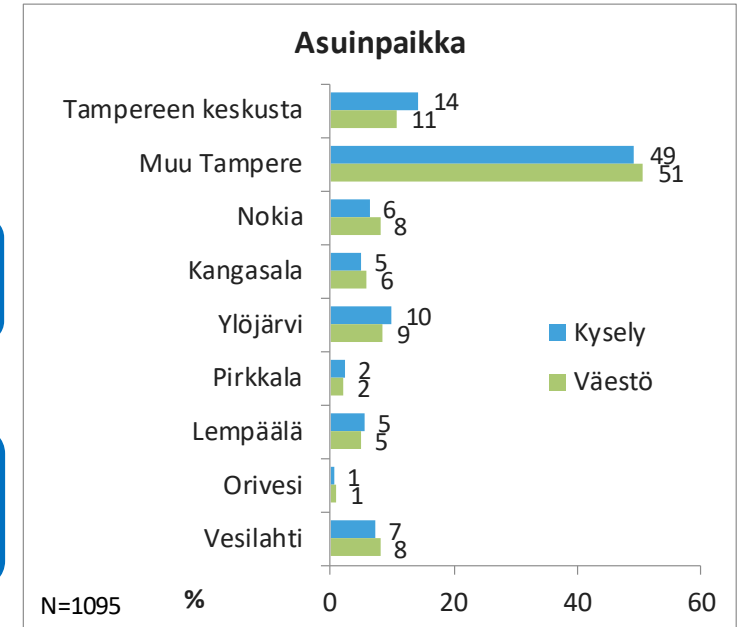
Otoksen edustavuus iän suhteen

Taloudessa alaikäisiä

- Ei 72 %
- Kyllä 28 %

Talouden koko

- Yksi henkilö 34 %
- Kaksi henkilöä 37 %
- Kolme tai enemmän 29 %

3.4 Toimialaluokitus

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin asiointia ja rahankäyttöä Tampereen keskustassa viidellä toimialalla: päivittäistavara, erikoistavara, kahvilat ja ravintolat, terveys- ja hyvinvointipalvelut sekä tapahtumat, harrastukset ja kulttuuripalvelut.

Kyselyssä pyydettiin erittelemään keskusta-asiointeja näillä toimialoilla. Toimialoja selitettiin kyselyn vastaajille ohessa kerrotulla tavalla.

Oheiset värikoodit näyttävät, miten toimialat yhdistyvät EKK-elinvoimalaskennassa käytettyyn toimialajakoon, joka puolestaan perustuu Suomen Kauppakeskusyhdistys Ry:n käyttämään jaotteluun.

Toimialajaottelua selkeytettiin vuoden 2021 kyselystä, jossa yksilölliset harrastukset oli yhdistetty hyvinvointipalveluihin. Nyt ne siirrettiin tapahtumien ja kulttuuripalveluiden yhteyteen, jolloin terveys- ja hyvinvointipalvelut jäivät omaksi luokakseen.

Kyselyn toimialajako

- **Päivittäistavarat** tarkoittavat elintarvikkeita ja muuta päivittäin tarvittavaa tavaraa (marketit ja erikoisliikkeet)
- **Erikoistavarat** tarkoittavat esimerkiksi vaatteita, kenkiä, urheiluvälineitä, kauneus- ja terveystuotteita, elektroniikkaa ja kodin tarvikkeita.
- **Kahvilat ja ravintolat** tarkoittavat myös baareja ja yökerhoja
- **Terveys- ja hyvinvointipalvelut** tarkoittavat esimerkiksi kampaamo-, kauneushoito-, hieronta- tai lääkäriasemien palveluja
- **Tapahtumat, harrastukset ja kulttuuripalvelut** tarkoittavat esim. konsertteja, teattereja, urheilukisoja, museoita, kuntosaleja tai muita liikuntapalveluja

Toimialaluokitus

(mm. EKK-elinvoimalaskennassa)

- 1-6 Muoti ja asusteet
- 7-9 Kauneuden ja terveyden tuotteet
- 10-15 Sisustaminen ja kodin tarvikkeet
- 16-23 Vapaa-aika
- **24-27 Päivittäistavarat**
- **28-29 Tavaratalot**
- 30-33 Muut liikkeet

KAUPAT YHTEENSÄ

- **34-38 Kahvilat ja ravintolat**
- **39-44 Kauneus- ja hyvinvointipalvelut**
- **45-49 Viihde- ja vapaa-ajan palvelut**
- **50-63 Kaupalliset palvelut**
- 64-65 Palvelut ilman liikevaihtoa
- **66 Hotellit**

PALVELUT YHTEENSÄ

- Toimistot
- Tyhjä
- Remontti/kausiluonteinen

TOIMIALAT LIIKETILOISSA YHTEENSÄ

4 Käynnit Tampereen keskustassa

Vuonna 2024 kaupunkiseudun asukkaita edustaneista asiointitutkimuksen kyselyvastaajista yli puolet kävi Tampereen keskustassa vähintään kerran viikossa.

Keskustan kävijämäärät kasvoivat selvästi edellisestä tutkimuskerrasta vuonna 2021. Tavallisimpia syitä keskustassa käynneille olivat ostokset sekä ravintola-, tapahtuma- ja kulttuuripalvelut.

Käyntimäärien kasvu ilmenee myös Norteconin tekemässä matkapuhelintietojen tarkastelussa (Keskustan elävyyssindeksi 2024). Käyntimäärät ovat kuitenkin edelleen pienempiä kuin ennen koronapandemiaa.

Visit Tampere/ Mikko Vares 2023

4.1 Kävijämäärät ja lähtökunnat

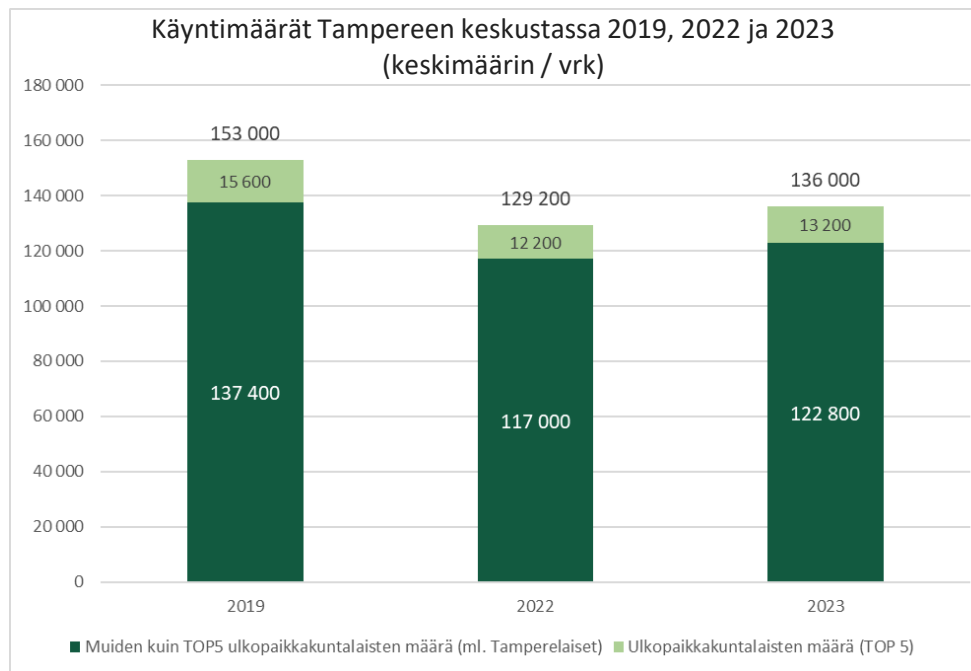
Tampereen keskustan elävyyssindeksi (Nortecon Oy 2024)

Tampereen keskustassa käytiin keskimäärin 136 000 kertaa vuorokaudessa vuonna 2023. Vuoteen 2022 verrattuna käynnit ovat lisääntyneet 6 800 käynnillä (5 %) vuorokaudessa. Vuositasolla muutos tarkoittaa 2,5 miljoonaa käyntiä enemmän. Suurinta käyntimäärien kasvu oli tammi-helmi-kuussa 2023 (Q1), jolloin käyntimäärät kasvoivat 23 % vuoteen 2022 verrattuna. Vuorokauden keskimääräinen käyntimäärä on kuitenkin yhä 17 000 käyntiä (11 %) vähemmän kuin ennen korona-aikaa vuonna 2019 ja käyntimäärät naapurikunnista ovat vähentyneet noin 15,4 % vuosina 2019-2023. Käynneistä noin 58 % on asiointikäyntejä (2023).

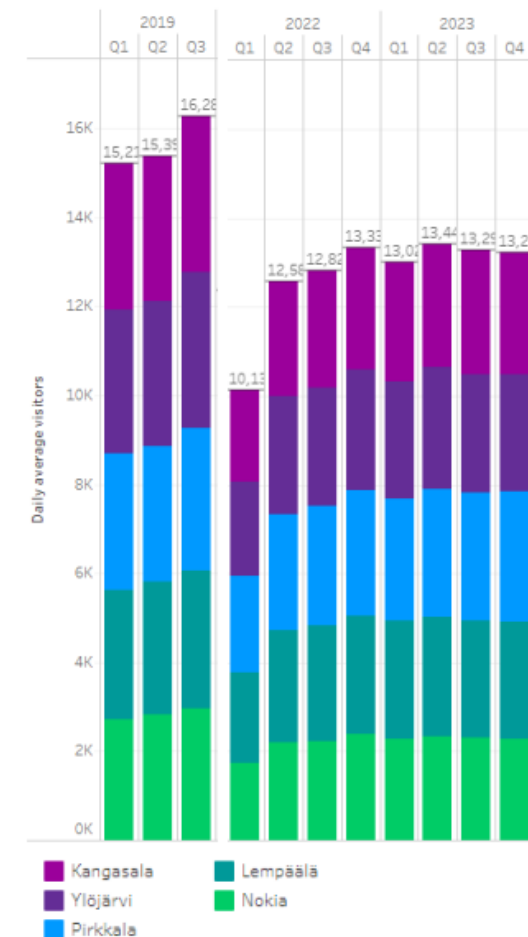
Tampereen kaupungin toimeksiannosta Nortecon Oy on selvittänyt Tampereen keskustakäyntejä Telian mobiiliverkkodatan puhelinten sijainnin perusteella. Selvityksessä henkilön kotisijainniksi on määritelty kunta, jossa liittymä on aktivoitunut käyttöön tarkastelupäivän aamuna. Käynniksi lasketaan tapahtuma, jossa henkilö on tarkastelualueella 5 minuutista korkeintaan 24 tuntiin. Käynti on aina yhden ihmisen saapuminen tai herääminen alueelta. Yksittäinen henkilö lasketaan kävijäksi vain kerran vuorokaudessa. Jos henkilö liikkuu alueelta pois ja takaisin lasketaan kävijän yhteensä alueella viettämä aika kävijän viipymään alueella.

Vuonna 2023 myös kokonaisviipymien keskimääräinen tuntimäärä vuorokaudessa kasvoi vuoteen 2022 verrattuna viikonpäivästä riippumatta. Vuoteen 2019 verrattuna keskimääräinen arkipäivien kokonaisviipymä oli vain hieman matalampi. Lauantain ja sunnuntain kokonaisviipymä vuorokaudessa oli jo korkeampi kuin vuonna 2019. Vaikka käyntimäärä vuonna 2023 olikin 11 % pienempi kuin vuonna 2019, käytetty aika oli vain yhden prosentin pienempi.

Tampereen ulkopuolelta keskustaan tultiin eniten Tampereen naapurikunnista (oikea kuva). Kangasalan, Ylöjärven, Pirkkalan, Lempäälän ja Nokian alueelta käyntejä keskustaan tehtiin vuonna 2023 keskimäärin 13 244 vuorokaudessa. Tämä on 2 388 käyntiä vähemmän kuin vuonna 2019. Lisää tuloksia liitteessä 3.

Keskustaan saapuvien ulkopaikkakuntalaisten (TOP 5) käyntimäärät keskimäärin/vrk

4.2 Keskustakäyntien useus

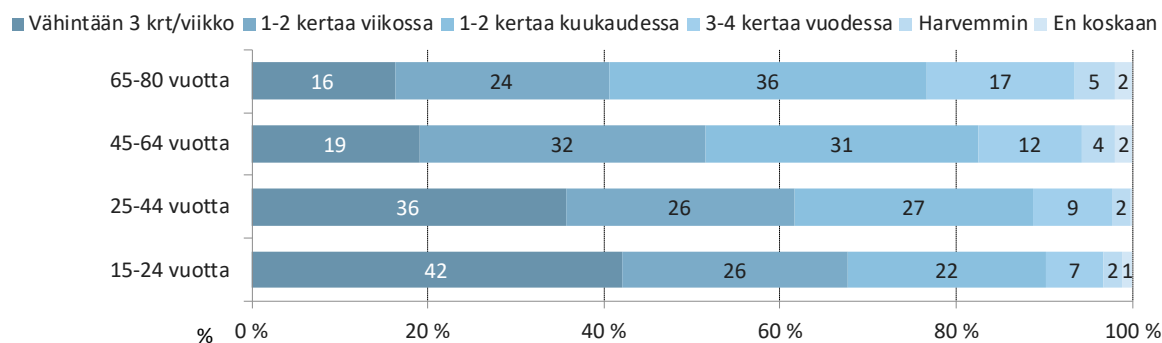
Yli puolet (55 %) kyselyn vastaajista kävi Tampereen keskustassa vähintään kerran viikossa edellisen 12 kuukauden aikana.

Vain 4 % vastaajista (n=46) ei käy koskaan tai käy harvemmin Tampereen keskustassa. Heidät ohjattiin vastaamaan ainoastaan kysymyksiin, joissa pyrittiin selvittämään, miksi käy keskustassa harvoin ja mikä saisi käymään useammin.

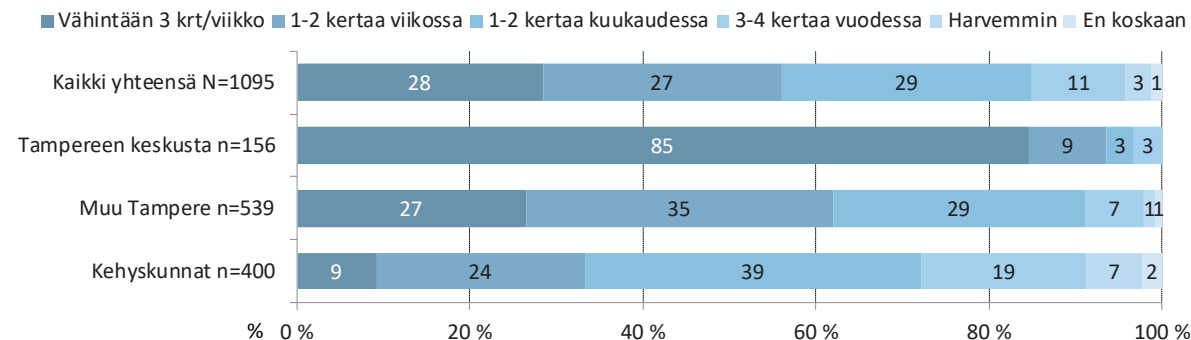
Kävellen tai polkupyörällä liikkuvat, nuoremmat ikäluokat ja tamperelaiset kävivät Tampereen keskustassa tilastollisesti erittäin merkitsevästi useammin kuin autolla tai joukkoliikenteellä kulkevat, vanhemmat ja kehyskuntalaiset.

Kävijämäärät ovat selvästi kasvaneet. Vähintään kerran viikossa keskustassa kävi 35 % vuonna 2021 ja 55 % vuonna 2024.

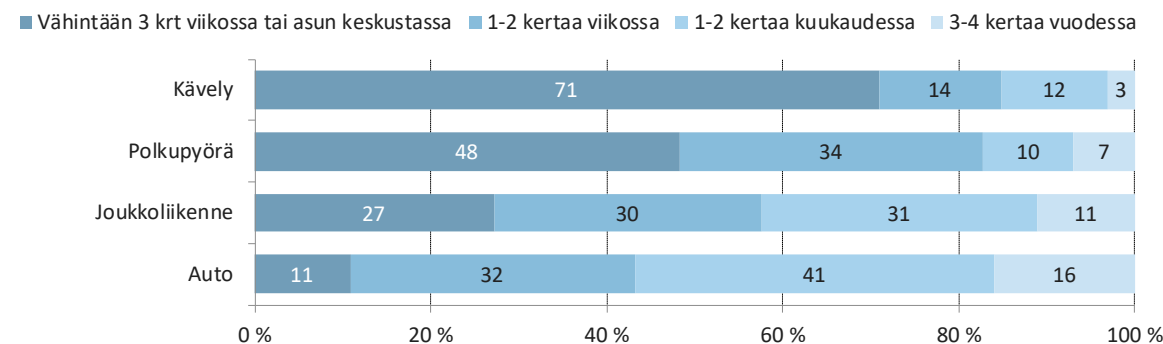
Kuinka usein käynyt Tampereen keskustassa ikäryhmän mukaan

Kuinka usein käynyt Tampereen keskustassa asuinpaikan mukaan

Kuinka usein käynyt Tampereen keskustassa kulkutavan mukaan

4.3 Miksi keskustassa käytiin?

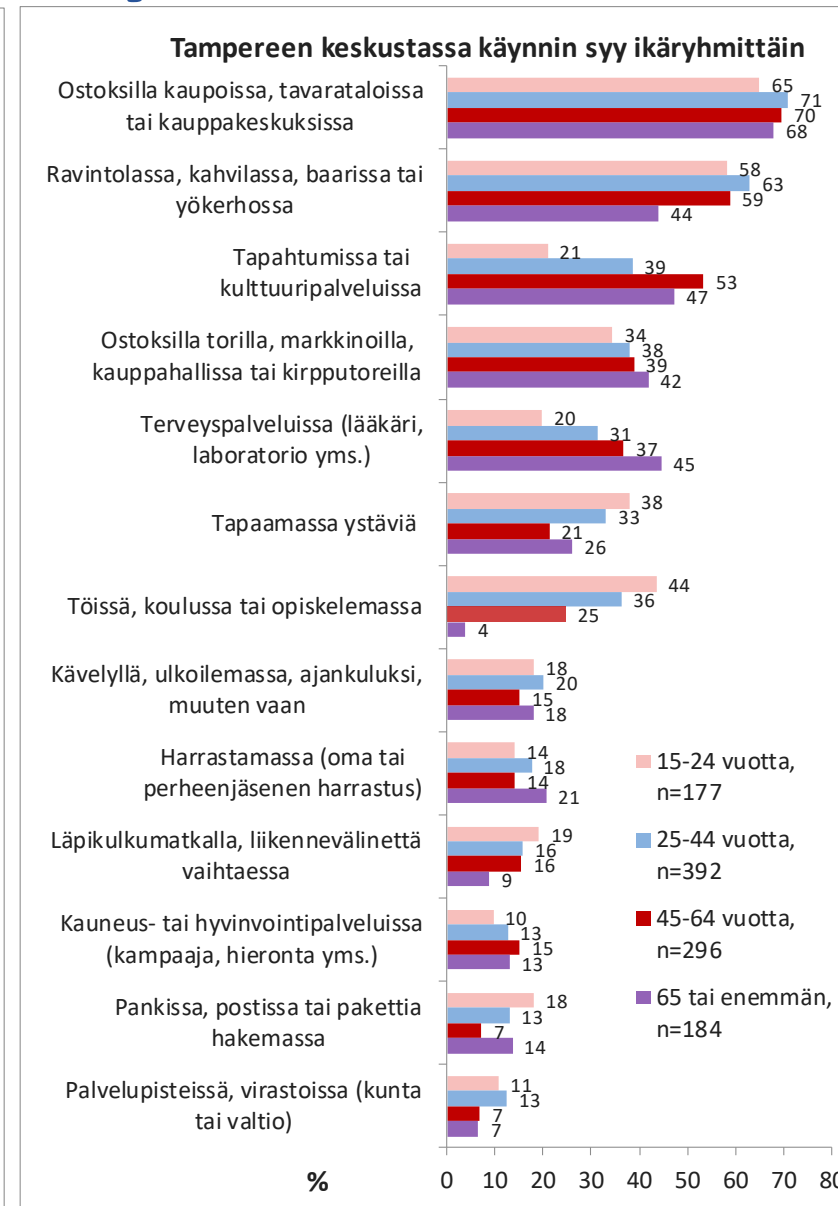
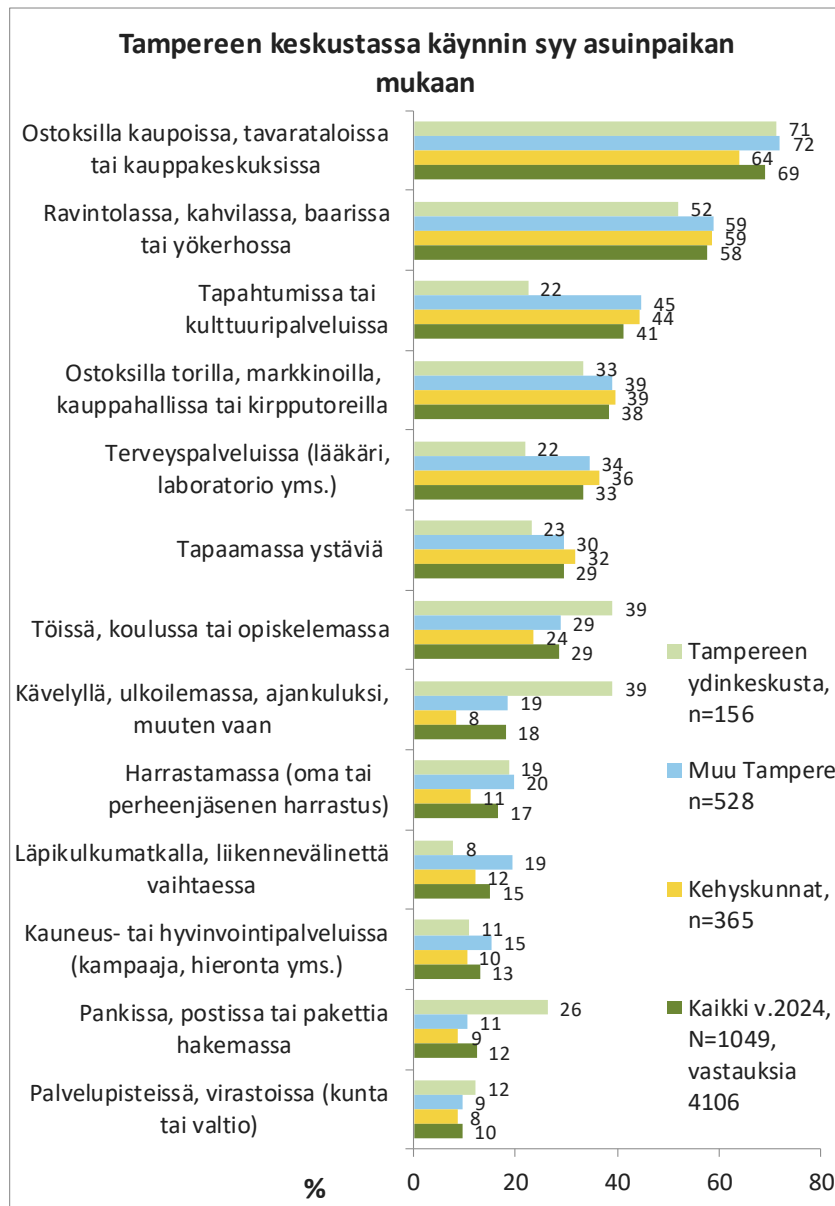
Tampereen keskustassa käytiin eniten ostoksilla, ravitsemuspalveluissa sekä tapahtumissa ja kulttuuripalveluissa. Keskustaan toivat usein myös terveyspalvelut, ystävien tapaaminen sekä työ tai opiskelu.

Keskusta oli tutkimuksen mukaan ajanviettopaikka varsinkin keskustassa asuville, mutta myös kauempaa tullaan keskustaan oleilemaan muuten vaan, kävelyllä ja ajankuluksi.

Nuoremmat kävivät keskustassa vanhempia enemmän töissä tai koulussa sekä tapaamassa ystäviä. Vanhemmat ikäluokat taas kävivät enemmän keskustan tapahtumissa ja terveyspalveluissa.

Autolla tai joukkoliikenteellä keskustaan kulkevien käynnin syynä oli muita useammin ravintola- tai terveyspalvelut. Pyöräilijät ja kävelijät taas kävivät enemmän harrastamassa.

Tapahtumien ja kulttuuripalvelujen sekä ravintoloiden osuus keskustakäyntien syynä on kasvanut selvästi vuodesta 2021, jolloin korona vielä vaikutti.

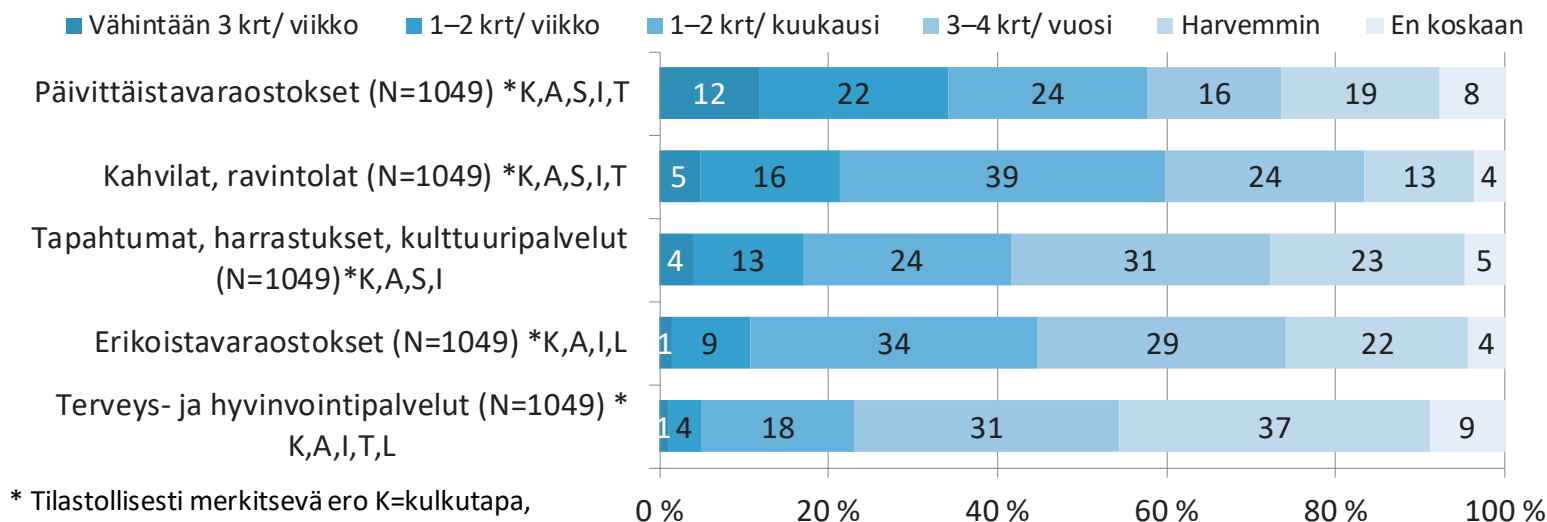

4.4 Keskustan palvelujen käyttöuseus

Kolmannes vastaajista kävi Tampereen keskustassa päivittäistavaraostoksilla vähintään kerran viikossa edeltäneen vuoden aikana. Muita palveluja käytettiin tyypillisimmin pari kertaa kuukaudessa tai harvemmin. Pienin ”en koskaan”-vastausten osuus oli erikoistavaraostoksissa ja suurin terveys- ja hyvinvointipalveluissa, joita myös käytettiin harvimmin.

Kävelijät ja pyöräilijät, keskustassa asuvat, nuoremmat ikäluokat, miehet ja lapsiperheet asioivat keskustassa muita useammin.

Kuinka usein käyttänyt seuraavia palveluja Tampereen keskustassa

* Tilastollisesti merkitsevä ero K=kulutuspaikka, A=asuinpaikka, S=sukupuoli, I=ikä, T=talouden koko ja L=lapsiperhe tai ei lapsia

- Päivittäistavaroilla tarkoitetaan elintarvikkeita ja muuta päivittäin tarvittavaa tavaraa.
- Erikoistavara tarkoittaa esim. vaatteita, kenkiä, urheiluvälineitä, kauneus- ja terveystuotteita, elektroniikkaa ja kodin tarvikkeita.
- Kahvilat tai ravintolat tarkoittavat myös baareja ja yökerhoja.
- Terveys- ja hyvinvointipalvelut tarkoittavat esim. kampaamo-, kauneudenhoito- tai lääkäriasemien palveluja.
- Tapahtumat, harrastukset ja kulttuuripalvelut tarkoittavat esim. konsertteja, teattereja, urheilukisoja, museoita, kuntosaleja tai muita liikuntapalveluja.

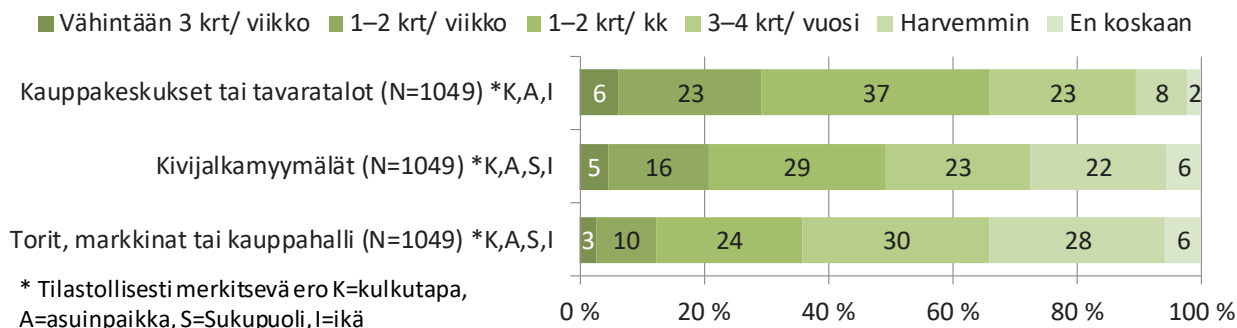
4.5 Asiointikohteet ja -matkat

Tampereen keskustan kauppakeskuksissa tai tavarataloissa käytiin vähän useammin kuin toreilla, markkinoilla tai kauppahallissa. Keskustan myymälöissä kävivät tilastollisesti merkitsevästi useimmin kävelijät ja pyöräilijät, keskustassa asuvat, nuoremmat ja miehet.

Tampereen seudun asukkaat kävivät kaikissa näissä kohteissa vuonna 2024 useammin kuin vuonna 2021.

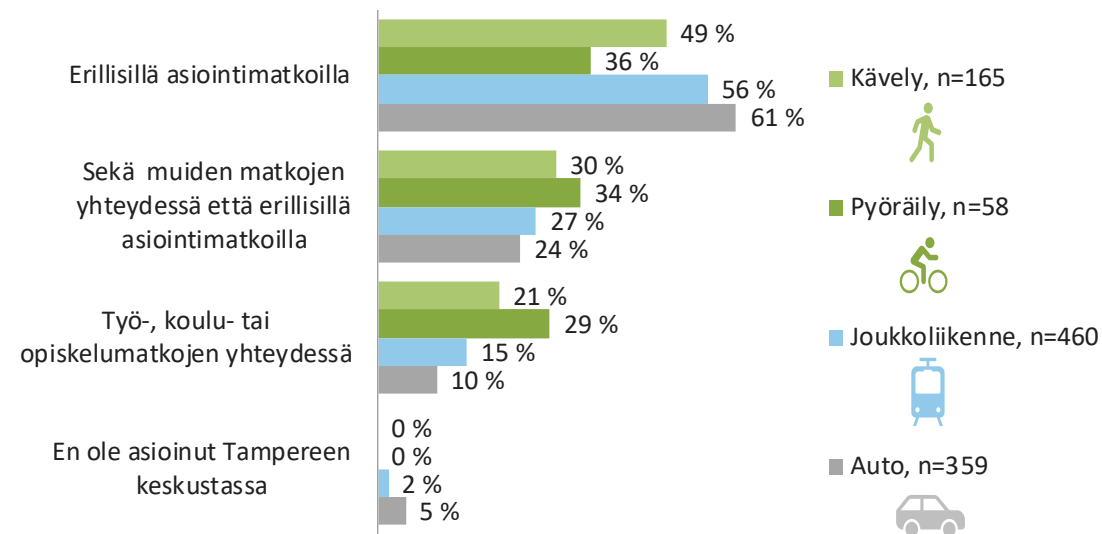
Kuinka usein käynyt seuraavissa kohteissa

Tampereen keskustassa viimeisen 12 kuukauden aikana

Yli puolet vastaajista (56 %) kertoi hoitavansa ostoksensa ja muun asiointin yleensä erillisillä asiointimatkoilla. Kehyskuntien asukkaat, autoilijat ja lapsettomat tekevät eniten erillisiä asiointimatkoja. Erilliset asiointimatkat lisääntyvät iän myötä. Erot olivat tilastollisesti merkitseviä.

Ostokset ja muu asiointi Tampereen keskustassa

4.6 Verkkokauppa

Vastaajat tilasivat verkosta enemmän tavaroita kuin ruokaa. Keskimäärin **tilattuna ostettiin 45 % erikoistavarasta ja 17 % päivittäistavarasta**. Kolmannes (31 %) vastaajista osti kaikki päivittäistavaransa ja 8 % kaikki erikoistavaransa myymälästä. Vajaa prosentti vastaajista tilasi kaiken päivittäis- tai erikoistavaransa verkosta.

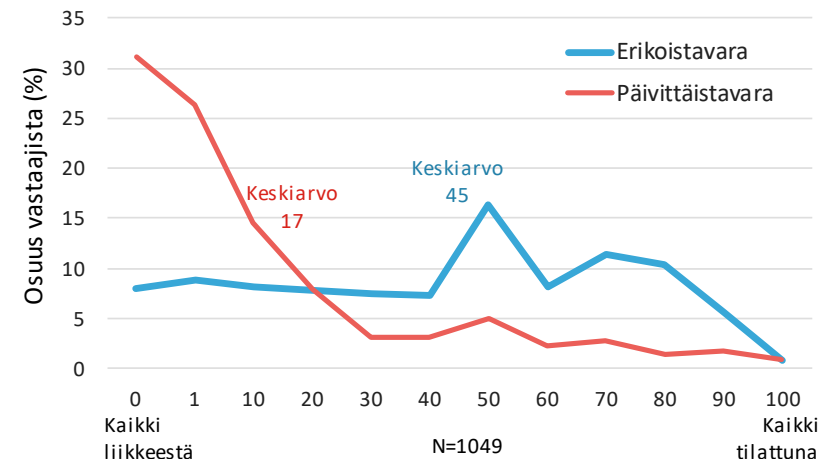
Ydinkeskustan asukkaat tilasivat verkosta tilastollisesti merkitsevästi enemmän päivittäistavaraa (22 %) kuin muun Tampereen (16 %) tai kehyskuntien (15 %) asukkaat. Verkkokaupan kautta erikois- ja päivittäistavaraa tilasivat eniten alle 44 –vuotiaat ja lapsiperheet, vähiten eläkeikäiset.

Vastaajat ostivat keskimäärin **viidenneksen (20 %) päivittäisistä aterioistaan ravintoloista**. Valtaosa (81 %) käytti ravintolapalveluja, mutta vain muutamat ostivat kaikki ateriansa ravintolasta.

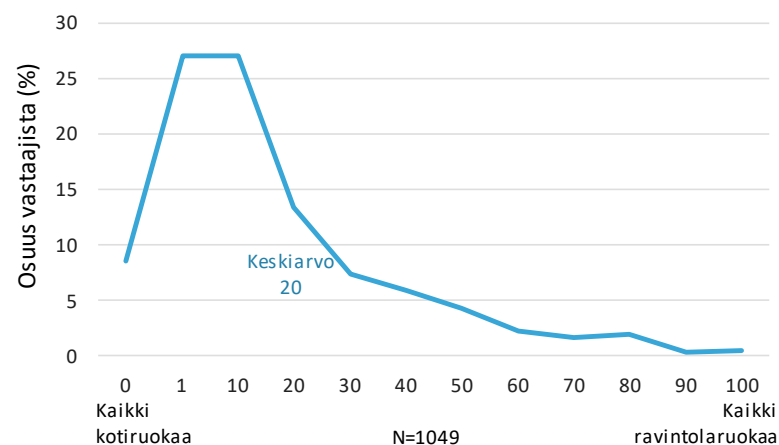
Ravintolapalveluja käyttävät tilasivat keskimäärin **joka kolmannen (34 %) ravintola-ateriansa mukaan tai kuljetettuna**.

Eryityisesti ydinkeskustan asukkaat, nuoremmat ikäryhmät, lapsiperheet, kävelijät ja pyöräilijät ostivat aterioitaan ravintolasta ja myös tilasivat niitä mukaan tai kuljetettuna. Erot olivat tilastollisesti erittäin merkitseviä.

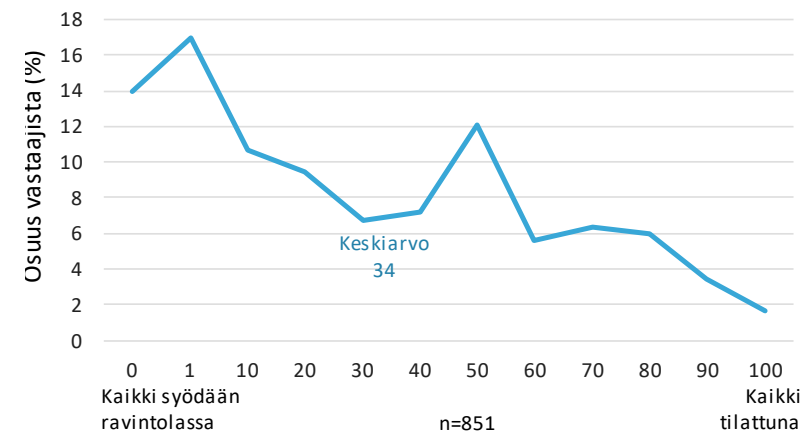
Ostosten tilaaminen verkkokaupoista

Ravintoloista ostetut päivittäiset ateriat

Ruuan tilaaminen ravintolasta mukaan tai kuljetettuna (vain ravintolapalveluja käyttävät)

5 Liikkuminen keskustaan ja keskustassa

Vuonna 2024 Tampereen keskustaan tultiin enemmän joukkoliikenteellä kuin autolla, ja keskustassa käveltiin kohteesta toiseen. Joukkoliikenteen osuus oli suurimmillaan asiointimatkoilla ravintoloihin ja tapahtumiin. Autoa taas käytettiin eniten matkoilla terveyspalveluihin tai erikoistavaraostoksille.

Keskustan liikkumisindeksien mukaan joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut huimasti koronavuodesta 2020. Kävelyn ja autoliikenteen määrät ovat palautuneet suunnilleen koronaa edeltävälle tasolle, pysäköintimäärät hieman korkeammiksikin. Pyöräliikenne on edelleen hieman vähäisempää.

Visit Tampere/ Mikko Vares 2024

5.1 Keskustan liikkumis- ja pysäköinti-indeksit

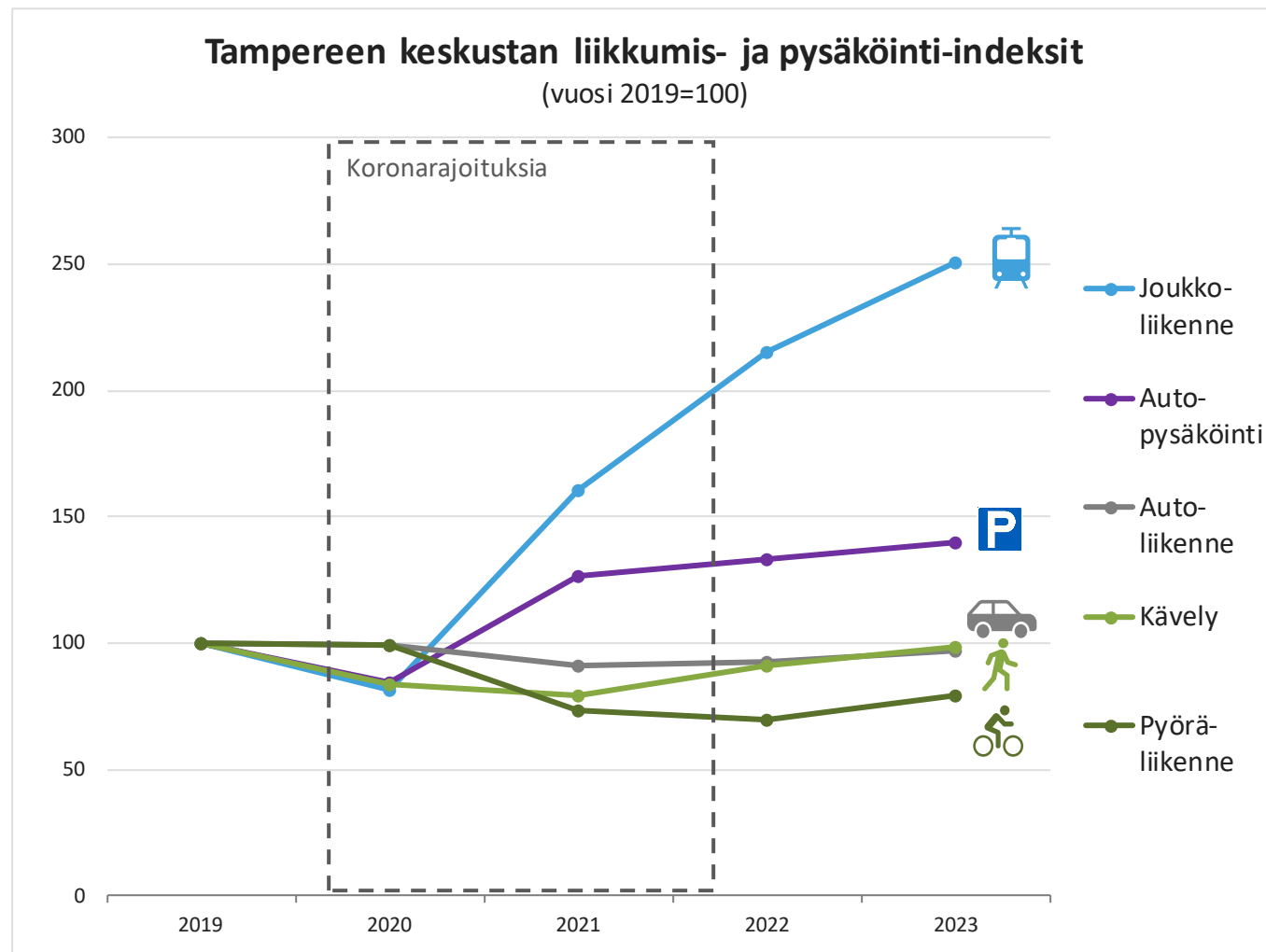
Tampereen keskustan liikkumis- ja pysäköinti-indeksien mukaan joukkoliikenne, kävely ja autojen pysäköinti Tampereen keskustassa väheni koronavuonna 2020.

Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut huomasti koronapandemian notkahduksen ja raitiotien käyttöönoton jälkeen. Nyssen vuosikertomuksen (2020 ja 2023) mukaan joukkoliikenteen matkustajamäärä romahti koronapandemian myötä 41,2 miljoonasta 27,8 miljoonaan, mutta vuonna 2023 matkustajamäärä oli 50,4 miljoonaa. Matkustajamäärät nousivat vuoden 2023 aikana 18 % (Liikennemäärät 2023 -raportti).

Autoliikenteen ja kävelyn määrät keskustassa ovat palautuneet suunnilleen koronaa edeltävälle tasolle, pysäköintimäärät hieman korkeammiksikin.

Pyöräliikenne on keskustassa edelleen vähäisempää kuin vuonna 2020.

Tampereen kaupungin tuottamien indeksien mittauspisteet ja ajankohdat löytyvät liitteestä 4.

Lähde: Tampereen kaupunki

5.2 Kuljutavat keskusta ja keskustassa

Tampereen seudun asukkaat tulivat **Tampereen keskusta**n **eniten joukkoliikenteellä** (44 %) ja **autolla** (34 %).

Joukkoliikenteen osuus oli suurimmillaan asiointimatkoilla kahviloihin, ravintoloihin, tapahtumiin tai kulttuuripalveluihin, joihin voi sisältyä myös alkoholin käyttöä. Autoa taas käytettiin eniten matkoilla terveys- ja hyvinvointipalveluihin tai erikoistavaraostoksille.

Vastaajan asuinpaikan etäisyys Tampereen keskustasta vaikuttaa luonnollisestikin kulkutapaan. Kävelen saapuivat erityisesti keskustassa asuvat. Keskusta on heille lähiasiointipaikka ja he tekivät asiointimatkat enimmäkseen kävelen (57-69 %). Kehyskuntalaiset saapuivat kohteesta riippumatta eniten autolla ja keskustan ulkopuolella asuvat tamperelaiset joukkoliikenteellä.

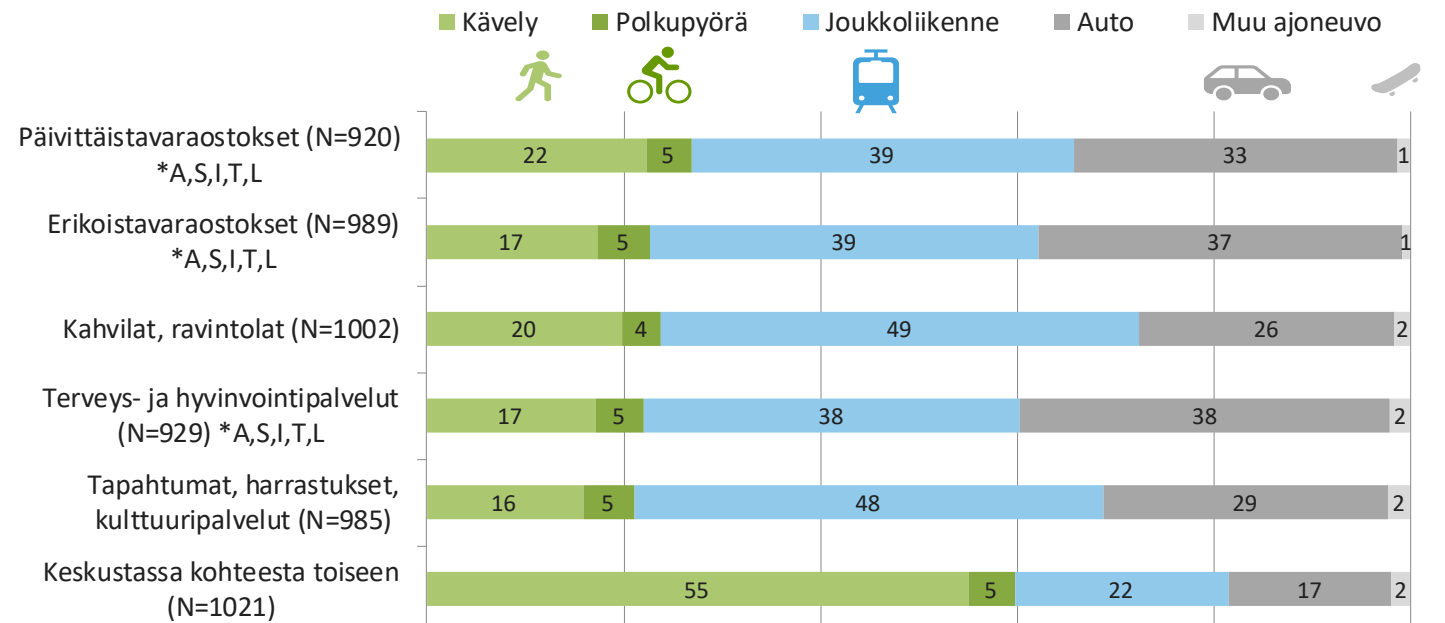
Erityisesti vanhemmat ikäryhmät, miehet, suuremmat taloudet ja lapsiperheet autoilivat, kun taas nuoremmat ikäryhmät, naiset ja yksin asuvat kulkivat joukkoliikenteellä.

Yli puolet kulki keskustassa kohteesta toiseen kävelen.

Varsinkin naiset, keskustassa asuvat ja yli 24-vuotiaat kävelivät ja sitä nuoremmat matkustivat joukkoliikenteellä keskustassa kohteesta toiseen.

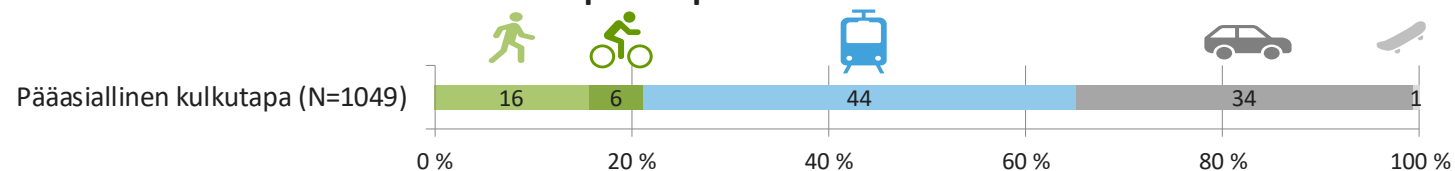
Vuonna 2024 Tampereen keskustan tultiin enemmän joukkoliikenteellä kuin autolla, kun taas vuoden 2021 tutkimuksessa keskustaan saavuttiin enemmän autolla kuin joukkoliikenteellä.

Pääasiallinen kulkutapa seuraaviin kohteisiin Tampereen keskustassa

* Tilastollisesti merkitsevä ero
A=asuinpaikka, S=sukupuoli, I=ikä,
T=talouden koko ja L=lapsiperhe vai ei

Pääasiallinen kulkutapa Tampereen keskustaan kaikilla matkoilla

6 Rahankäyttö keskustassa

Tampereen keskustassa kulutettiin yhden toimialan tyypillisellä asiointikerralla keskimäärin 50 €. Autoilijoilla oli suurin kertakulutus, mutta vähäisin käyntien määrä ja siten vähäinen vuosikulutus. Kävelijöillä taas oli pienin kertakulutus, mutta suuri vuosikulutus, koska heillä oli eniten asiointikäyntejä.

Tampereen keskustaan suuntautuneesta rahavirrasta 37 % tuli joukkoliikenteellä, 29 % autolla, 25 % kävellen ja 10 % polkupyörällä. Vuonna 2024 keskustaan tuli eniten rahaa joukkoliikenteellä aiemman kävelyn sijasta.

Visit Tampere / Laura Vanzo 2024

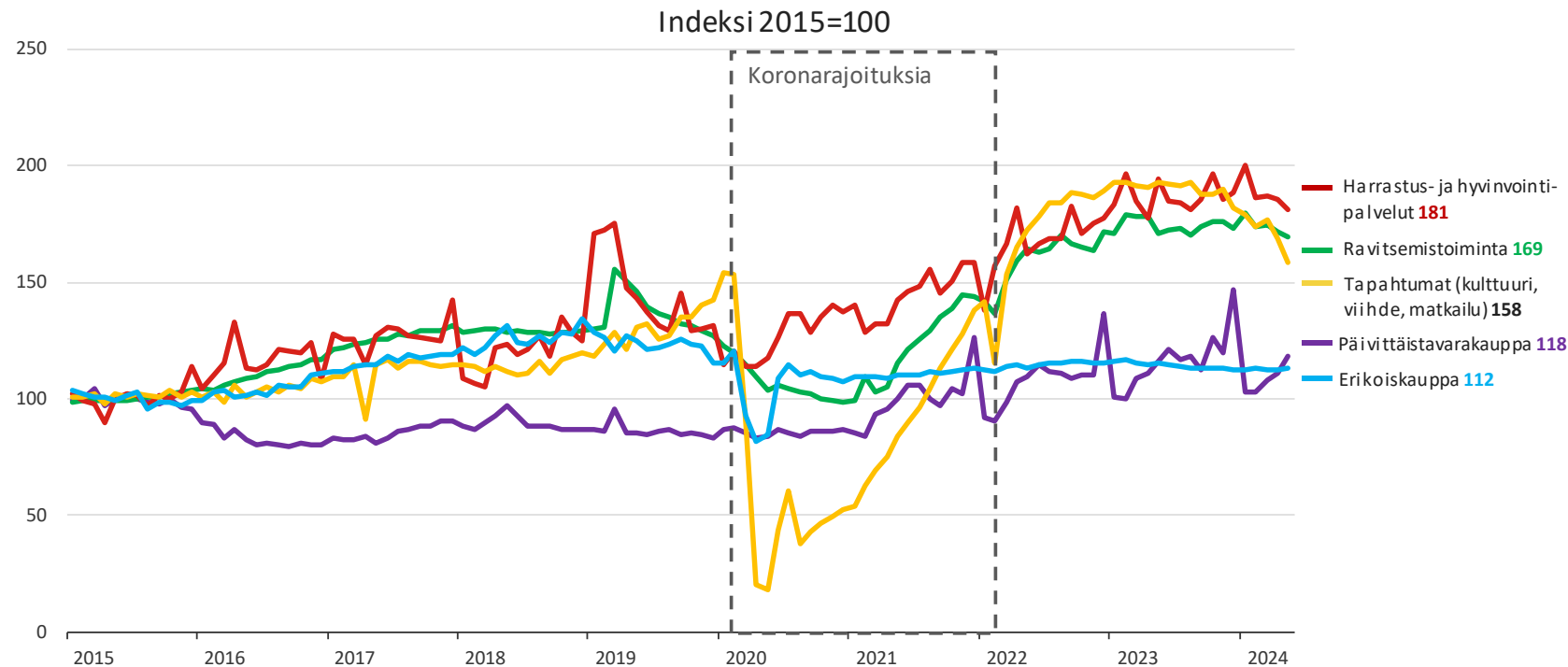
6.1 Yritysten liikevaihdon kehitys

Asiointitutkimuksen tausta- ja vertailutiedoksi selvitettiin keskustan yritysten liikevaihtotietoja. Liikevaihdon trendeissä näkyy selvästi koronapandemian vaikutus ja vaihteellinen palautuminen siitä. Romahdus oli voimakkain tapahtuma- ja kulttuurialalla, mutta myös palautuminen oli kulmakertoimeltaan vahvinta. **Harrastus- ja hyvinvointipalveluissa, ravitsemuspalveluissa sekä tapahtuma- ja kulttuurialalla kehitys on ollut selvästi kasvusuuntaista.** Päivittäis- ja erikoiskaupassa liikevaihdon kehitys on ollut koko ajanjaksolla vauhdilla.

Tampereen keskustan yritysten liikevaihdon kehitystrendiä kuvattiin toimialoittain Tilastokeskuksen suhdannepalvelun tietojen perusteella. Suhdannetieto laskettiin Tampereen keskustan postinumeroalueille 33100, 33200 ja 33210. Alue on suurempi kuin tässä tutkimuksessa määritetty keskusta-alue, mutta sen yritykset ovat vahvasti keskittyneet tutkimuksen keskusta-alueelle.

Aikasarjassa on yhdistetty kahta eri datasarjaa; aikaisempaa 2015-2021 (indeksin perusvuosi 2015) ja 2021-2024 (perusvuosi 2021). Indeksisarja on interpoloitu taitekohdassa, mikä synnyttää aikasarjaan tiettyä epätarkkuutta. Suhdanteiden suunnat ja voimakkuudet antavat kuitenkin hyvän kuvan liikevaihdon kehitystrendistä koko ajanjaksolla.

Liikevaihdon kehitystrendi 01/2015-05/2024

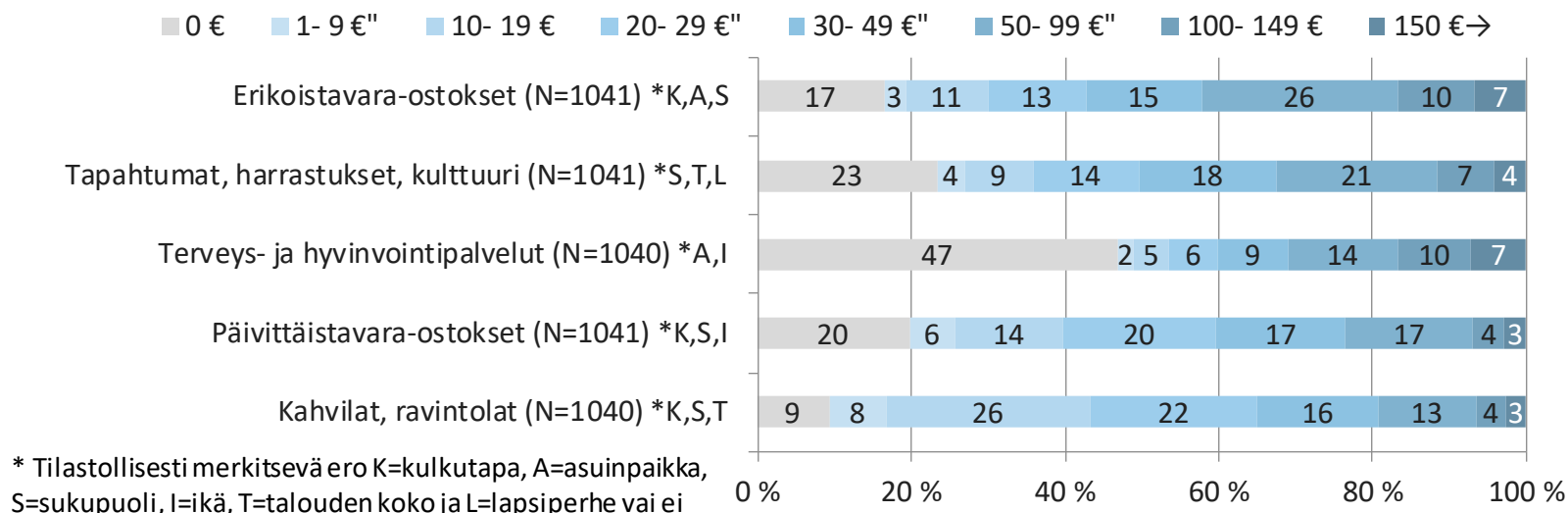
Lähde: Tilastokeskuksen suhdannepalvelut

6.2 Rahankäyttö tyypillisellä asiointikerralla

Tyypillisellä toimialan asiointikerralla Tampereen keskustassa rahaa käytettiin eniten erikoistavaraostoksiin sekä tapahtumiin, harrastuksiin ja kulttuuriin. Vähiten asiointikertaa kohti kulutettiin rahaa kahviloissa tai ravintoloissa. Vajaa puolet vastaajista ei käyttänyt keskustan terveys- ja hyvinvointipalveluja.

Kehyskuntalaiset käyttivät suurempia summia kuin tamperelaiset erikoistavaraostoksilla sekä terveys- ja hyvinvointipalveluissa. Miehet kuluttivat naisia enemmän ostoksilla ja etenkin ravintoloissa. Alle 45-vuotiaat kuluttivat eniten tyypillisellä päivittäistavaran ostoskäynnillä, kun taas eläkeikäiset terveyspalveluissa. Autoilijoiden tyypillinen kertakulutus oli suurin erikoistavaraostoksissa, terveyspalveluissa ja ravintoloissa. Luonnollisestikin talouden koon kasvaessa myös tyypillisen käynnin rahamäärä kasvoi.

Rahankäyttö tyypillisellä asiointikerralla Tampereen keskustassa

6.3 Edellisen asiointikerran kulutus

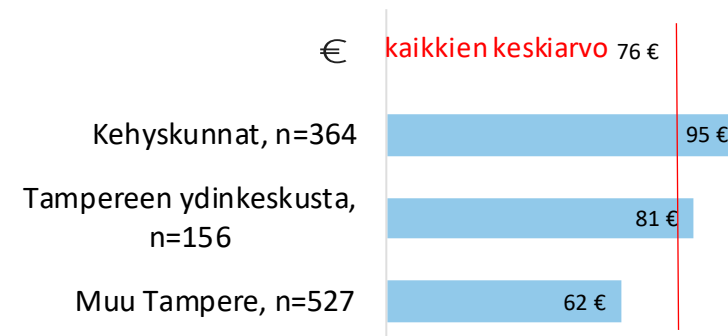
Edellisellä rahankäyttöä sisältäneellä Tampereen keskustakäynnillä vastaajat kuluttivat keskimäärin 76 €. Edellisellä kerralla kulutettu summa kasvoi talouden koon myötä. Lapsiperheet kuluttivat yhdellä asiointikerralla enemmän kuin perheet, joissa ei ollut alaikäisiä lapsia. Kehyskuntalaiset käyttivät edellisellä Tampereen keskustakäynnillään eniten rahaa (94 €) ja muut tamperelaiset vähiten (62 €). Autoilijat (100 €) kuluttivat edellisellä käynnillään puolta enemmän kuin kävelijät (50 €). Pyöräilijät käyttivät 86 € ja joukkoliikennematkustajat 67 €. Erot olivat tilastollisesti merkitseviä.

Vastaajien edellisen asiointikerran kulutus kohdistui eniten erikoistavaroihin ja vähiten tapahtumiin, harrastuksiin ja kulttuuriin.

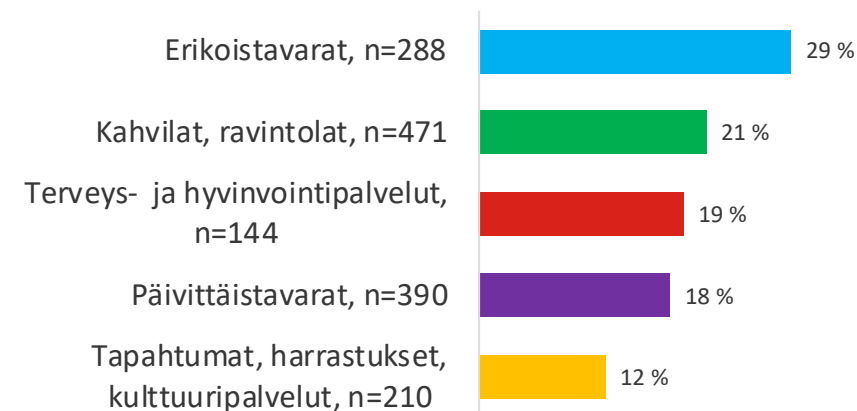
Edellisellä asiointikerralla 63 % vastaajista asioi yhdellä toimialalla, 27 % kahdella ja loput 9 % kolmella tai useammalla toimialalla. Useimmat vastaajat kävivät kahviloissa tai ravintoloissa (46 %) ja/tai päivittäistavaraostoksilla (38 %). Vähiten käytettiin terveys- ja hyvinvointipalveluita (16 %).

Vuonna 2021 edellisen asiointikerran keskimulutus oli suurempi ja sen jakautuminen toimialoittain heijasteli eri toimialojen käyttöuseutta ja tyypillisellä käynnillä käytettyä rahamäärää, koska vastaajat olivat antaneet kysymykseen jokaisen toimialan edellisen käynnin kulutuksen eikä vain edellisen keskustakäynnin toimialoilla käytettyjä euroja. Nyt he vastasivat ensin, millä toimialoilla kävivät edellisellä käynnillä ja vasta sitten paljonko niillä kuluttivat. Näin saatiin tietoa yhdellä keskustakäynnillä kulutetusta rahamäärästä.

Vastaajan keskimulutus edellisellä Tampereen keskustan asiointikerralla

Edellisen asiointikerran kulutuksen jakautuminen toimialoittain

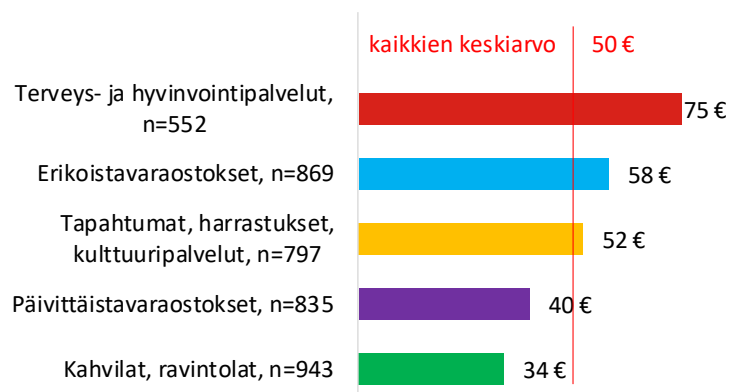
6.4 Kerta- ja vuosikulutus toimialoittain

Tampereen keskustassa kulutettiin keskimäärin 50 € yhdellä tyypillisellä asiointikerralla. Vuonna 2021 summa oli 41 €.

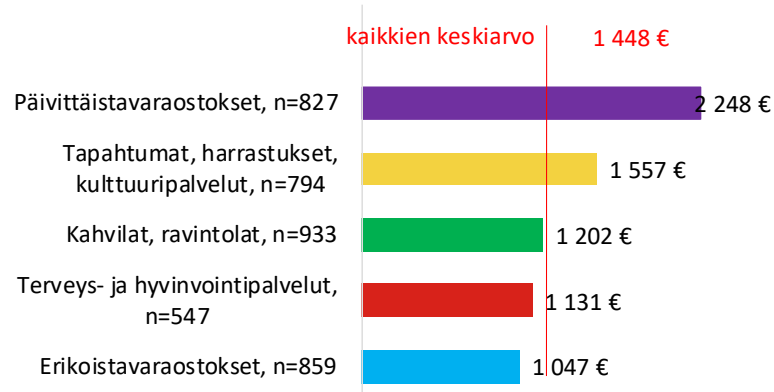
Terveys- ja hyvinvointipalveluihin sekä erikoistavaraostuksiin käytettiin eniten rahaa kertakäynnillä, mutta vuosikulutus jäi vähäisemmäksi. Päivittäistavaraostoksilla taas käytiin niin usein, että vuosikulutus oli suurin, vaikka kertakulutus oli pieni.

Kehyskuntalaiset käyttivät keskustan terveystalveluihin ja erikoistavaraostuksiin kertakäynnillä huomattavasti enemmän kuin keskustassa asuvat. Vuositasolla keskustassa asuvat kuluttivat keskustassa kolme kertaa enemmän kuin kehyskuntalaiset. Nuoremmat ikäryhmät ja miehet kuluttivat vuositason huomattavastikin enemmän kuin vanhemmat ikäryhmät ja naiset.

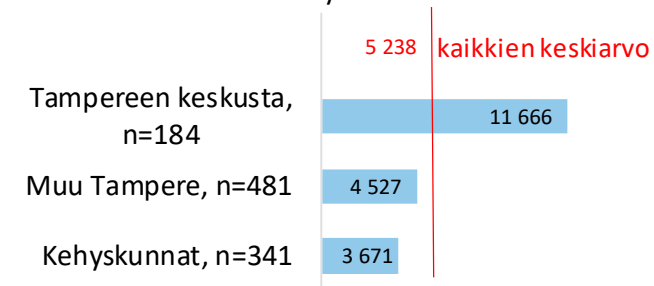
Tyypillisen asiointikerran kulutus toimialoittain (€/käynti)

Tyypillinen vuosikulutus toimialoittain (€/vuosi)

Vuosikulutus asuinpaikoittain Tampereen keskustassa (€/vuosi) toimialat yhteensä

Keskimääräinen pirkanmaalainen kuluttaa erikoistavaraostukseen arviolta noin 5 150 € ja vähittäiskauppaan yhteensä 8 900 € vuodessa. Lähde: Santasalo Ky, maakunnittaiset ostovoimat 2020, <https://tuomassantasalo.fi/ostovoima/>

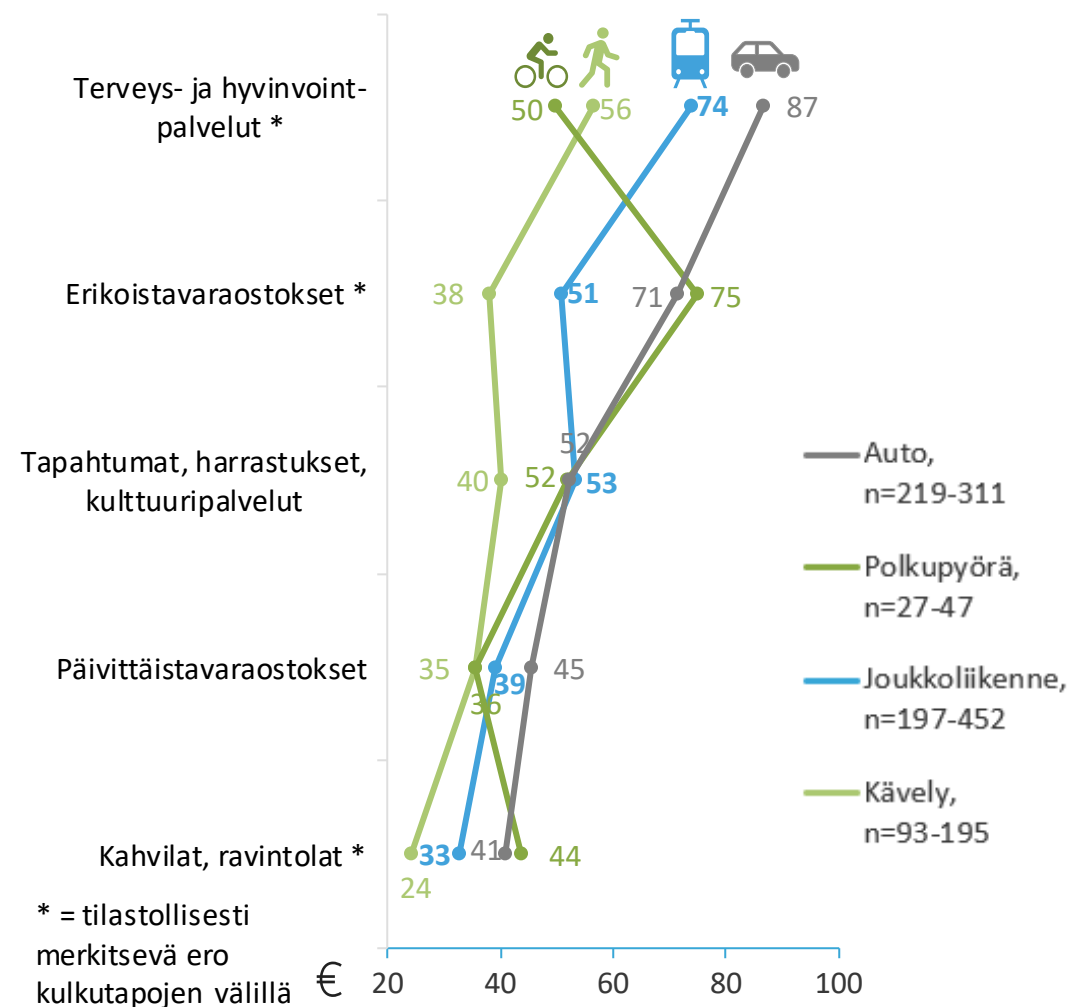
6.5 Kertakulutus toimialoilla kulkutavoittain

Yhden tyypillisen keskusta-asiointikerran **pienimmät** rahasummat **käytettiin kahviloissa tai ravintoloissa** ja **suurimmat** summat kulutettiin **terveys- ja hyvinvointipalveluissa** kaikilla muilla kulkutavoilla, paitsi pyöräliikenteessä.

Kertakulutus oli lähes kaikilla toimialoilla **pienin kävelijöillä** ja **suurimmasta päästä autoilijoilla**. Näiden väliin jäivät **joukkoliikenteellä** saapuvien kertakulutussummat.

Pyöräilijöiden kertakulutussummat eri toimialoilla vaihtelivat pienimmästä suurimpaan suhteessa muihin kulkutapoihin. Tätä selittää pyöräilijöiden vähäinen määrä, jolloin yksittäiset suuret summat voivat vaikuttaa keskiarvoihin merkittävästi.

Tyypillisen asiointikerran kulutus (€/krt)

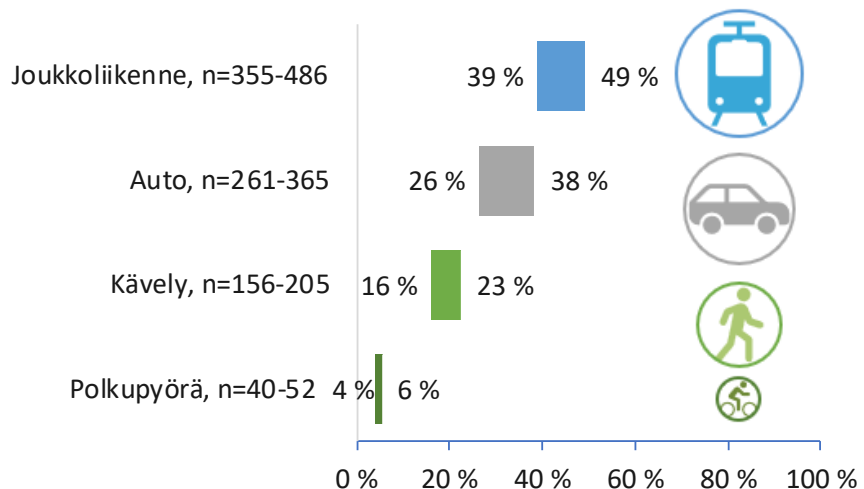

6.6 Asiointimatkojen kulkutavat ja määrät

Tampereen keskustassa asioitiin eniten joukkoliikenteellä tai autolla ja vähiten pyörällä (tarkemmin s. 26).

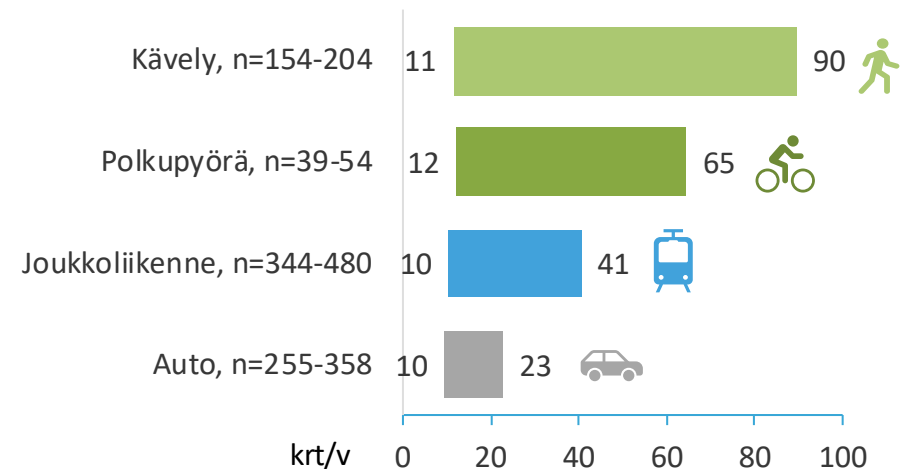
Asiointikertoja kertyi vuoden aikana eniten kävelijöille ja vähiten autoilijoille. Kaikilla kulkutavoilla käytiin useimmin päivittäistavaraostoksilla ja harvimmin terveys- ja hyvinvointipalveluissa.

Kulkutapa keskustan asiointimatkoilla
(%-osuus matkoista) toimialojen min-max

Kulkutapasymbolin koko havainnollistaa kulkutavan osuutta asiointimatkoista. Kuvissa on esitetty kysytyn asian minimi ja maksimi eri toimialoilla kulkutavoittain. Tarkastelusta on jätetty pois muut ajoneuvot.

Asiointikerrat vuodessa (krt/v)
toimialojen min-max

Keskustaan tultiin **enemmän joukkoliikenteellä ja vähemmän autolla** kuin vuonna 2021.

Asiointikertojen määrä on vuonna 2024 suurempi kuin vuonna 2021 kaikilla kulkutavoilla ja lähes kaikilla toimialoilla.

6.7 Kerta- ja vuosikulutus kulkutavoittain

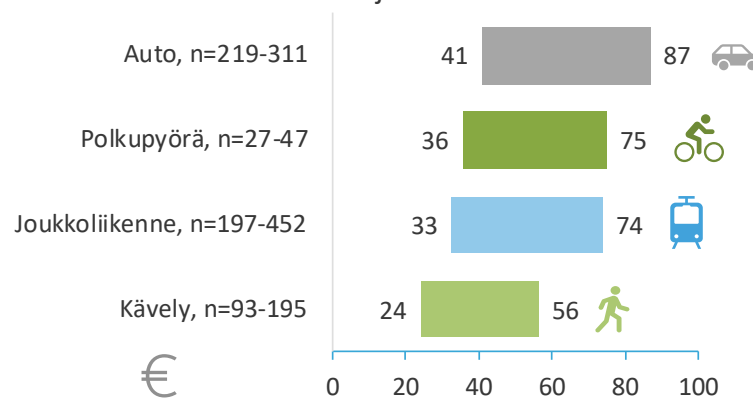
Autoilijat kuluttivat tyypillisellä asiointikerralla suurempia summia kuin joukkoliikennematkustajat ja kävelijät (tarkemmin s. 32).

Autoilijoiden yksittäisen asiointikerran kulutus oli suurin, mutta vuosikulutus jäi pieneksi, koska vuosittaisia asiointikertoja keskustassa oli vähiten.

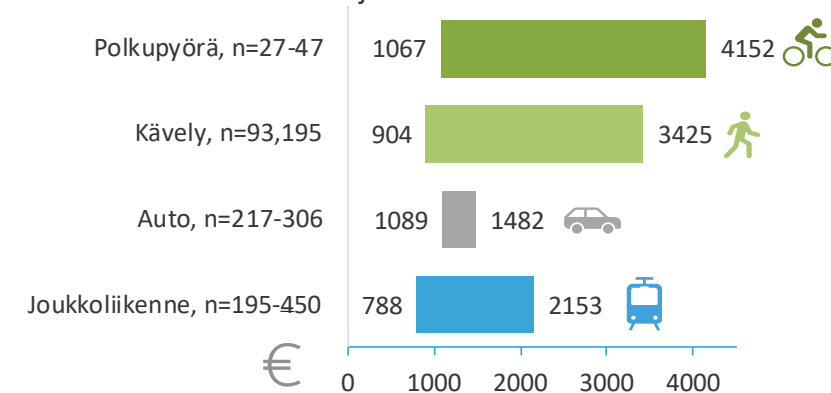
Kävelijöiden kertakulutus oli pienin, mutta asiointikertoja vuodessa eniten, joten vuosikulutus oli suuri.

Suurimmat vuosikulutusmäärät kertyvät pyöräilijöille, mutta heidän määränsä oli osin niin vähäinen, että yksittäiset suuret vastaukset voivat vaikuttaa keskiarvoon merkittävästi.

Tyypillisen asiointikerran kulutus (€)
toimialojen min-max

Vuosikulutus keskustassa (€/vuosi)
toimialojen min-max

ESIMERKKI

Vastaajan päivittäistavarakaupan asiointeja koskevat vastaukset

Kulkutapa päivittäistavaraostoksille
Joukkoliikenne

Asiointitiheys 1-2 krt / kk
→ 18 krt / vuosi

Tyypillisen asiointikerran kulutus
25 € / kerta

Vuosikulutus
450 € / vuosi

Vuositasen kulutus saatiin kertomalla vastaajan kunkin toimialan tyypillisen asiointikerran kulutus ja vuosittaisten asiointikäyntien määrä.

6.8 Kulcutavan osuus kokonaiskulutuksesta

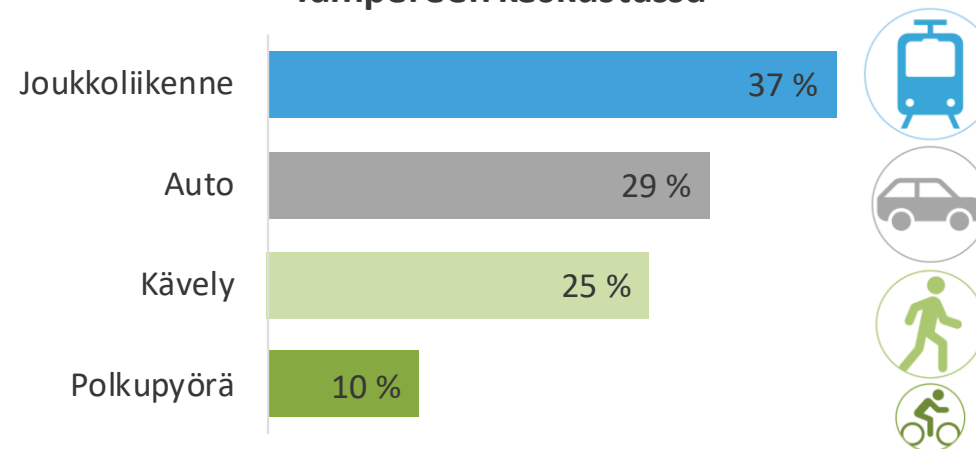
Tampereen keskustaan suuntautuvasta kokonaiskulutuksesta 37 % tuli joukkoliikenteellä, 29 % autolla, 25 % kävellen ja 10 % polkupyörällä.

Asiointimatkoja kävelevien osuus vastaajista oli vain 16 %, mutta he toivat neljänneksen keskustan kokonaiskulutuksesta. Myös pyöräilijöiden osuus kokonaiskulutuksesta on suurempi kuin heidän kulkutapaosuutensa (6 %).

Joukkoliikenteen matkustajien (44 %) ja autoilijoiden (34 %) kulkutapaosuus on suurempi kuin heidän osuutensa kokonaiskulutuksesta.

Suurin osuus Tampereen keskustaan suuntautuvasta kokonaiskulutuksesta oli vuonna 2024 joukkoliikenteellä aiemman kävelyn sijasta. Auton ja pyörän osuus on pysynyt lähes samana, mutta joukkoliikenne ja kävely ovat vaihtaneet ”paikkaa”.

Kulcutavan osuus kokonaiskulutuksesta Tampereen keskustassa

Laskemalla kaikille vastaajille vuosikulutusluvut kulkutavoittain ja toimialoittain saatiin arvio Tampereen keskustaan virtaavasta kokonaiskulutuksesta sekä sen jakautumisesta kulkutavoittain. Kyseessä on kuitenkin karkea arvio, joka ei ota huomioon muun muassa sitä, että sama vastaaja voi vaihdella kulkutapaansa esimerkiksi vuodenajan mukaan.

6.9 Kulcutavan osuus toimialoittain

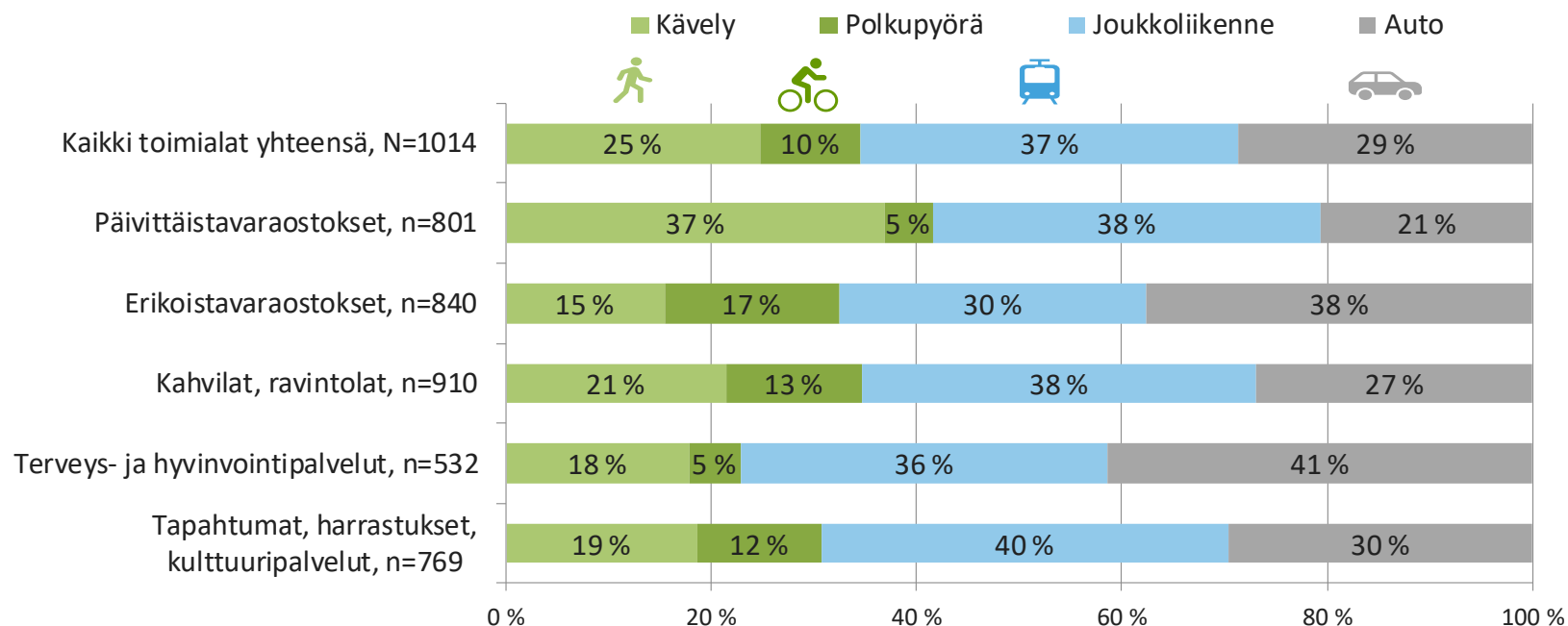
Kävelijöiden osuus painottui päivittäistavaraostoksissa.

Joukkoliikenteen käyttäjien osuus korostui tapahtumissa sekä kahviloiden ja ravintoloiden kokonaiskulutuksessa.

Autoilijoiden osuus oli suurimmillaan terveys- ja hyvinvointipalveluissa sekä erikoistavarakaupassa.

Pyöräilijöiden osuus oli suurimmillaan erikoistavaraostoksissa, mutta vähäisessä vastaajamäärässä yksittäiset suuret vastaukset voivat vaikuttaa tulokseen merkittävästi.

Kulcutavan osuus Tampereen keskustan kokonaiskulutuksesta toimialoittain

6.10 Rahankäyttö toimialoittain

6.10.1 Päivittäistavara; asiointitiheys ja asuinalue

Päivittäistavara; asiointitiheys, kulkutapa ja asuinalue

Päivittäistavara; asioinnit, kulutus ja kulkutapa

6.10.2 Erikoistavara; asiointitiheys ja asuinalue

Erikoistavara; asiointitiheys, kulkutapa ja asuinalue

Erikoistavara; asioinnit, kulutus ja kulkutapa

6.10.3 Kahvilat ja ravintolat; asiointitiheys ja asuinalue

Kahvilat ja ravintolat; asiointitiheys, kulkutapa ja asuinalue

Kahvilat ja ravintolat; asioinnit, kulutus ja kulkutapa

6.10.4 Terveys- ja hyvinvointipalvelut; asiointitiheys ja asuinalue

Terveys- ja hyvinvointipalvelut; asiointitiheys, kulkutapa ja asuinalue

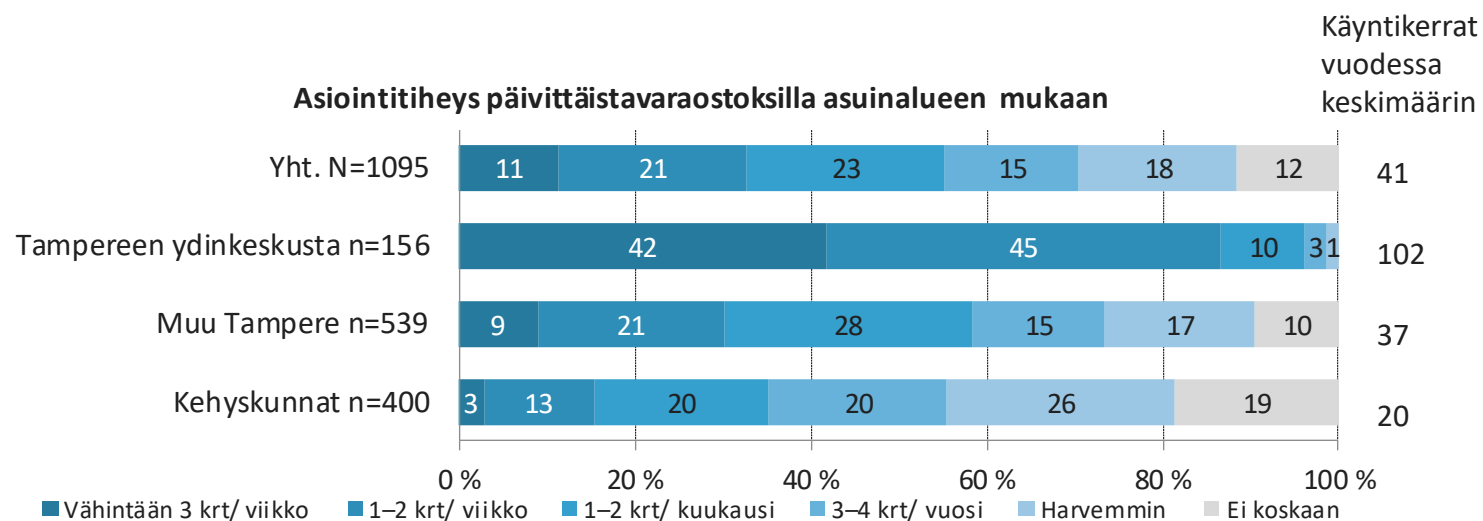
Terveys- ja hyvinvointipalvelut; asioinnit, kulutus ja kulkutapa

6.10.5 Tapahtumat, harrastukset ja kulttuuri; asiointitiheys ja asuinalue

Tapahtumat, harrastukset ja kulttuuri; asiointitiheys, kulkutapa ja asuinalue

Tapahtumat, harrastukset ja kulttuuri; asioinnit, kulutus ja kulkutapa

Päivittäistavara; asiointitiheys ja asuinalue

Asiointitiheydessä oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ero vastaajien asuinalueiden välillä. Tampereen keskustassa asuvista 87 % asioi keskustan päivittäistavaraosastoissa vähintään kerran viikossa. Keskustassa asuvat kävivät päivittäistavaraostoksilla keskimäärin 102 kertaa vuodessa.

Luonnollisestikin kauempana asuvat asioivat harvemmin Tampereen keskustan päivittäistavaraosastoissa. Muualla Tampereella asuvista vastaajista 30 % ja kehyskuntien asukkaista 16 % haki päivittäistavaraa keskustasta viikoittain. Muut tamperelaiset kävivät keskimäärin 37 ja kehyskuntalaiset 20 kertaa vuodessa keskustassa päivittäistavaraostoksilla.

Osa keskustan ulkopuolella asuvista vastaajista (10-19 %) ilmoitti, ettei asioi koskaan Tampereen keskustan päivittäistavaraosastoissa. Päivittäistavaraostokset tehdäänkin tyypillisesti lähellä kotia ja päivittäistavaran ostosmatkat ovat usein kotiperäisiä.

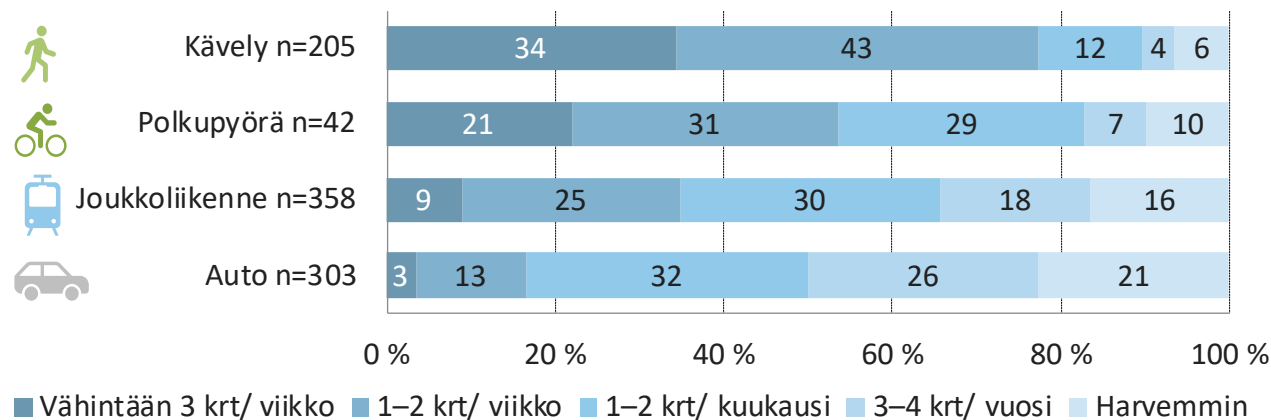
Päivittäistavara; asiointitiheys, kulutus ja asuinalue

Tampereen keskustan päivittäistavarakaupoille kävelen kulkevista pääosa (77 %) ja pyöräilijöistäkin yli puolet (52 %) kävi ostoksilla vähintään kerran viikossa (ylempi kuva). Kolmannes vastaajista kulki viikoittain joukkoliikenteellä (34 %) ja harvempi joukko autolla (16 %) keskustan päivittäistavarakaupoissa.

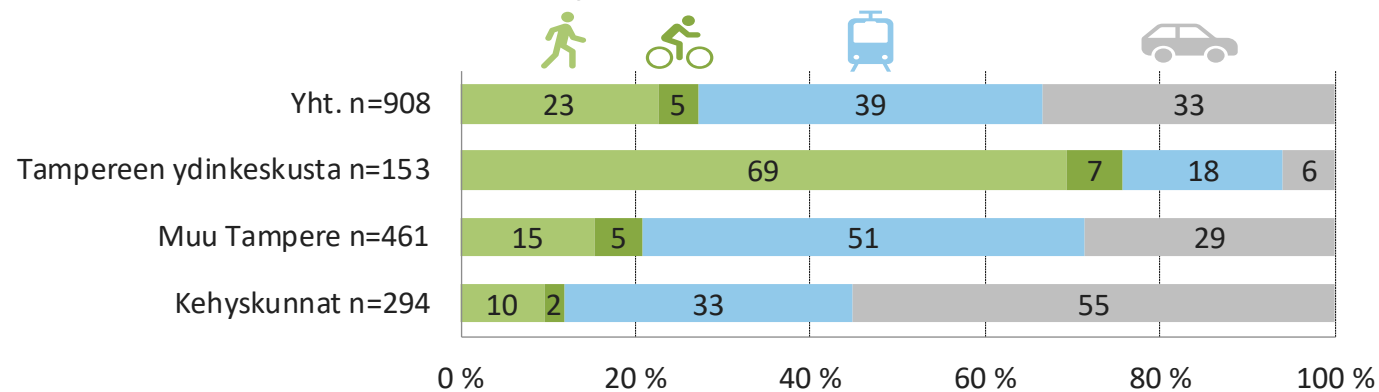
Valtaosa (76 %) keskustassa asuvista käveli tai pyöräili päivittäistavaraostoksille, kun taas muualta Tampereelta ja kehyskunnista tultiin päivittäistavaraostoksille autolla tai joukkoliikenteellä (alempi kuva). Autoilevien osuus oli sitä suurempi, mitä kauempana asuttiin.

Kulutusajankäytön väliset erot olivat tilastollisesti erittäin merkitseviä.

Asiointitiheys päivittäistavaraostoksilla kulkumuodoittain

Kulkumuoto päivittäistavaraostoksille asuinalueen mukaan

6.10.2 Päivittäistavara; asioinnit, kulutus ja kulkutapa

Oheisessa kaaviossa on havainnollistettu kulkutavoittain Tampereen keskustassa tyypillisellä asiointikerralla päivittäistavaraostuksiin kulutettua rahasummaa (pysty akseli) ja asiointikertojen määrää vuodessa (vaaka-akseli). Kulkutapa-symbolin koko ja prosenttiluku kuvaavat kulkutavan käyttäjien osuutta keskustan päivittäistavaraostuksen kokonaiskulutuksesta. Kulkutapojen erot olivat tilastollisesti erittäin merkitseviä.

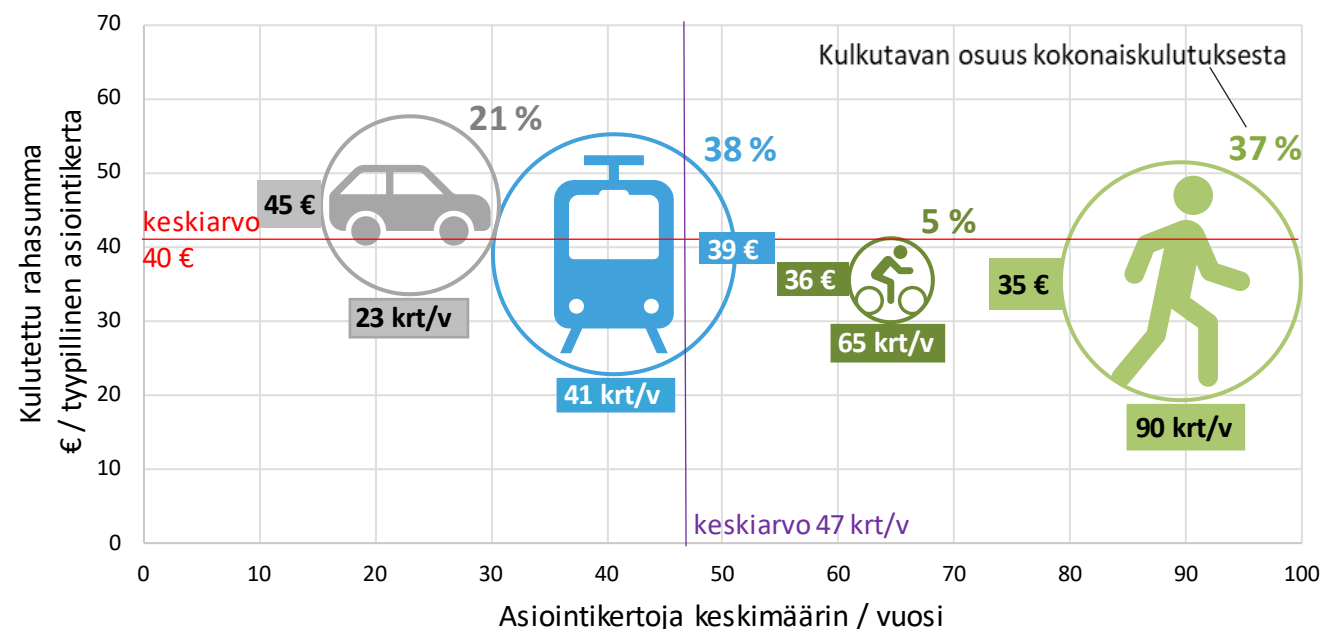
Vastaajat käyttivät päivittäistavaraostukseen yhdellä asiointikerralla keskimäärin 40 euroa. Asiointikertaa kohden eniten päivittäistavaraostoksilla kuluttivat autolla (45 €) ja joukkoliikenteellä (39 €) liikkuvat sekä hieman vähemmän pyöräilijät (36 €) ja kävelijät (35 €).

Tampereen keskustassa päivittäistavaraostoksilla selvästi useimmin asioivat kävelijät (90 krt/v) ja pyöräilijätkin (65 krt/v) kaikkien vastaajien keskiarvoa (47 krt/v) useammin. Harvimminkin kävivät autoilijat (23 krt/v) ja joukkoliikenteen käyttäjät (41 krt/v). Eri kulkumuotojen käyttäjien asiointimäärät erosivat toisistaan tilastollisesti erittäin merkitsevästi.

Tampereen keskustan päivittäistavaraostuksiin suuntautuvasta kokonaiskulutuksesta yli kolmasosa tuli joukkoliikenteellä (38 %) sekä kävellen (37 %), viidennes autolla (21 %) ja 5 % polkupyörällä.

Asiointikertojen määrä sekä kulutettu rahasumma asiointikertaa kohden kasvoi kaikilla kulkumuodoilla vuoden 2021 asiointitutkimukseen verrattuna.

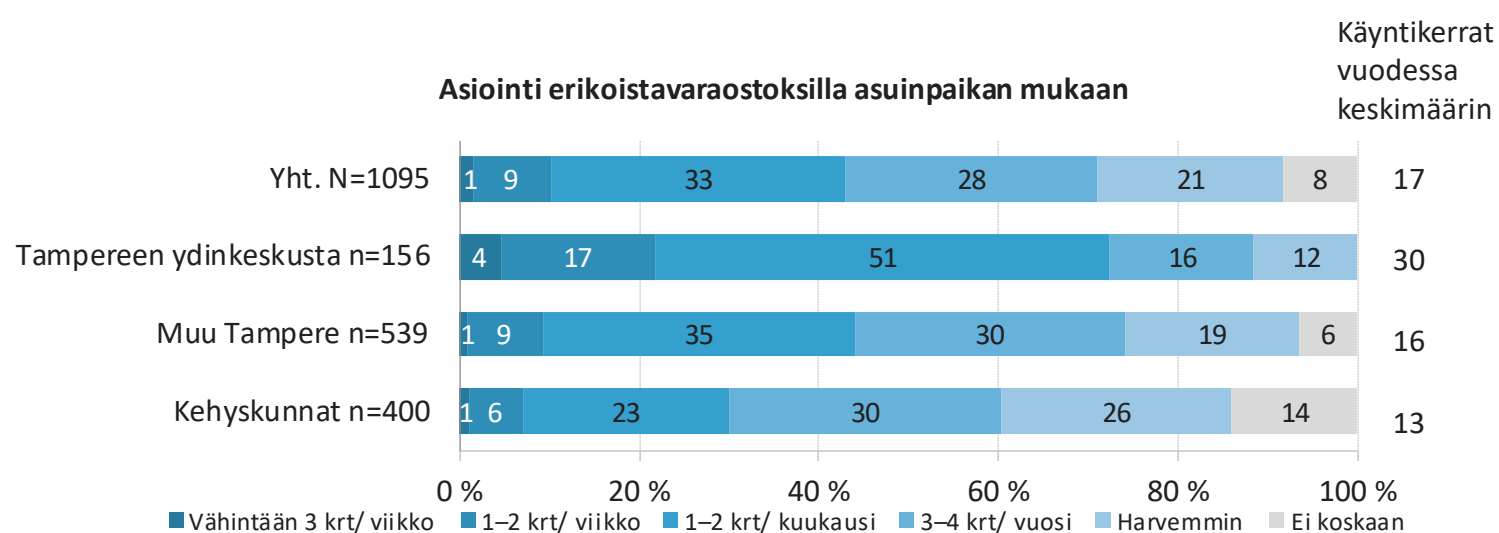
Päivittäistavaraostuksen asioinnit ja kulutus kulkumuodoittain

Kuvassa on mukana vain Tampereen keskustassa päivittäistavaraostuksen asiointeja tehneiden vastaukset. Yksittäiset suuret vastaukset vaikuttavat keskiarvoon merkittävästi erityisesti pyöräilijöillä, joita on otoksessa pieni määrä.

Vuoden 2023 keskimääräinen päivittäistavaraostuskorin arvo koko maassa oli noin 25,6 € /asiointikerta. (lähde: PTY Ry., 2024).

Erikoistavara; asiointitiheys ja asuinalue

Erikoistavarakaupan asiointitiheydessä oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ero vastaajien asuinalueiden välillä. Tampereen keskustassa asuvista enemmistö (72 %) asioi keskustan erikoistavarakaupoissa vähintään kerran kuukaudessa. Keskustassa asuvat kävivät erikoistavaraostoksilla keskimäärin 30 kertaa vuodessa.

Muulla Tampereella asuvista vastaajista lähes puolet (45 %) ja kehyskuntien asukkaista 30 % haki erikoistavaraa keskustasta vähintään kuukausittain. Muut tamperelaiset kävivät keskimäärin 16 ja kehyskuntalaiset 13 kertaa vuodessa keskustassa erikoistavaraostoksilla.

Kymmenesosa (6-14 %) keskustan ulkopuolella asuvista vastaajista ilmoitti, ettei asioi koskaan Tampereen keskustan erikoistavarakaupoissa.

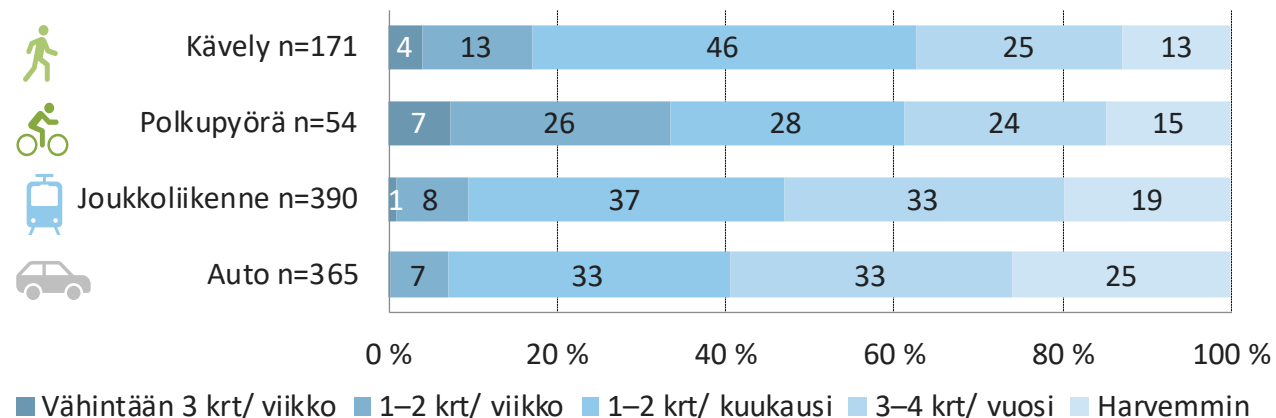
6.10.5 Erikoistavara; asiointitiheys, kulkutapa ja asuinalue

Yli puolet Tampereen keskustan erikoistavarakaupoille kävellen kulkevista (63 %) ja pyöräilijöistä (61 %) kävi ostoksilla vähintään kerran kuukaudessa (ylempi kuva). Lähes puolet joukkoliikenteellä (46 %) ja autolla (40 %) liikkuvista kävi kuukausittain keskustan erikoistavarakaupoissa.

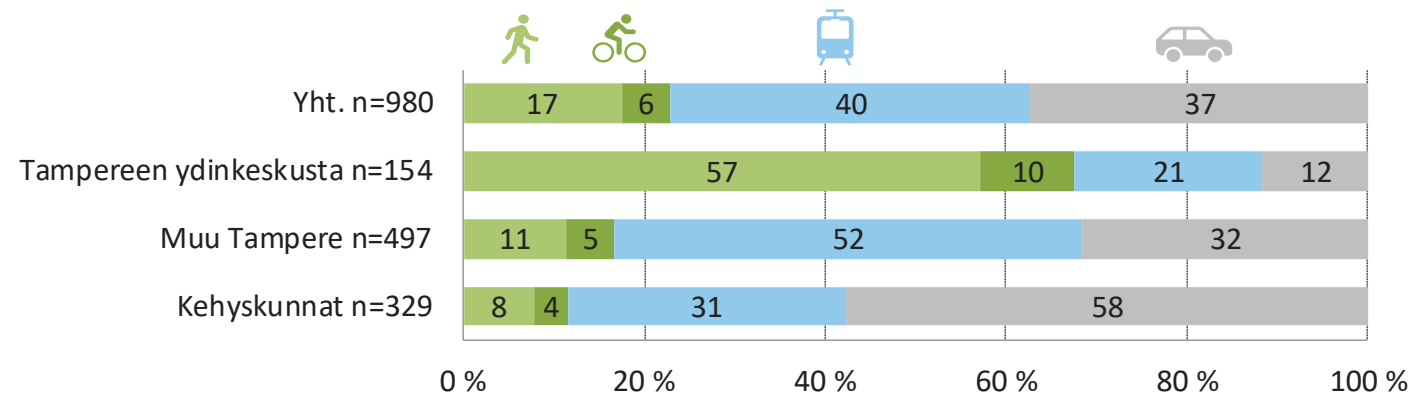
Pääosa (67 %) keskustassa asuvista käveli tai pyöräili erikoistavaraostoksille, kun taas muualta Tampereelta ja kehyskunnista tultiin erikoistavaraostoksille autolla tai joukkoliikenteellä (alempi kuva).

Kulkutapojen väliset erot olivat tilastollisesti erittäin merkitseviä.

Asiointitiheys erikoistavaraostoksilla kulkumuodoittain

Kulkumuoto erikoistavaraostoksille asuinalueen mukaan

Erikoistavara; asioinnit, kulutus ja kulutus

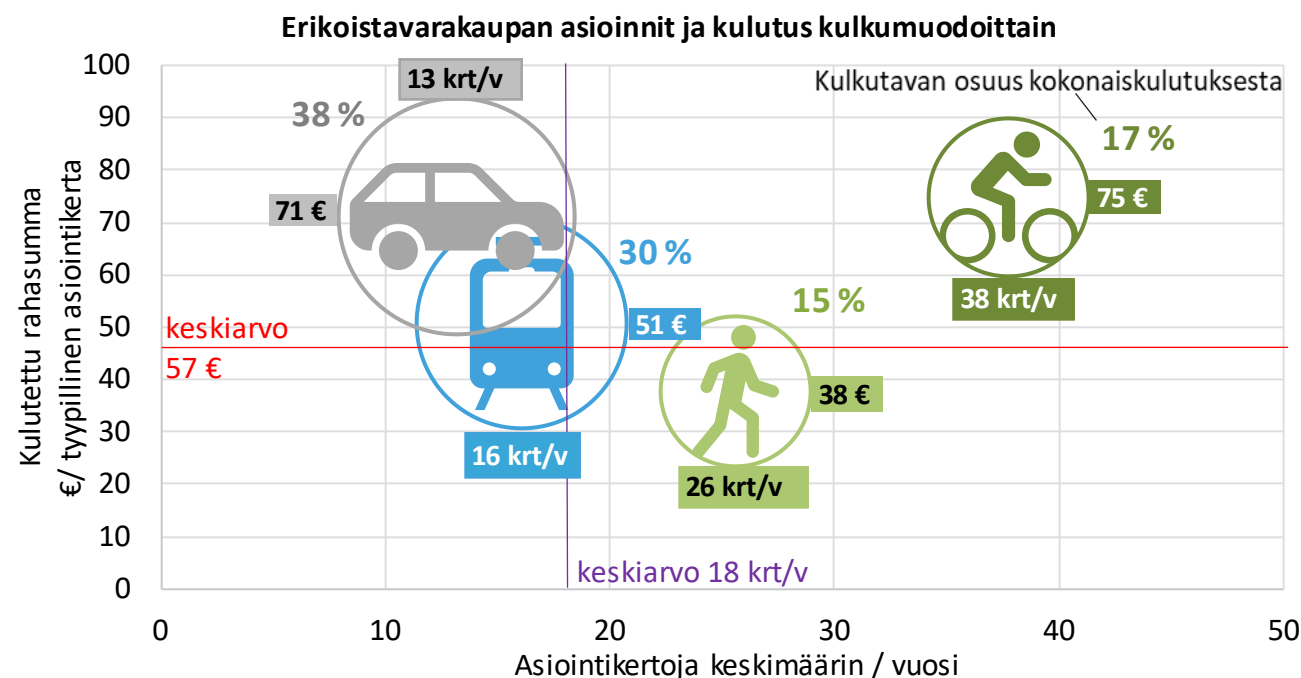
Oheisessa kaaviossa on havainnollistettu kulkutavoittain Tampereen keskustassa tyypillisellä asiointikerralla erikoistavaraostuksiin kulutettua rahasummaa (pystyakseli) ja asiointikertojen määrää vuodessa (vaaka-akseli). Kulutus-tapa-symbolin koko ja prosenttiluku kuvaavat kulkutavan käyttäjien osuutta keskustan erikoistavaraostuksen kokonaiskulutuksesta. Kulutus-tapojen erot olivat tilastollisesti erittäin merkitseviä.

Vastaajat käyttivät erikoistavaraostukseen yhdellä asiointikerralla keskimäärin 57 euroa. Asiointikertaa kohden eniten erikoistavaraostuksilla kuluttivat pyöräilijät (75 €) ja autoilijat (71 €) sekä vähiten joukkoliikennematkustajat (51 €) ja kävelijät (38 €). Eri kulkumuotojen käyttäjien kuluttamat eurosummat erosivat toisistaan tilastollisesti erittäin merkitsevästi vain erikoistavaraostuksissa.

Tampereen keskustassa erikoistavaraostuksilla useimmin asioivat pyöräilijät (38 krt/v) ja kävelijät (26 krt/v). Autoilijat (13 krt/v) ja joukkoliikenteen käyttäjät (16 krt/v) asioivat kaikkien vastaajien keskiarvoa (18 krt/v) harvemmin. Eri kulkumuotojen käyttäjien asiointimäärät erosivat toisistaan tilastollisesti erittäin merkitsevästi.

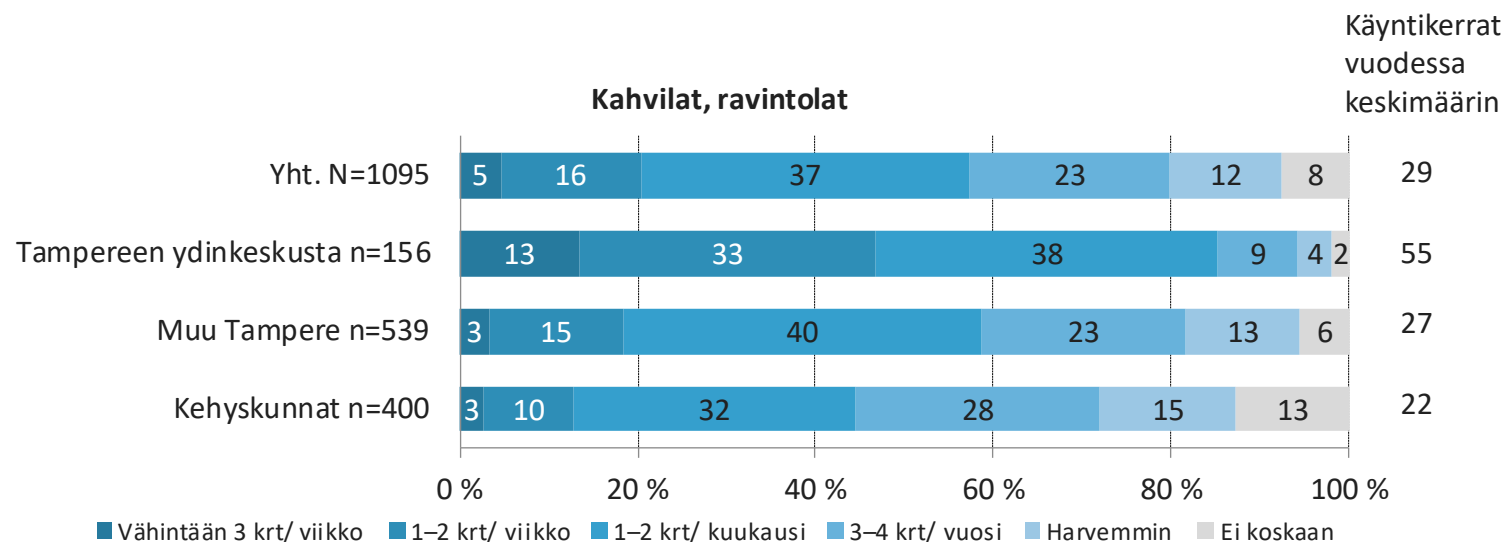
Tampereen keskustan erikoistavaraostuksiin suuntautuvasta kokonaiskulutuksesta 38 % tuli autolla, 30 % joukkoliikenteellä, 17 % polkupyörällä ja 15 % kävelen.

Asiointikertojen määrä sekä kulutettu rahasumma asiointikertaa kohden kasvoi vuodesta 2021 kaikilla kulkumuodoilla, eniten autoilijoilla.

Kuvassa on mukana vain keskustassa erikoistavaraostuksen asiointeja tehneiden vastaukset. Yksittäiset suuret vastaukset vaikuttavat keskiarvoon merkittävästi erityisesti pyöräilijöillä, joita on otoksessa pieni määrä.

6.10.3 Kahvilat ja ravintolat; asiointitiheys ja asuinalue

Asiointitiheydessä oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ero vastaajien asuinalueiden välillä. Tampereen keskustassa asuvista 46 % asioi keskustan kahviloissa tai ravintoloissa vähintään kerran viikossa. Keskustassa asuvat kävivät kahviloissa tai ravintoloissa keskimäärin 55 kertaa vuodessa.

Luonnollisestikin kauempana asuvat asioivat harvemmin Tampereen keskustan kahviloissa tai ravintoloissa. Muualla Tampereella asuvista vastaajista 18 % ja kehyskuntien asukkaista 13 % kävi keskustan kahviloissa tai ravintoloissa viikoittain. Muut tamperelaiset ja kehyskuntalaiset kävivät keskustan kahviloissa tai ravintoloissa keskimäärin kahdesti kuukaudessa (22-27 kertaa vuodessa).

Noin kymmenesosa vastaajista (6-13 %) ilmoitti, ettei asioi koskaan Tampereen keskustan kahviloissa tai ravintoloissa.

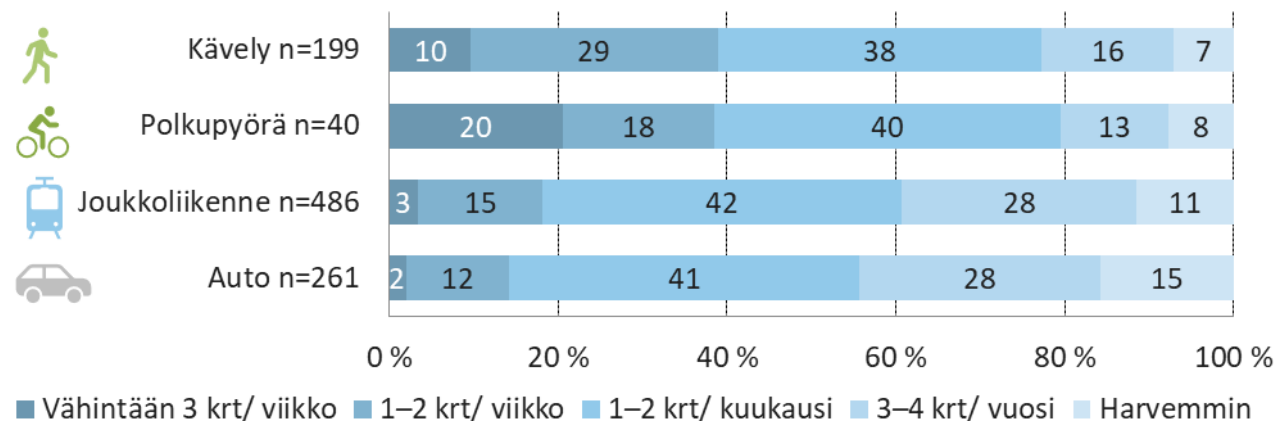
Kahvilat ja ravintolat; asiointitiheys, kulkutapa ja asuinalue

Tampereen keskustan kahviloihin tai ravintoloihin puolet kävellen kulkevista (77 %) ja pyöräilijöistä (78 %) kävi ostoksilla vähintään kerran kuukaudessa (ylempi kuva). Yli puolet joukkoliikenteellä (60 %) ja autolla (55 %) liikkuvista kävi kuukausittain keskustan kahviloissa tai ravintoloissa. Joukkoliikenteen valinta kulkutavaksi oli suurimmillaan juuri kahvila- tai ravintolamatkoilla.

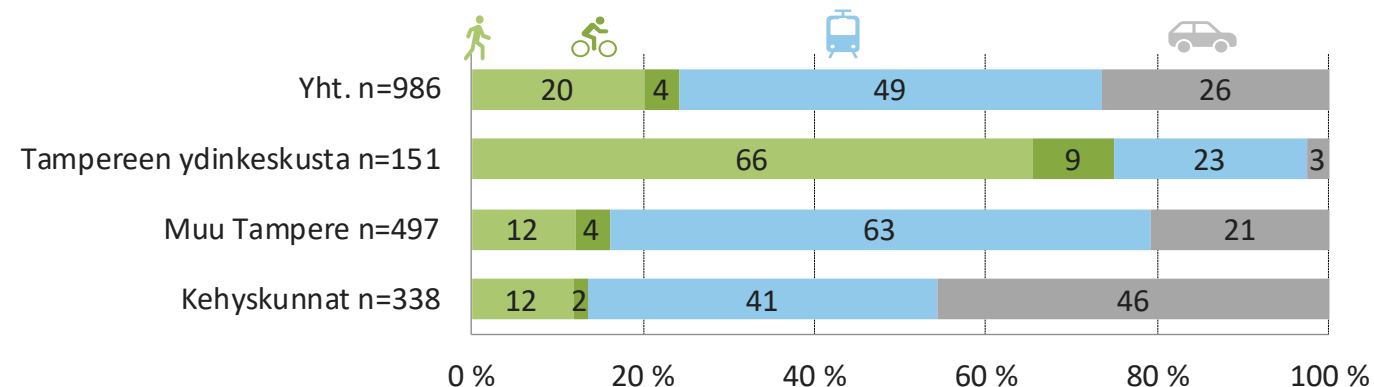
Valtaosa (75 %) keskustassa asuvista käveli tai pyöräili keskustan kahvilaan tai ravintolaan, kun taas muualta Tampereelta ja kehyskunnista tultiin autolla tai joukkoliikenteellä (alempi kuva).

Kulkutapojen väliset erot olivat tilastollisesti erittäin merkitseviä.

Asiointitiheys kahviloissa ja ravintoloissa kulkumuodoittain

Kulkumuoto kahviloihin ja ravintoloihin asuinalueen mukaan

Kahvilat ja ravintolat; asioinnit, kulutus ja kulkutapa

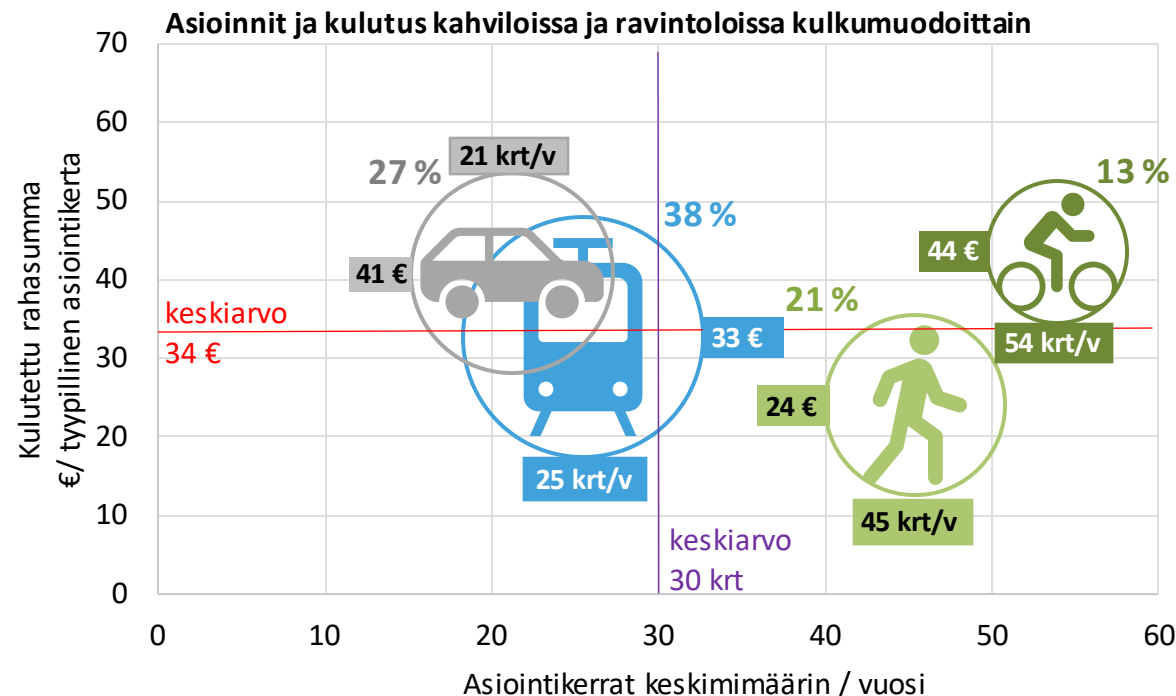
Vastaajat käyttivät keskustan kahviloissa tai ravintoloissa yhdellä asiointikerralla keskimäärin 34 euroa. Asiointikerran kulutus kasvoi talouden koon myötä ja oli suurempaa lapsiperheissä. Erot olivat tilastollisesti merkitseviä.

Oheisessa kaaviossa on havainnollistettu kulkutavoittain tyypillisellä asiointikerralla Tampereen keskustan kahviloissa tai ravintoloissa kulutettua rahasummaa (pystyakseli) ja asiointikertojen määrää vuodessa (vaaka-akseli). Kulkutapa-symbolin koko ja prosenttiluku kuvaavat kulkutavan käyttäjien osuutta keskustan kahvila- tai ravintolapalveluiden kokonaiskulutuksesta. Kävelen liikkuvien (24 €) ja joukkoliikenteellä kulkevien (33 €) kuluttamat rahasummat ovat keskimäärin pienempiä kuin autoilijoilla (41 €) ja pyöräilijöillä (44 €).

Tampereen keskustan kahviloissa tai ravintoloissa selvästi useimmin asioivat pyöräilijät (54 krt/v) ja kävelijät (45 krt/v). Harvimminkin kävivät autoilijat (21 krt/v) ja joukkoliikenteen käyttäjät (25 krt/v), joiden asiointimäärät olivat alle kaikkien vastaajien keskiarvon (30 krt/v). Eri kulkumuotojen käyttäjien asiointimäärät erosivat toisistaan tilastollisesti erittäin merkitsevästi.

Keskustan kahviloihin tai ravintoloihin suuntautuvasta kokonaiskulutuksesta noin 38 % tuli joukkoliikenteellä, 27 % autolla, 21 % kävelen ja 13 % polkupyörällä.

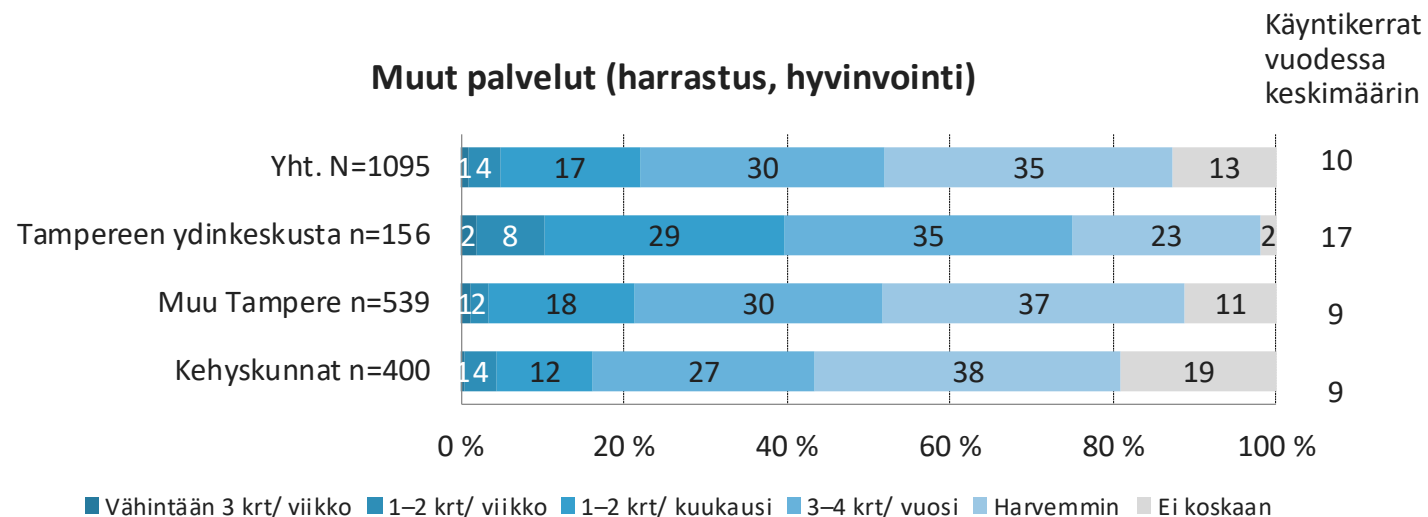
Asiointikertojen määrä sekä kulutettu rahasumma asiointikertaa kohden kasvoi vuodesta 2021 kaikilla kulkumuodoilla.

Kuvassa on mukana vain keskustan kahvila- tai ravintolapalveluja käyttäneiden vastaukset. Yksittäiset suuret vastaukset vaikuttavat keskiarvoon merkittävästi erityisesti pyöräilijöillä, joita on otoksessa pieni määrä.

6.10.4 Terveys- ja hyvinvointipalvelut; asiointitiheys ja asuinalue

Terveys- ja hyvinvointipalveluihin kuuluvat mm. kampaamo-, kauneudenhoito-, hieronta- tai lääkäriasemien palvelut. Tampereen keskustassa asuvista 10 % kävi keskustan terveys- tai hyvinvointipalveluissa vähintään kerran viikossa. Keskustassa asuvat kävivät näissä kohteissa keskimäärin 17 kertaa vuodessa.

Asiointitiheydessä oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ero vastaajien asuinalueiden välillä. Muualla Tampereella asuvista vastaajista 3 % ja kehyskuntien asukkaista 5 % käytti keskustan terveys- tai hyvinvointipalveluja viikoittain. Muut tamperelaiset ja kehyskuntalaiset käyttivät näitä palveluja keskimäärin 9 kertaa vuodessa.

Viidennes (19 %) kehyskunnissa asuvista vastaajista ei käytä koskaan Tampereen keskustan terveys- tai hyvinvointipalveluja.

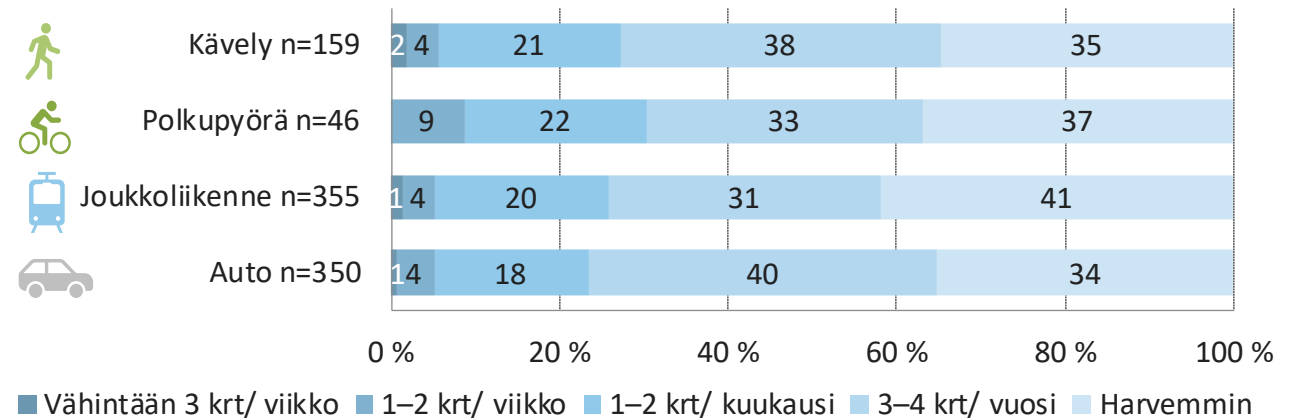
Terveys- ja hyvinvointipalvelut; asiointitiheys, kulutapa ja asuinalue

Tampereen keskustan terveys- ja hyvinvointipalveluja käytti vähintään kerran kuukaudessa 27 % kävellessä, 31 % pyöräilijöistä, 25 % joukkoliikennematkustajista ja 23 % autolla liikkuvista (ylempi kuva).

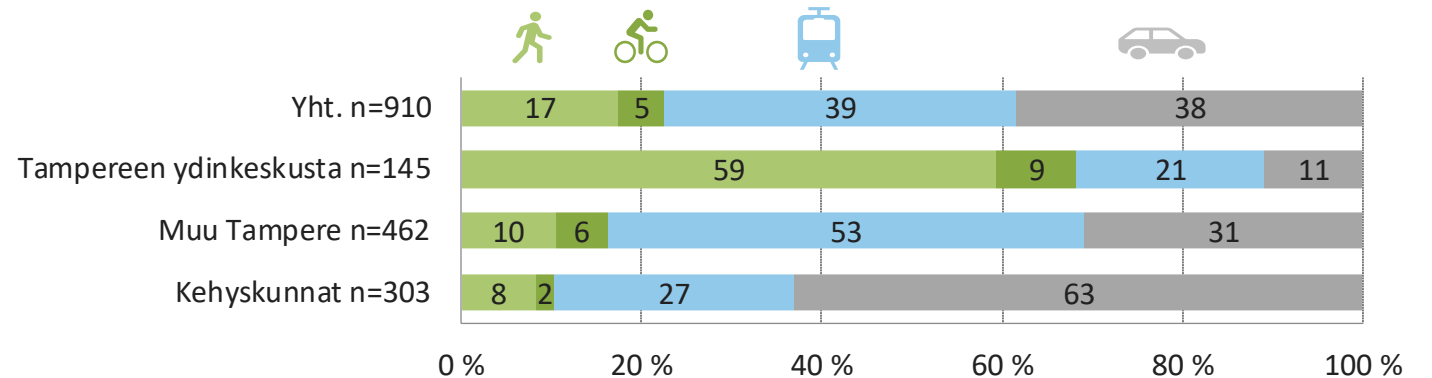
Valtaosa (68 %) keskustassa asuvista käveli tai pyöräili terveys- ja hyvinvointipalveluihin, kun taas muualta Tampereelta ja kehyskunnista tultiin autolla tai joukkoliikenteellä (alempi kuva).

Kulutusajankohdat olivat tilastollisesti merkitseviä.

Asiointitiheys terveys- tai hyvinvointipalveluihin kulkumuodoittain

Kulkumuoto muihin harrastus- ja hyvinvointipalveluihin asuinalueittain

Terveys- ja hyvinvointipalvelut; asioinnit, kulutus ja kulutapa

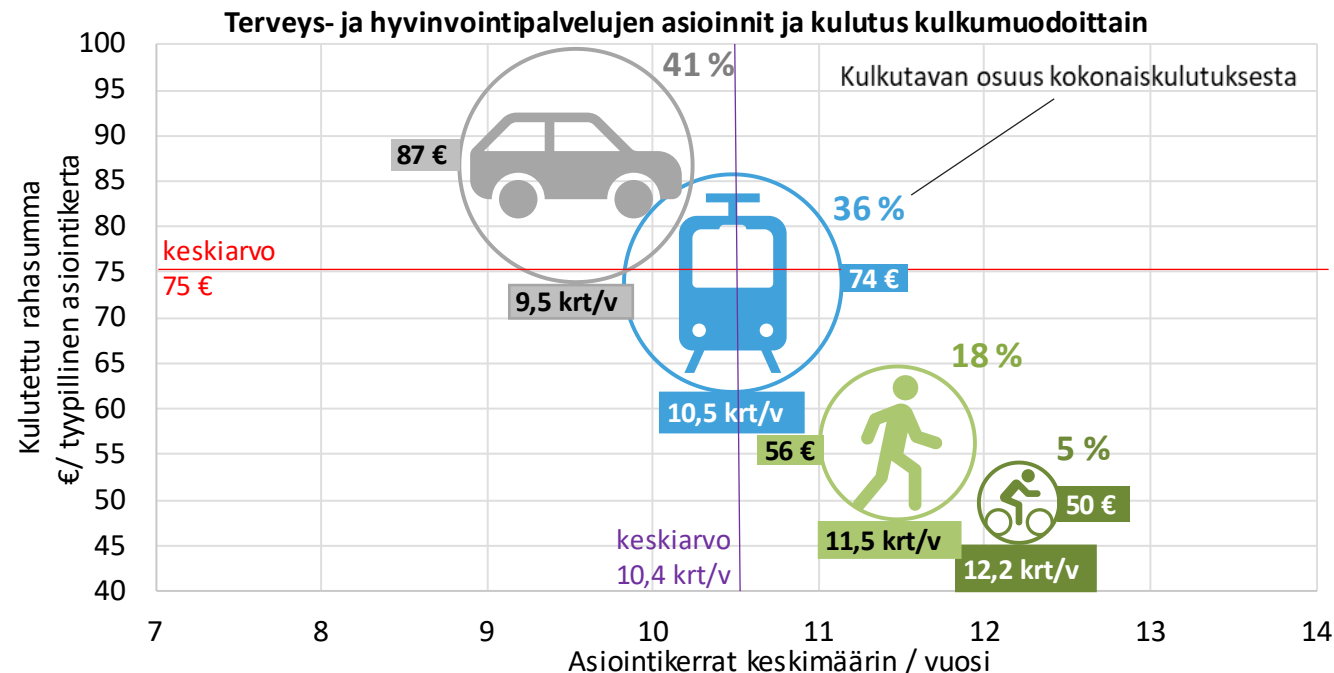
Vastaajat käyttivät keskustan terveys- ja hyvinvointipalveluissa yhdellä asiointikerralla keskimäärin 75 euroa.

Oheisessa kaaviossa on havainnollistettu kulkutavoittain tyypillisellä asiointikerralla Tampereen keskustan terveys- ja hyvinvointipalveluissa kulutettua rahasummaa (pystyakseli) ja asiointikertojen määrää vuodessa (vaaka-akseli). Kulutapa-symbolin koko ja prosenttiluku kuvaavat kulkutavan käyttäjien osuutta keskustan terveys- ja hyvinvointipalveluiden kokonaiskulutuksesta.

Tampereen keskustan terveys- ja hyvinvointipalveluiden asiointimäärissä ei ollut paljoakaan eroa eri kulkumuotojen välillä. Asiointikerrat on ilmaistu kaaviossa yhden desimaalin tarkkuudella ja asteikkoa tarkennettu, jotteivat kulkutapasymbolit mene ihan päällekkäin kuvassa. Suurin kulutus asiointikertaa kohden oli autoilijoilla (87 €) ja pienin pyöräilijöillä (50 €).

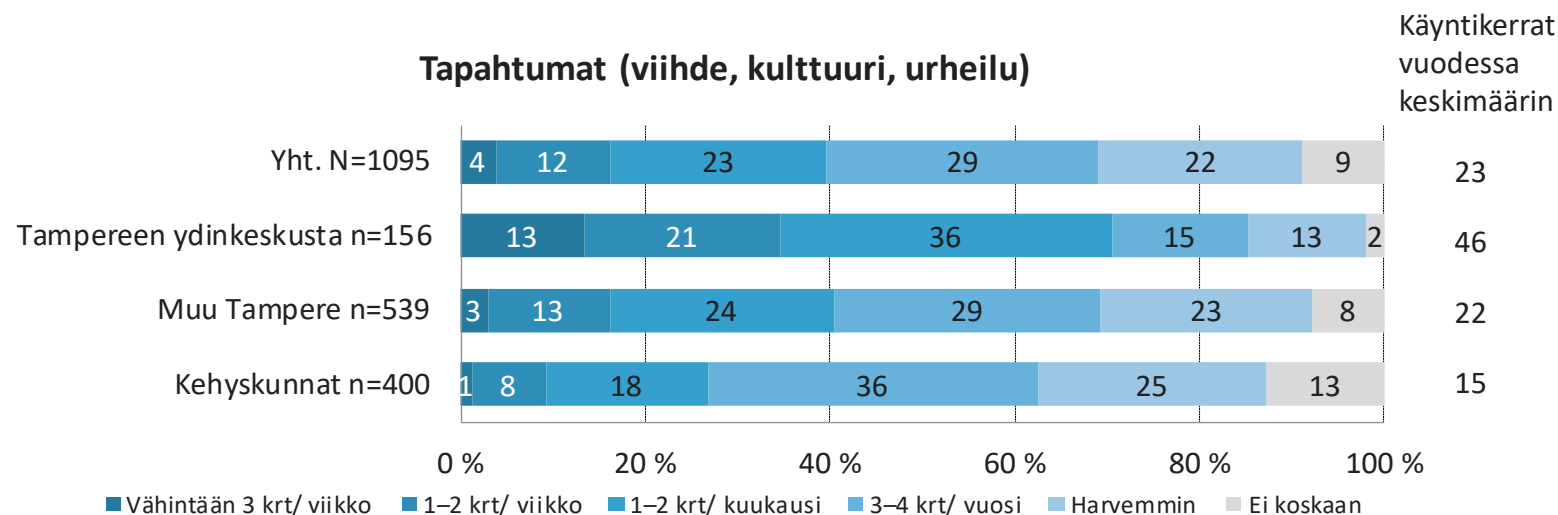
Keskustan terveys- ja hyvinvointipalveluihin suuntautuvasta kokonaiskulutuksesta 41 % tuli autolla, 36 % joukkoliikenteellä, 18 % kävellen ja 5 % pyörällä.

Tulokset eivät ole suoraan verrattavissa vuoteen 2021, koska yksilölliset harrastukset siirrettiin hyvinvointipalveluista tapahtumien ja kulttuuripalvelujen yhteyteen.

Kuvassa on mukana vain Tampereen keskustan terveys- ja hyvinvointipalveluja käyttäneiden vastaukset. Yksittäiset suuret vastaukset vaikuttavat keskiarvoon merkittävästi erityisesti pyöräilijöillä, joita on otoksessa pieni määrä.

6.10.5 Tapahtumat, harrastukset ja kulttuuri; asiointitiheys ja asuinalue

Tapahtumat, harrastukset ja kulttuuripalvelut tarkoittavat esim. konsertteja, teattereja, urheilukisoja, museoita, kuntosaleja tai muita liikuntapalveluja.

Tapahtumissa käynnissä oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ero vastaajien asuinalueiden välillä. Tampereen keskustassa asuvista 70 % kävi keskustan tapahtumissa kerran kuukaudessa tai useammin. Keskustassa asuvat kävivät tapahtumissa keskimäärin 46 kertaa vuodessa.

Muulla Tampereella asuvista vastaajista 40 % ja kehyskuntien asukkaista 27 % kävi keskustan tapahtumissa vähintään kuukausittain. Muut tamperelaiset kävivät keskimäärin 22 ja kehyskuntalaiset 15 kertaa vuodessa keskustan tapahtumissa.

Noin kymmenesosa (8-13 %) vastaajista ei käy koskaan Tampereen keskustan tapahtumissa, harrastus- tai kulttuuripalveluissa.

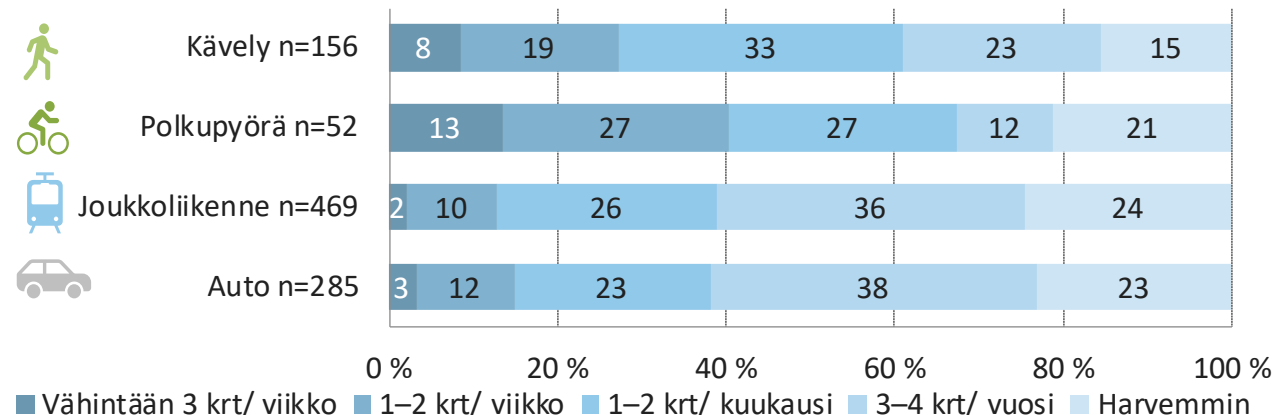
Tapahtumat , harrastukset ja kulttuuri; asiointitiheys, kulutus ja asuinalue

Tampereen keskustan tapahtumiin, harrastus- tai kulttuuripalveluihin pyöräilevistä kaksi kolmannesta (67 %), kävelevistä 60 % ja sekä joukkoliikennematkustajista että autoilevista 38 % kävi tapahtumissa vähintään kerran kuukaudessa.

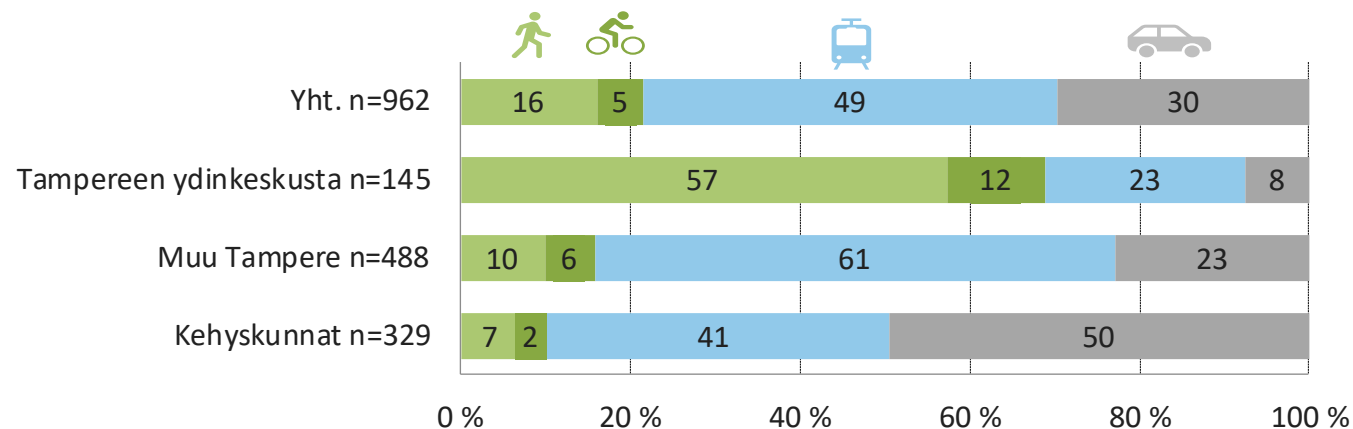
Valtaosa (69 %) keskustassa asuvista käveli tai pyöräili keskustan tapahtumiin, kun taas muualta Tampereelta ja kehyskunnista tultiin autolla tai joukkoliikenteellä (alempi kuva).

Kulutusajon väliset erot olivat tilastollisesti erittäin merkitseviä.

Asiointitiheys tapahtumissa kulkumuodoittain

Kulkumuoto tapahtumiin (viihde, kulttuuri, urheilu) asuinalueittain

Tapahtumat, harrastukset ja kulttuuri; asioinnit, kulutus ja kulutapa

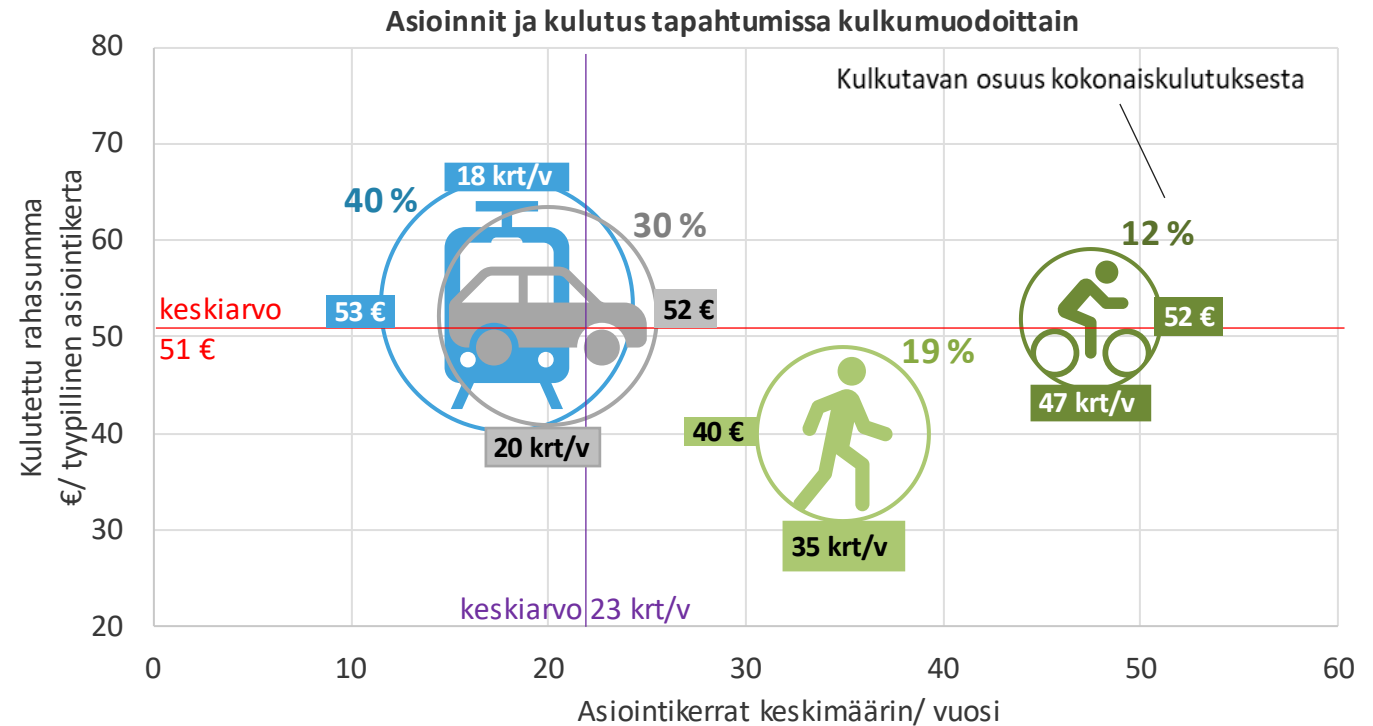
Vastaajat käyttivät yhdessä keskustan tapahtumassa keskimäärin 51 euroa.

Oheisessa kaaviossa on havainnollistettu kulkutavoittain tyyppisellä asiointikerralla Tampereen keskustan tapahtumissa, harrastuksissa tai kulttuuripalveluissa kulutettua rahasummaa (pysty-akseli) ja asiointikertojen määrää vuodessa (vaaka-akseli). Kulutapa-symbolin koko ja prosenttiluku kuvaavat kulkutavan käyttäjien osuutta keskustan tapahtumapalveluiden kokonaiskulutuksesta. Eri kulkutapojen käyttäjien kulutuksen (40-53 €) välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa.

Tampereen keskustan tapahtumissa selvästi useimmin kävivät pyöräilijät (47 krt/v) ja kävelijät (35 krt/v). Harvimminkin kävivät autoilijat (20 krt/v) ja joukkoliikenteen käyttäjät (18 krt/v). Eri kulkumuotojen käyttäjien asiointimäärät erosivat toisistaan tilastollisesti erittäin merkitsevästi.

Keskustan tapahtumiin suuntautuvasta kokonaiskulutuksesta noin 40 % tuli joukkoliikenteellä, 30 % autolla, 19 % kävellen ja 12 % polkupyörällä.

Tulokset eivät ole suoraan verrattavissa vuoteen 2021, koska yksilölliset harrastukset siirrettiin hyvinvointipalveluista tapahtumien ja kulttuuripalvelujen yhteyteen.

Kuvassa on mukana vain Tampereen keskustan tapahtumissa, harrastuksissa ja kulttuuripalveluissa käyneiden vastaukset. Yksittäiset suuret vastaukset vaikuttavat keskiarvoon merkittävästi erityisesti pyöräilijöillä, joita on otoksessa pieni määrä.

7 Keskusta asiointipaikkana

Parhaat arvostukset Tampereen keskustalle annettiin joukkoliikennedyhteisistä ja mahdollisuudesta hoitaa monta asiaa samalla matkalla. Myös kauppojen ja muiden palveluiden aukioloaikoja sekä ihmisten kohtaamismahdollisuutta pidettiin hyvinä. Heikoimmat arvostukset saivat autopsäköinnin hinta ja -mahdollisuudet.

Kokonaisuutena Tampereen keskustalle annetut arvostukset olivat vuonna 2024 yhtä hyvät tai paremmat kuin vuonna 2021.

Asiointialueen valintaan vaikuttivat eniten mahdollisuus hoitaa monta asiaa samalla matkalla, kauppojen ja muiden palveluiden määrä ja monipuolisuus sekä hintataso. Näistä Tampereen keskusta sai hyvät arvostukset hintatasoa lukuun ottamatta.

Keskustan kaupallista elävyyttä kuvaava elinvoimaluku on ollut laskusuuntainen vuodesta 2016. Kauppojen määrä on vähentynyt ja palveluiden kasvanut.

Visit Tampere/ Mikko Vares 2024

7.1 Keskustan liiketilat ja elinvoima

Tampereen kaupunki on seurannut keskustan kaupallista elinvoimaa vuodesta 2015 alkaen Elävät kaupunkikeskustat ry:n menetelmällä. Tampereen keskustan kaupallinen elinvoima 2024 -selvityksen toteutti keväällä 2024 Voittajakaupungit Oy.

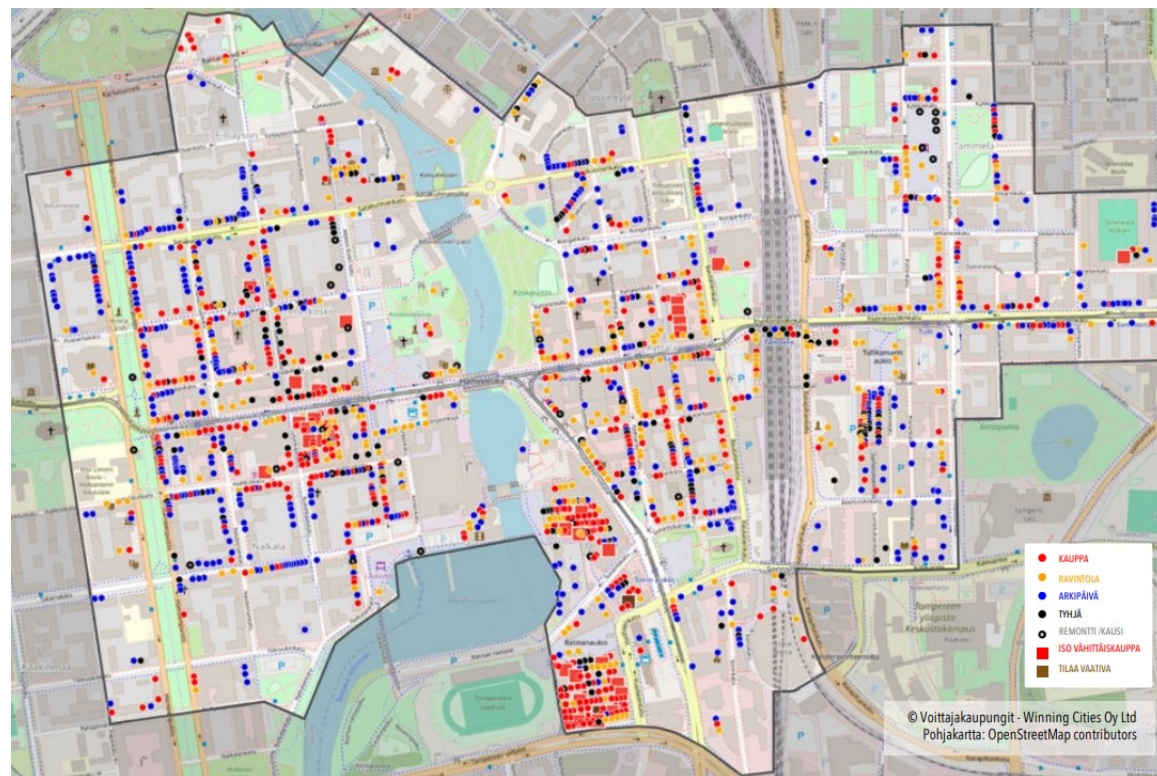
Selvityksen mukaan **Tampereen keskustan tilanne on varsin vakaa ja hyvä** kaupunkikeskustojen vertailussa.

Elinvoimalaskennan tutkimusalueella oli keväällä 2024 yhteensä 1 679 liiketilaa, mikä on 1,5 % (25 kpl) enemmän kuin vuonna 2023. Liiketiloista oli 10 % (168 kpl) tyhjänä, kun vuonna 2023 tyhjiä oli 9 % (150 kpl).

Vuonna 2024 Käytössä olleista liiketiloista 424 oli kauppoja ja 979 palveluita. Kauppoja oli nyt 37 vähemmän kuin vuonna 2021. **Kaupan trendi on ollut laskeva** jo ainakin vuodesta 2019 ja **palveluiden trendi on nouseva**. Muutosta näkyy myös liiketilojen aukioloajoissa. Lauantaisin palvelevat kaupat ovat vähentyneet 28 kpl vuodesta 2021, mutta lauantaisin palvelevien ravintoloiden määrä on lisääntynyt 16 kpl.

Toimialamuutos kohti palvelu- ja elämyspainotteista liiketilojen käyttöä on siis selvästi nähtävissä Tampereen keskustassa niin kuin muuallakin Suomessa (ml. kauppakeskukset).

Keskustan kaupallista elävyyttä kuvaava elinvoimaluku oli Tampereella 3,440 (H1/2024). **Elinvoimaluku** oli poikkeuksellisesti hetkellisissä huippulukemissa vuonna 2018 Ratinan kauppakeskuksen avautuessa, jonka jälkeen **trendi on ollut laskeva**. Tarkastelujaksona 2021–2024 elinvoimaluvun heikkenemisen on arvioitu johtuvan erityisesti lauantaisin palvelevien liikkeiden vähenemisestä ja tyhjien liiketilojen lisääntymisestä.

Lähde: Elävät kaupunkikeskustat Ry / Tietojärjestelmä Salokorpi – Elinvoimalaskenta 2024

Tunnusluvut: Keskusta	2016	2019	2021	2022	2023	2024
Kaupat ja Ravintolat -%	62,60	60,71	57,67	57,42	56,23	56,16
Tyhjät -%	6,80	10,41	9,60	9,43	9,07	10,01
Elinvoimaluku	3,724	3,711	3,534	3,547	3,463	3,440
Kaupallinen tiiviys -luku	5,23	5,61	5,31	5,23	5,09	5,16

© Voittajakaupungit - Winning Cities Oy Ltd

Lähde: Tampereen keskustan kaupallinen elinvoima 2024 (2024) <https://www.tampere.fi/sites/default/files/2023-05/Elinvoimalaskennan%20tulokset%20-%20Tampere%20H1%202023.pdf>

7.2 Arvosana Tampereen keskustalle

Tampereen seudun asukkaita edustavat vastaajat antoivat **parhaat arvosanat** Tampereen keskustalle **joukkoliikenneyhteisistä ja mahdollisuudesta hoitaa monta asiaa samalla matkalla.**

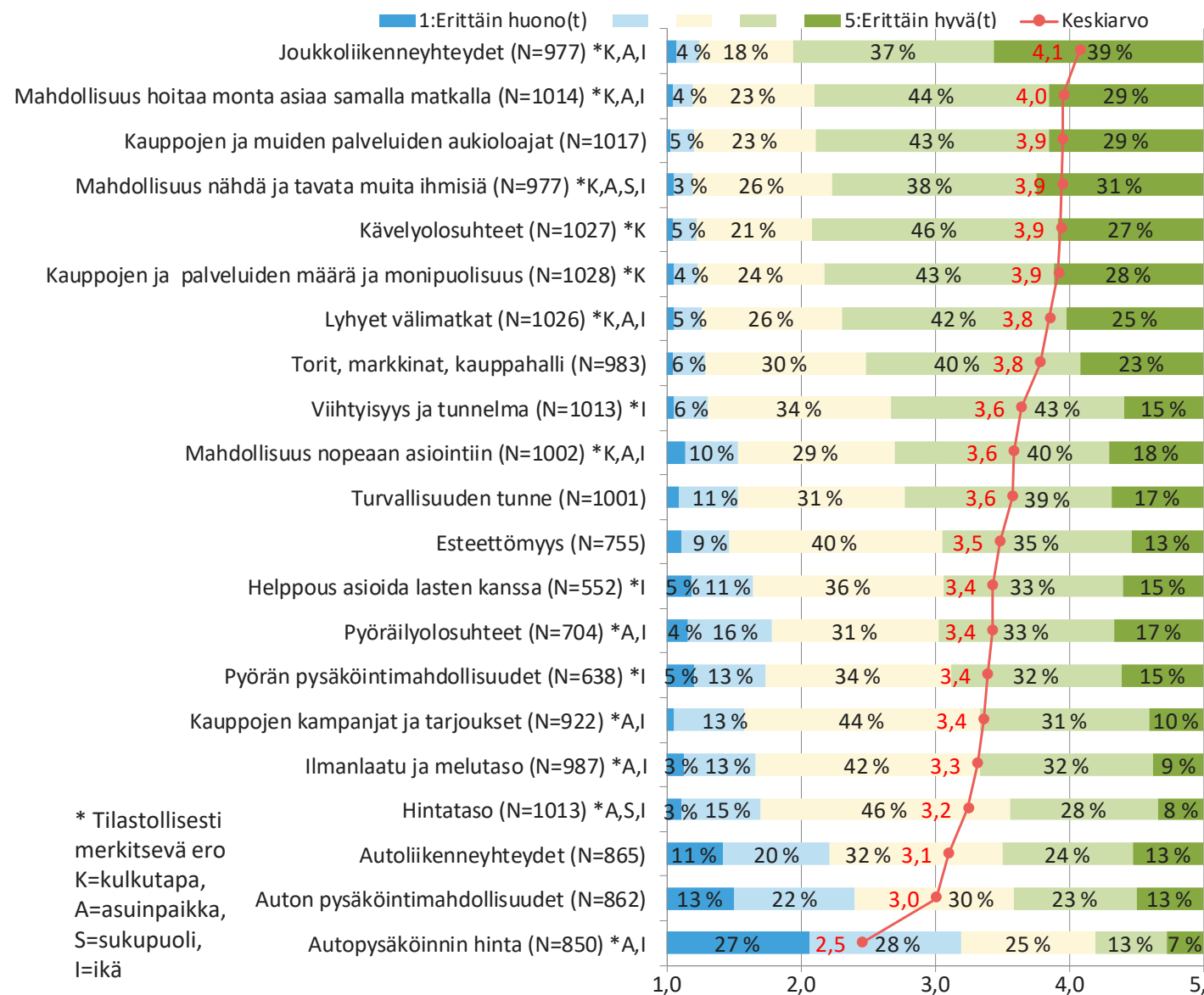
Heikoimmat arvosanat saivat pysäköinnin hinta, auton pysäköintimahdollisuudet sekä autoliikenneyhteiset.

Keskustassa asuvat, nuoret, naiset ja muuten kuin autolla liikkuvat antoivat tähdellä merkityissä asioissa keskustalle parempia arvosanoja kuin kauempana asuvat, vanhemmat ikäluokat, miehet ja autoilijat.

Arvosanat olivat vuonna 2024 yhtä hyvät tai paremmat kuin vuonna 2021. Merkitsevästi paremman arvosanan saivat joukkoliikenneyhteiset sekä kävely- ja pyöräilyolosuhteet.

Kyselyn vastaajia pyydettiin antamaan arvosanoja Tampereen keskustan eri asioille asteikolla 1–5 (1=erittäin huono, 5=erittäin hyvä). Vastaukset on järjestetty arvosanan keskiarvon mukaan.

Arvosana Tampereen keskustalle

* Tilastollisesti merkitsevä ero
K=kulutuspaikka,
A=asuinpaikka,
S=sukupuoli,
I=ikä

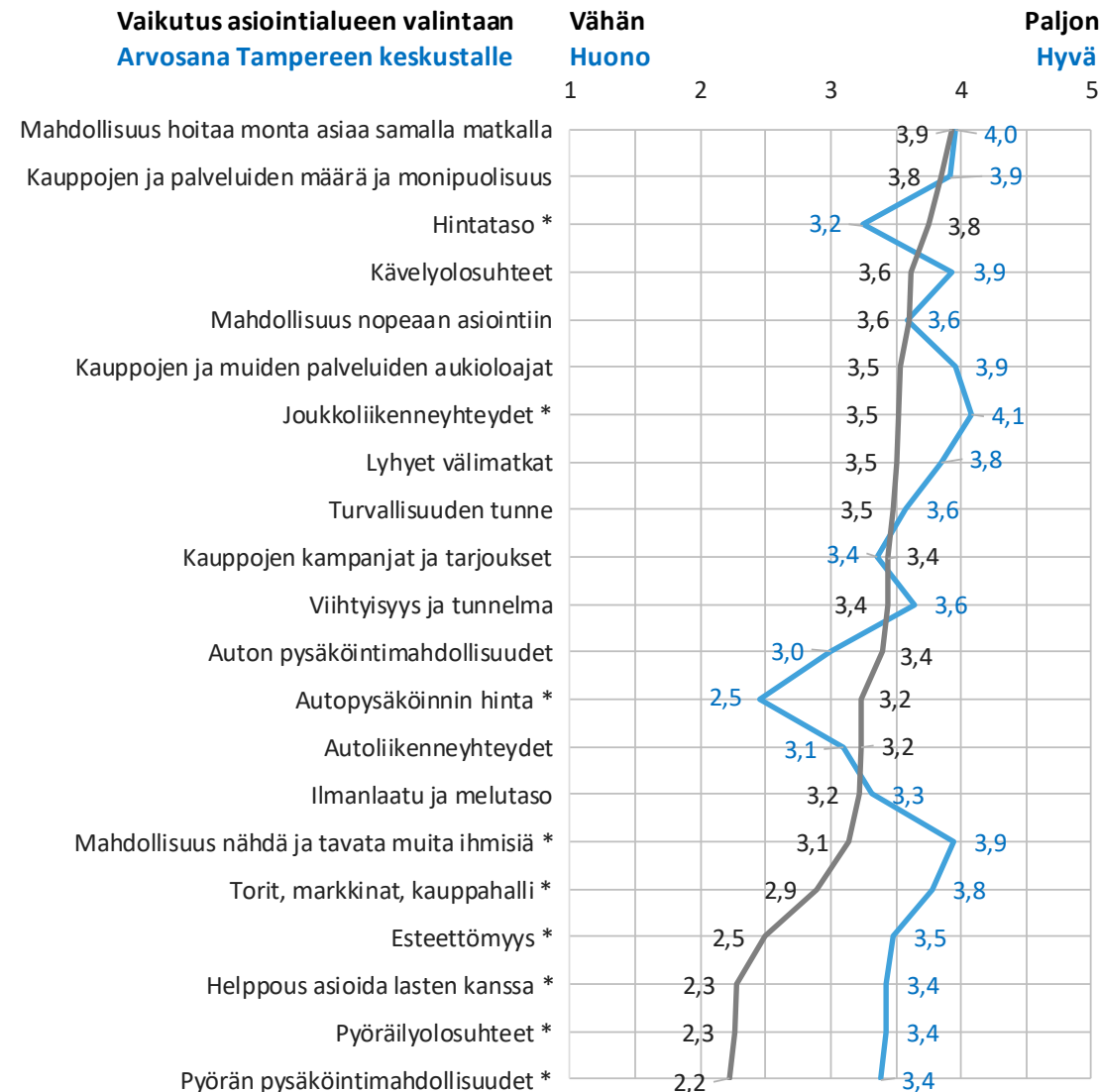
7.3 Arvosanat ja asiointialueen valintakriteerit

Asiointialueen valintaan vaikuttivat eniten mahdollisuus hoitaa monta asiaa samalla matkalla, kauppojen ja muiden palveluiden määrä ja monipuolisuus sekä hintataso. Lisäksi arvostettiin hyviä kävelyolosuhteita ja mahdollisuutta nopeaan asiointiin. Eniten asiointipaikan valintaan vaikuttaneista asioista Tampereen keskusta sai hyvät arvosanat hintatasoa lukuun ottamatta.

Valintakriteerin vaikuttavuutta paremman arvosanan saivat muun muassa joukkoliikenneyhteydet ja mahdollisuus nähdä ja tavata muita ihmisiä.

Valintakriteerin vaikuttavuutta merkitsevästi heikompi arvosana annettiin hintatasolle ja autopysäköinnin hinnalle.

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, kuinka paljon erilaiset tekijät vaikuttavat asiointialuetta valittaessa (1= erittäin vähän, 5 = erittäin paljon). Oheisessa kuvassa on havainnollistettu asiointialueen valintakriteerien keskiarvoja (harmaalla) suhteessa Tampereen keskustan arvosanan keskiarvoon (1=erittäin huono, 5=erittäin hyvä) (sinisellä). Vastaukset on järjestetty asiointialueen valintakriteerien mukaan (ylhäällä eniten valintaan vaikuttavat asiat).

* Tilastollisesti merkitsevä ero

— Arvosana Tampereen keskustalle (1-5), n=552-1028
— Vaikutus asiointialueen valintaan (1-5), n=841-1036

7.4 Asiointialueen valintakriteerit

Tampereen keskustassa asuvat pitivät muualla asuvia tärkeämpinä lyhyitä välimatkoja, kävely- ja pyöräilyolosuhteita ja pyörän pysäköintimahdollisuuksia. **Keskustan ulkopuoliset tamperelaiset** korostivat joukkoliikenneolosuhteita. **Kehyskunnissa** taas arvostettiin enemmän hintatasoa, autoliikenneyhteyksiä, auton pysäköintimahdollisuuksia ja hintaa sekä helpoutta asioida lasten kanssa.

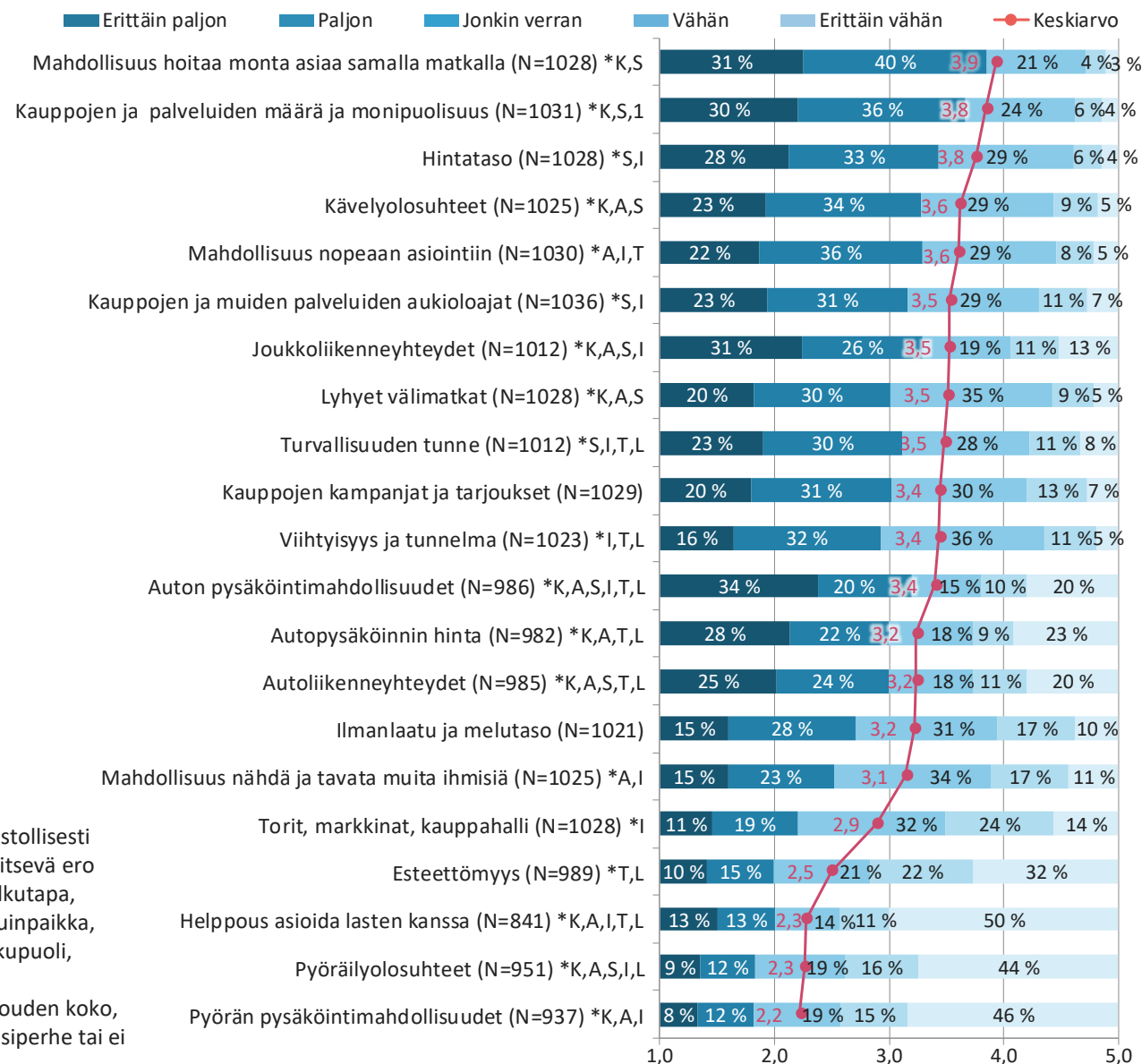
Kunkin **kuluttavan** edustajat pitivät tärkeänä oman kulkutapansa asioita. Lisäksi kävelijät arvostivat lyhyitä välimatkoja ja autoilijat helpoutta asioida lasten kanssa.

Pysäköintimahdollisuuksien sekä torien, markkinoiden ja kauppahallin merkitys valintaperusteena kasvoi **iän** myötä. Muita I-merkittyjä kriteereitä pitivät alle 44-vuotiaat tärkeämpinä kuin sitä vanhemmat. Naiset painottivat miehiä enemmän S-merkittyjä valintakriteerejä.

Yksin asuvat painottivat joukkoliikenneyhteyksiä, kävelyolosuhteita ja lyhyitä välimatkoja, **vähintään kolmen hengen taloudet** ja **lapsiperheet** taas autoiluasioita, lasten kanssa asiointia, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

* Tilastollisesti merkitsevä ero
K=kulkutapa,
A=asuinpaikka,
S=sukupuoli,
I=ikä,
T=talouden koko,
L=lapsiperhe tai ei

Vaikutus asiointialueen valintaan

7.5 Harvoin ja usein keskustassa käyvien valintakriteerit

Edellä esitettyjä, Tampereen keskustassa vähintään 3 kertaa vuodessa käyvien asiointialueen valintakriteereitä verrattiin keskustassa harvoin tai ei ollenkaan käyvien kriteereihin.

Usein käyvät pitivät harvoin käyviä vaikuttavampana erityisesti **mahdollisuutta nähdä ja tavata muita ihmisiä** sekä **joukkoliikenneyhteyksiä**.

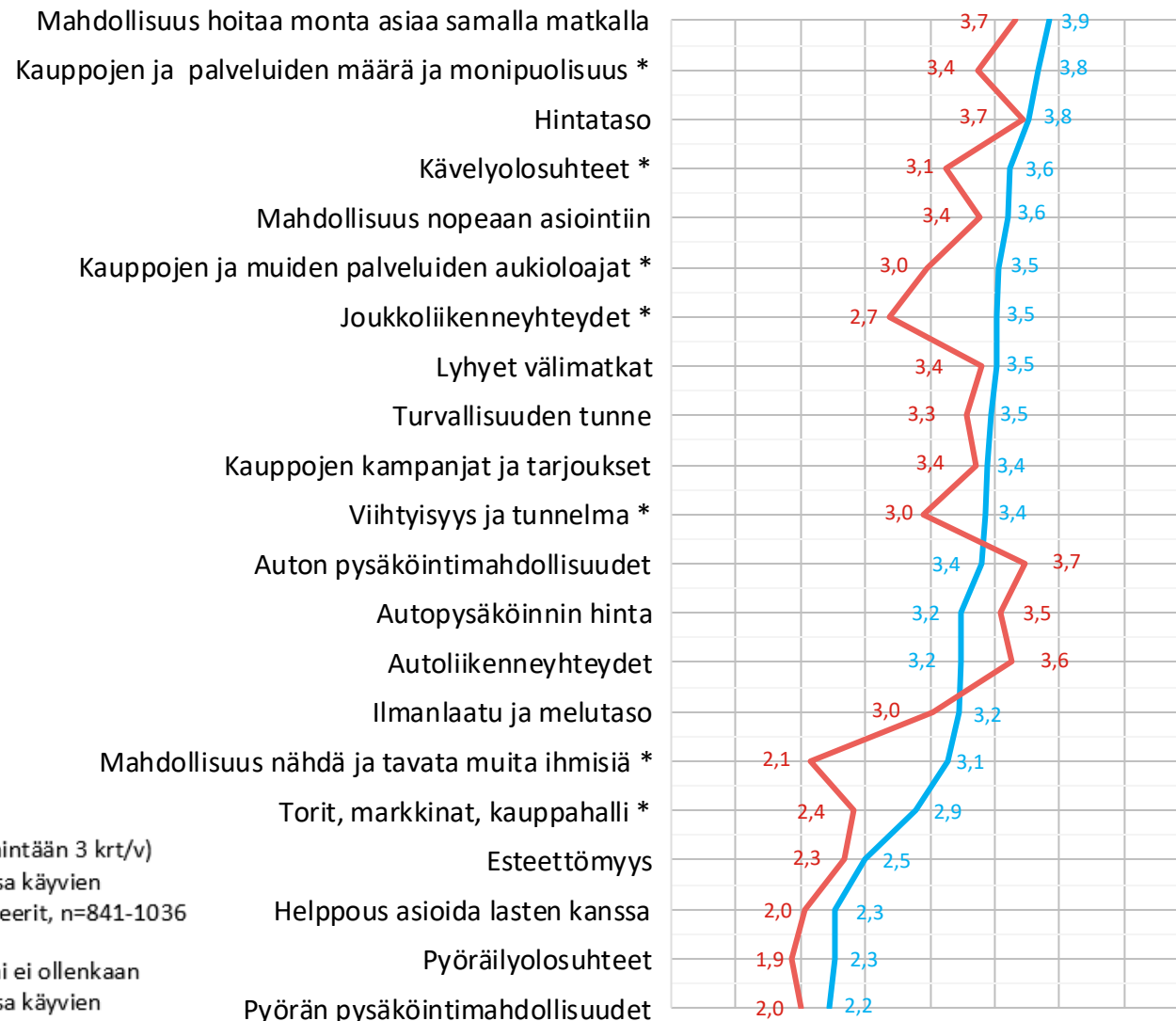
Harvoin käyvillä kysytyt asiat vaikuttivat miltei kautta linjan vähemmän asiointialueen valintaan. Harvoin käyvät pitivät vain autoliikenneyhteyksiä ja pysäköintiasioita vaikuttavampina kuin usein käyvät, mutta ero ei ollut näissä tilastollisesti merkitsevää.

- Usein (vähintään 3 krt/v) keskustassa käyvien valintakriteerit, n=841-1036
- Harvoin tai ei ollenkaan keskustassa käyvien valintakriteerit, n=37-44

Vaikutus asiointialueen valintaan

Vähän

Paljon

* Tilastollisesti merkitsevää ero

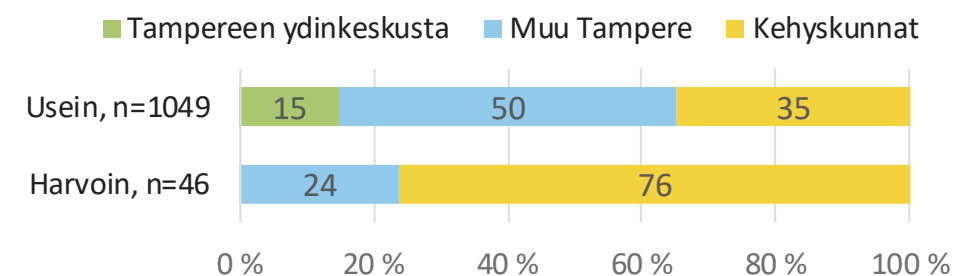
7.6 Keskustassa harvoin tai ei koskaan käyvät

Kaikista vastaajista 46 (4 %) kertoi käyvänsä Tampereen keskustassa harvoin tai ei koskaan. Heidät ohjattiin vastaamaan taustakysymysten lisäksi vain kysymyksiin, joissa pyrittiin selvittämään, miksi he käyvät keskustassa harvoin ja mikä saisi heidät käymään useammin.

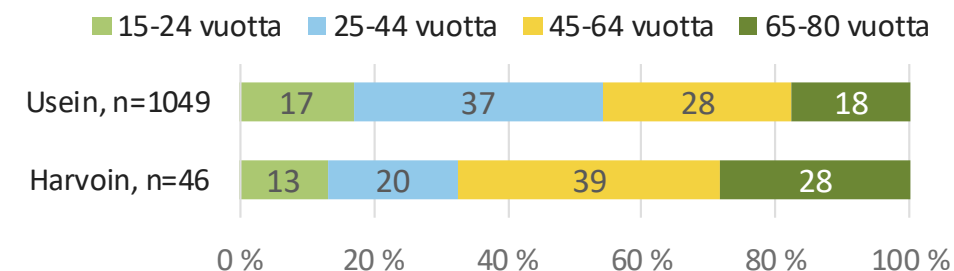
Tampereen keskustassa ei koskaan tai harvoin käyvistä valtaosa asui kehyskunnissa (76 %) ja 24 % muualla Tampereella. Harvoin käyvät olivat iäkkäämpiä kuin usein (eli vähintään 3 kertaa vuodessa) keskustassa käyvät.

Harvoin keskustassa käyviä oli vuonna 2024 huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2021, jolloin heitä oli 121 (11 %).

Keskustassa usein ja harvoin käyvien asuinpaikat

Keskustassa usein ja harvoin käyvien ikäjakautumat

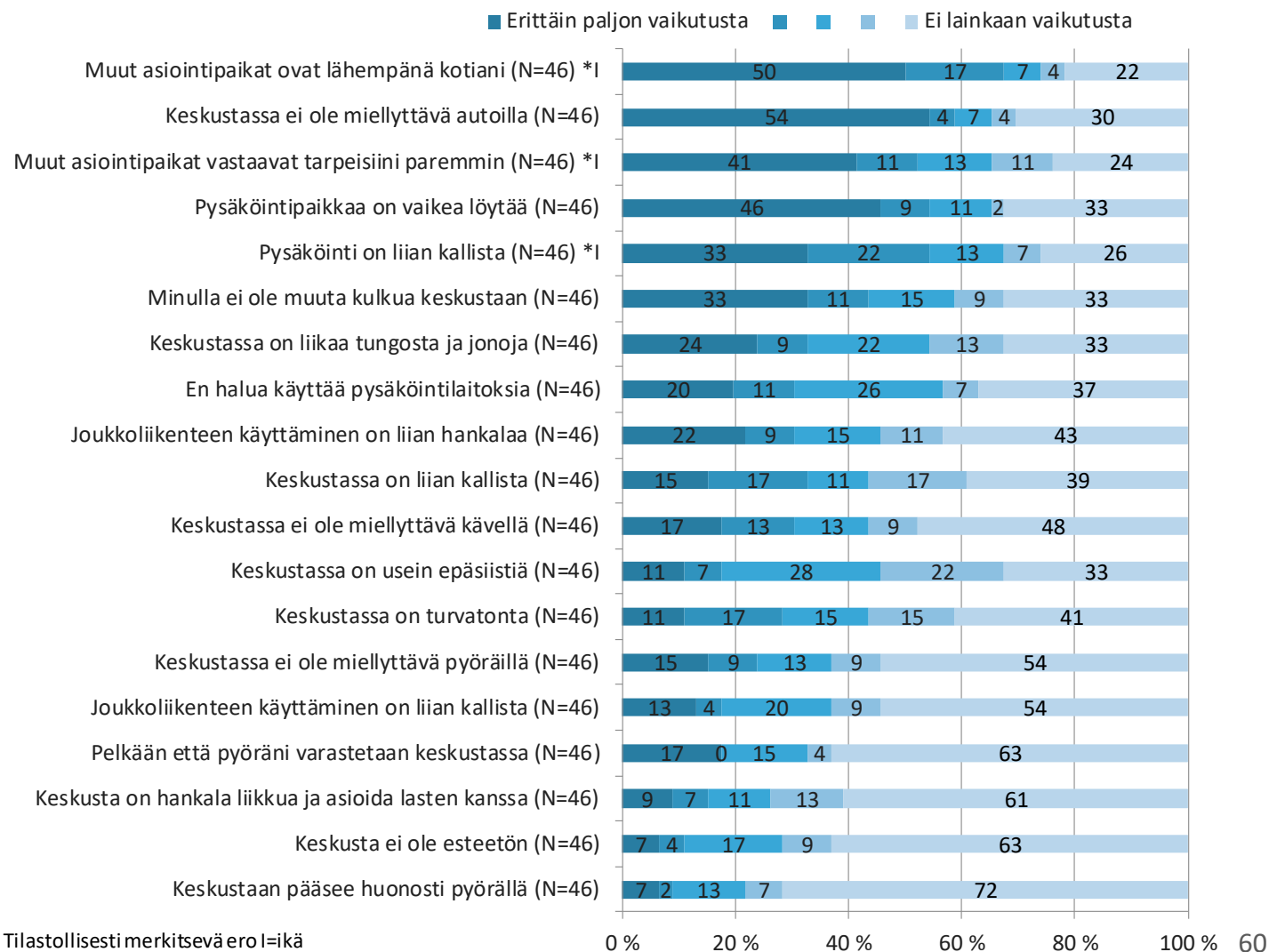

7.7 Syyt olla asioimatta Tampereen keskustassa

Miksi asioi Tampereen keskustassa vain harvoin tai ei lainkaan

Harvoin tai ei ollenkaan Tampereen keskustassa asioimista vastaajat perustelivat eniten sillä, että muut asiointipaikat ovat lähempänä kotia tai sopivat paremmin tarpeisiin. Vähäistä asiointia perusteltiin myös keskustassa autoilun epämiellyttävyydellä, pysäköintipaikan löytämisvaikeudella ja pysäköinnin kalleudella.

Pysäköinnin hinta, lähempänä kotia sijaitsevat asiointipaikat ja niiden tarpeisiin vastaavuus olivat yli 24-vuotiaille tärkeitä syitä jättää käymättä Tampereen keskustassa, muttei niinkään nuorille.

* Tilastollisesti merkitsevä ero I=ikä

Tampereen keskustan asiointitutkimus 2024, tutkimusraportti

8 Toiveita keskustan kehittämiseksi

Vastaajien keskustassa käyntien määrää tai kestoa lisääisivät eniten yleisen siisteyden ja viihtyisyyden parantaminen sekä katupuiden ja kasvillisuuden lisääminen. Autoilijoiden, kehyskuntalaisten ja lapsiperheiden käyntejä lisäävät etenkin nopeaan asiointiin tarkoitetut kadunvarsipaikat tai pidempiaikaiseen pysäköintiin tarkoitetut pysäköintilaitokset.

Keskustakäyntejä vähentäisivät hieman etätyö tai -opiskelu sekä verkkokauppa ja -asiointi.

Keskustaan toivottiin lisää tapahtumia ja palveluita sekä viihtyisiä oleskelupaikkoja ja laadukasta suunnittelua. Harvoin keskustassa käyvät toivoivat kadunvarsi- ja LE-pysäköintipaikkoja, tapahtumia, palveluja, opasteita ja levähdyspaikkoja.

8.1 Näkemyksiä tulevaisuudesta

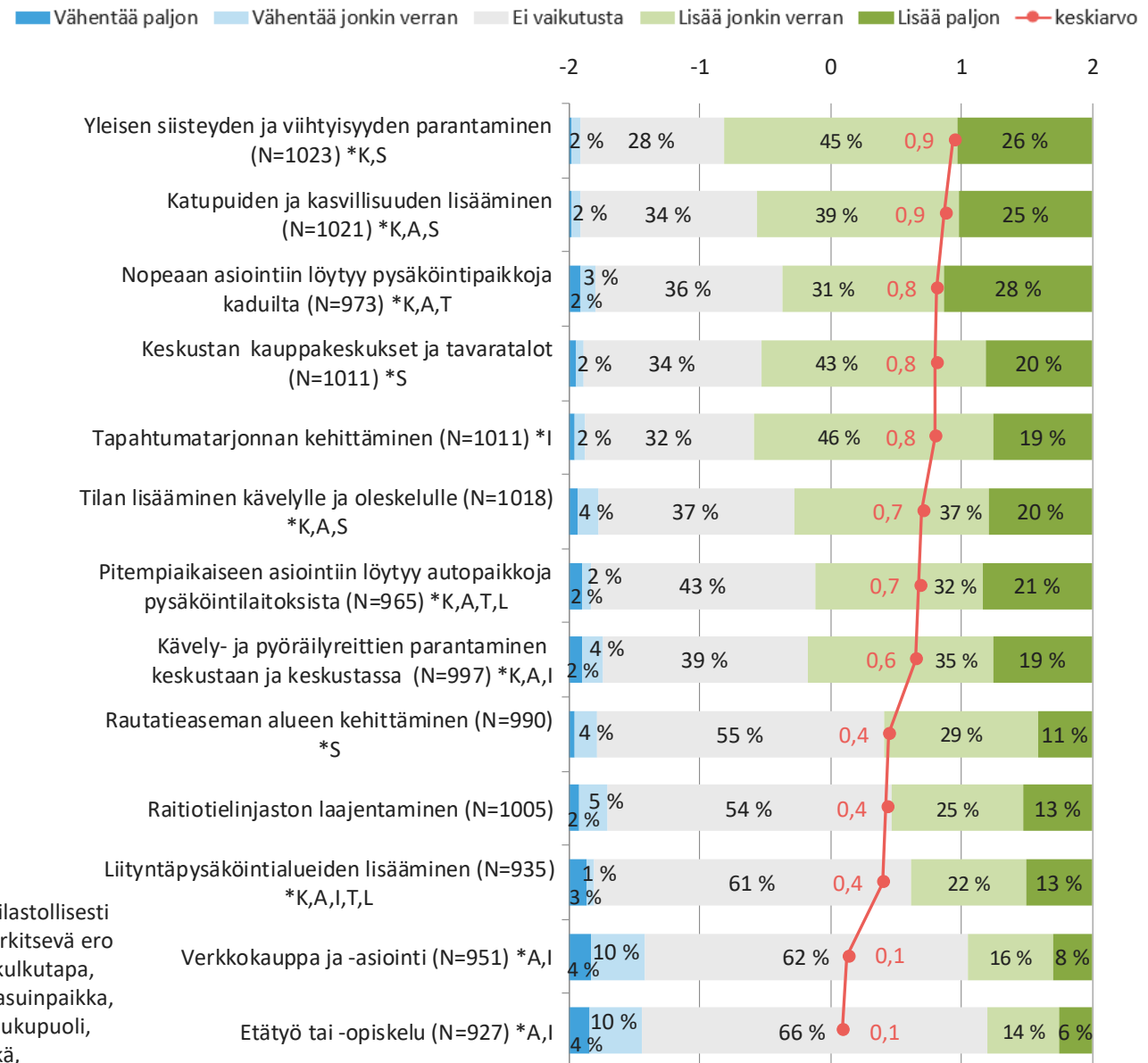
Tampereen seudun asukkaiden mielestä Tampereen **keskustassa käyntien määrää tai kestoa lisäisi eniten yleisen siisteyden ja viihtyisyyden parantaminen sekä katupuiden ja kasvillisuuden lisääminen.**

Siisteyttä, viihtyisyyttä, kasvillisuutta sekä tilaa kävelyille ja oleskelulle korostivat naiset, muut kuin autoilijat ja keskusta-asukkaat. Kaikenlaiset autopysäköintipaikat lisääisivät erityisesti autoilijoiden, kehyskuntalaisten ja lapsiperheiden käyntejä. Kauppakeskukset tuovat keskustaan erityisesti naisia ja tapahtumat 25-44-vuotiaita. Kävely- ja pyöräreittien parantaminen toisi keskustaan muita kuin autoilijoita, tamperelaisia ja 25-44-vuotiaita.

Pääosa vastaajista (55-66 %) kertoi, ettei etätöillä, verkkokaupalla, liityntäpysäköinnin lisäämisellä, raitiotielinjaston laajentamisella tai rautatieaseman kehittämällä olisi vaikutusta heidän keskustakäynteihinsä.

Keskustakäyntejä vähentäisivät hieman lähinnä etätö tai -opiskelu sekä verkkokauppa ja -asiointi.

Vaikutus tulevien käyntien määrään tai kestoon Tampereen keskustassa

* Tilastollisesti merkitsevä ero
 K=kulutus, A=asuinpaikka, S=sukupuoli, I=ikä, T=talouden koko, L=lapsiperhe tai ei

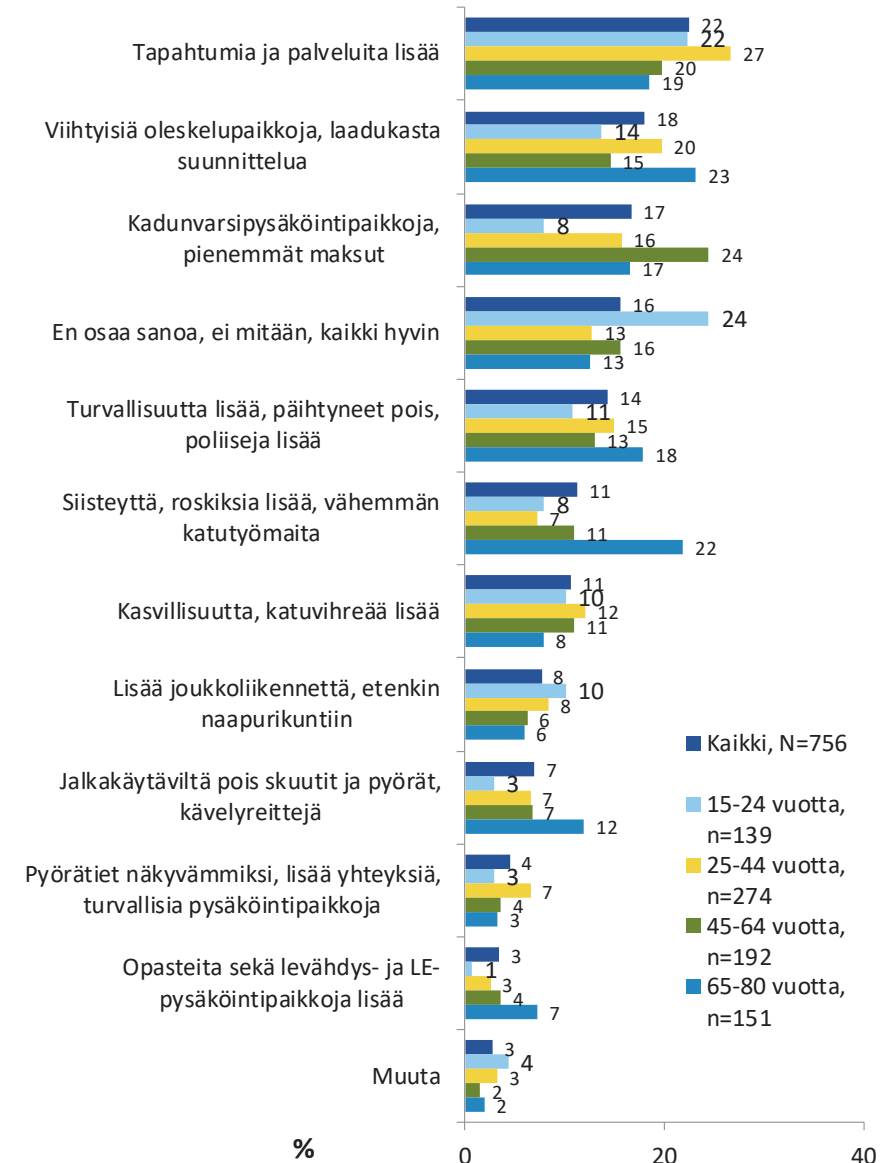
8.2 Toiveita Tampereen keskustaan

Kaikkiaan 756 vastaajaa kirjoitti vapaamuotoisesti asioista, mitä he toivoisivat Tampereen keskustalta tulevaisuudessa. **He toivoivat keskustaan eniten lisää tapahtumia ja palveluita sekä viihtyisiä oleskelupaikkoja ja laadukasta suunnittelua.**

Harvoin keskustassa käyvistä yli puolet ei osannut sanoa mitään toiveita, 'kaikki hyvin'. Harvoin käyvät toivoivat lisää kadunvarsipysäköintipaikkoja, tapahtumia ja palveluja sekä opasteita, levähdys- ja LE-pysäköintipaikkoja.

Autoilijat, kehyskuntalaiset ja keski-ikäiset kaipasivat lisää pysäköintipaikkoja kadunvarsille ja pienempiä pysäköintimaksuja. Kävelijät, tamperelaiset, eläkeläiset, 1-2 hengen taloudet ja lapsettomat halusivat muita enemmän viihtyisiä oleskelupaikkoja, siisteyttä ja skuutit pois jalkakäytäviltä. Varsinkaan nuoret eivät osanneet esittää toiveita. Pyöräilijät toivoivat muita enemmän lisää tapahtumia ja palveluita sekä pyörätieyhteyksiä ja näkyvämpiä pyöriteitä (erityisesti Hämeenkadulle). Naiset toivoivat miehiä enemmän kasvillisuutta ja siisteyttä. Lisää turvallisuutta ja joukkoliikennettä toivottiin kaikissa taustaryhmissä.

Tulevaisuuden toiveet Tampereen keskustalle

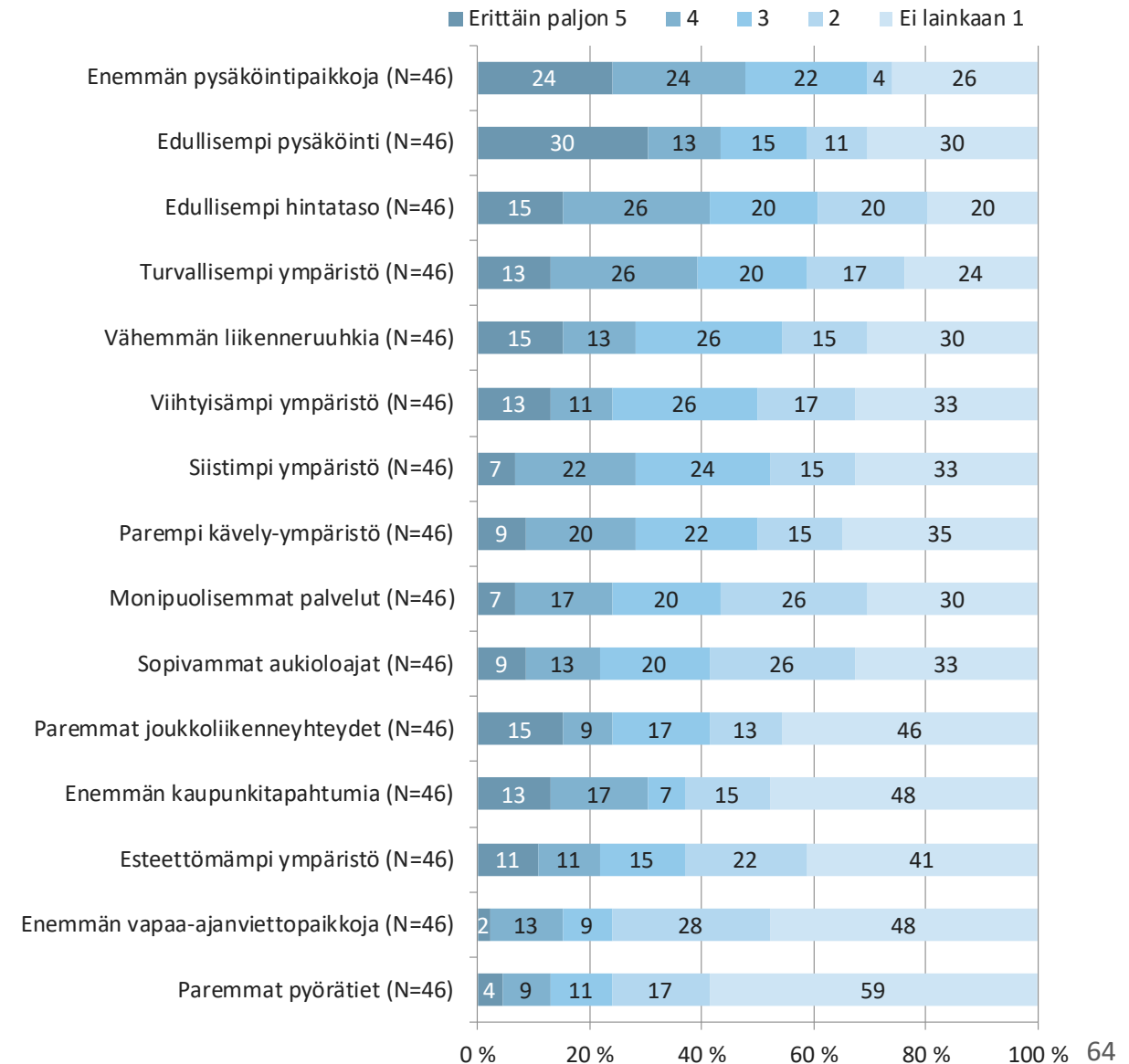
8.3 Harvoin keskustassa käyvien näkemykset

Harvoin tai ei lainkaan Tampereen keskustassa käyviltä kysyttiin, voisiko joillain toimilla vaikuttaa siihen, että he asioisivat jatkossa Tampereen keskustassa useammin.

Pysäköintipaikkojen lisääminen ja edullisempi pysäköinti vaikuttaisi parhaiten käyntimääriin. Myös edullisempi hintataso ja turvallisempi ympäristö lisäisivät muutamien keskustakäyntejä.

Harvoin Tampereen keskustassa käyviä oli aineistossa nyt yli puolta vähemmän kuin vuonna 2021. Vähäisestä määrästä ei voi paljoa päätellä.

Saisiko seuraavat asiat asioimaan Tampereen keskustassa useammin

9 Muutokset vuodesta 2021 vuoteen 2024

Merkittävimmät muutokset vuodesta 2021 vuoteen 2024

- Keskustassa käynti- ja asiointimäärät kasvoivat.
- Keskustaan tultiin vuonna 2024 enemmän joukkoliikenteellä kuin autolla ja kohteesta toiseen siirryttiin vähemmän autolla kuin vuonna 2021.
- Tyypillisen asiointikerran kulutus nousi kaikilla toimialoilla ja lähes kaikilla kulkutavoilla.
- Vuosikulutus nousi kaikilla toimialoilla ja kaikilla kulkutavoilla.
- Keskustaan suuntautuvasta kokonaiskulutuksesta suurin osuus oli joukkoliikenteellä aiemman kävelyn sijasta.
- Joukkoliikenneyhteyksien merkitys asiointialueen valinnassa kasvoi.
- Tampereen keskusta sai paremmat arvosanat joukkoliikenneyhteyksistä sekä kävely- ja pyöräilyolosuhteista kuin vuonna 2021.
- Yleisen siisteyden ja viihtyisyyden parantamista pidettiin edelleen vaikuttavimpana kehittämistoimena.

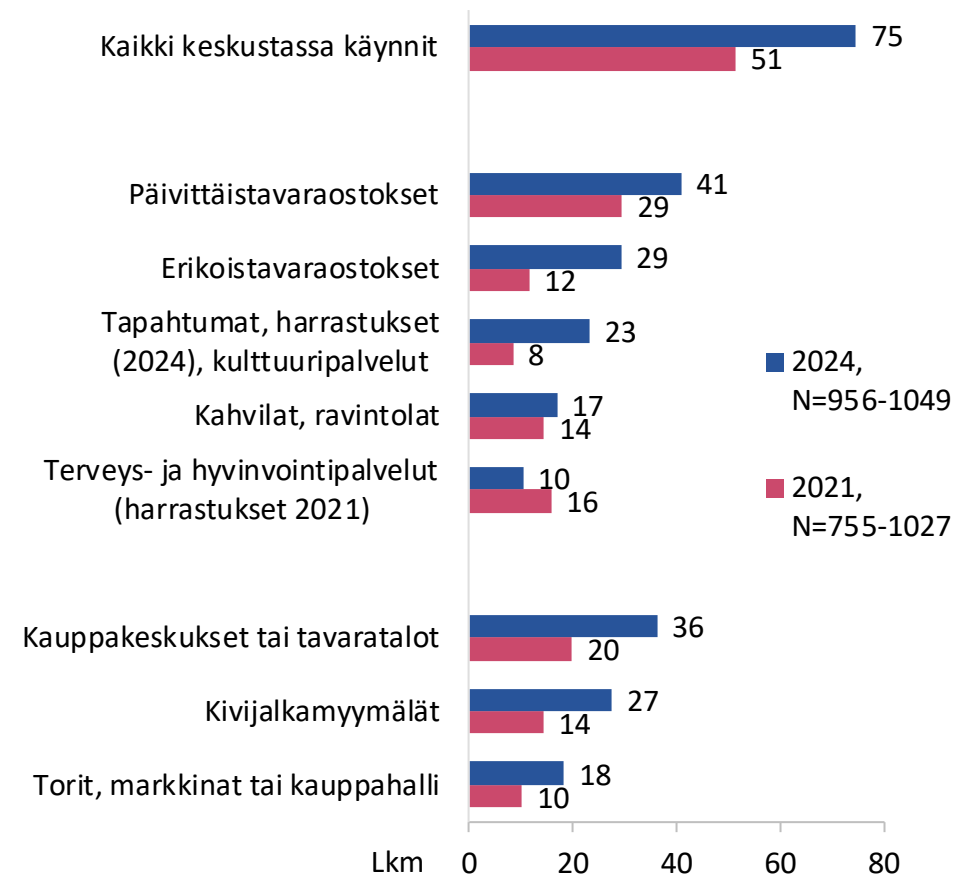
Visit Tampere/ Laura Vanzo 2024

9.1 Keskustassa käynnit ja asiointit 2021 ja 2024

Kaupunkiseudun asukkaat kävivät Tampereen keskustassa vuonna 2024 enemmän kuin vuonna 2021. Asiointikäyntien määrät kasvoivat kaikilla ostospaikoilla ja lähes kaikilla toimialoilla.

Terveys- ja hyvinvointipalvelujen vähentyneeltä näyttävä asiointimäärä johtuu siitä, että vuonna 2021 yksilöharrastukset sisältyivät hyvinvointipalveluihin, mutta vuonna 2024 kaikenlaiset harrastukset sisällytettiin tapahtumien ja kulttuuripalveluiden yhteyteen. Molempien toimialojen yhteenlaskettu vuosittainen asiointimäärä kasvoi kuitenkin selvästi vuodesta 2021 (24 krt/v) vuoteen 2024 (33 krt/v).

Asiointikertoja Tampereen keskustassa keskimäärin vuodessa

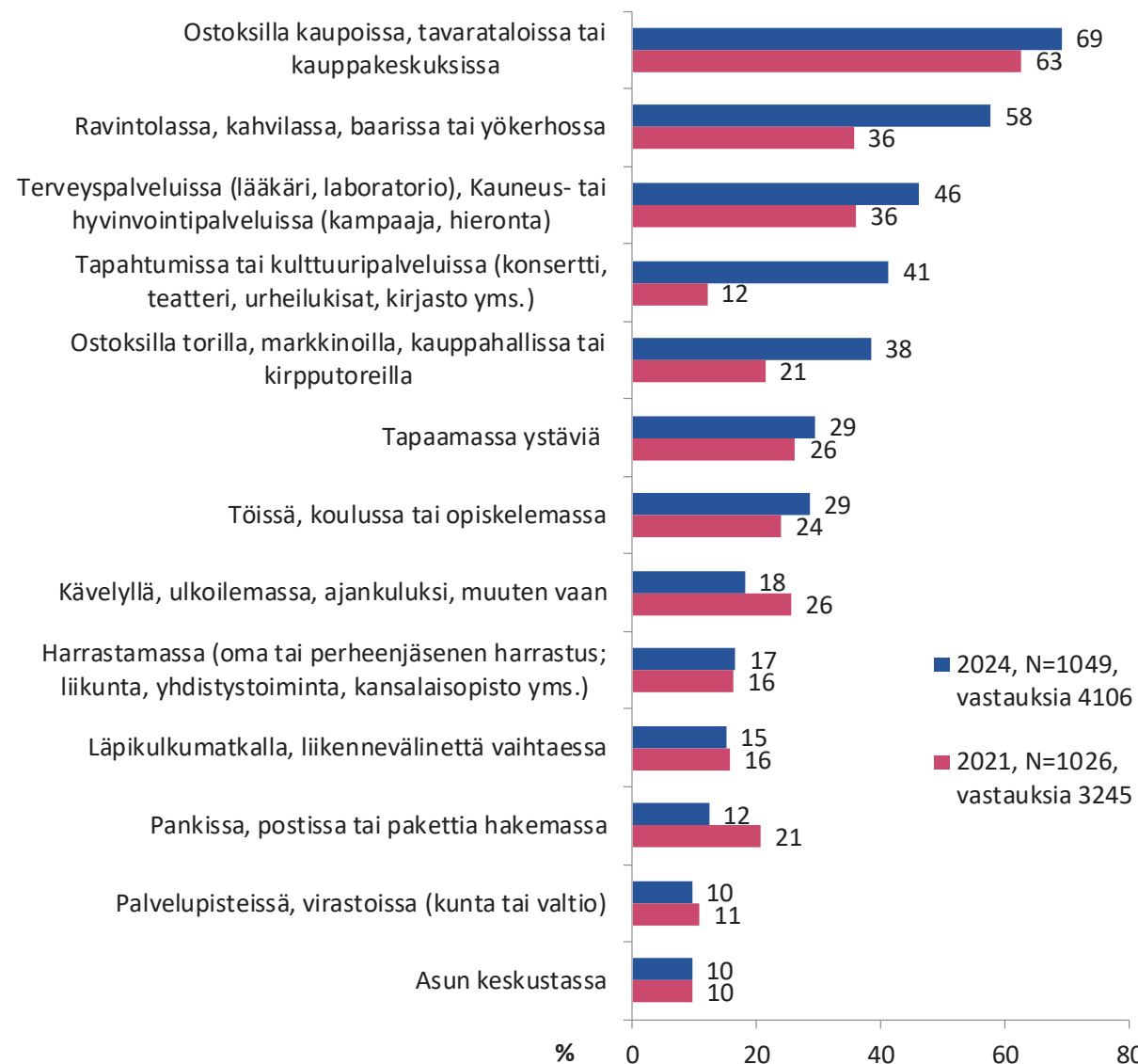
9.2 Keskustakäyntien syyt 2021 ja 2024

Varsinkin **tapahtumat, kulttuuripalvelut ja ravintolat** olivat vuonna 2024 keskustakäyntien syynä **useammalla kuin vuonna 2021**, jolloin korona vielä vaikutti. **Ostoksista erityisesti torit, markkinat, kauppahalli tai kirpputorit olivat aiempaa enemmän** keskustakäyntien kohteena.

Aiempaa vähemmän keskustassa käytiin pankissa, postissa tai pakettia hakemassa sekä kävelyllä tai muuten vain ajankuluksi.

Kuvassa terveyspalvelut on yhdistetty kauneus- ja hyvinvointipalveluiden kanssa, koska niitä ei ollut eroteltu vuoden 2021 kyselyssä.

Miksi käyty Tampereen keskustassa

9.3 Kuljutavat keskustaan 2021 ja 2024

Keskustaan tultiin vuonna 2024 aiempaa enemmän joukkoliikenteellä kaikkien toimialojen kohteisiin.

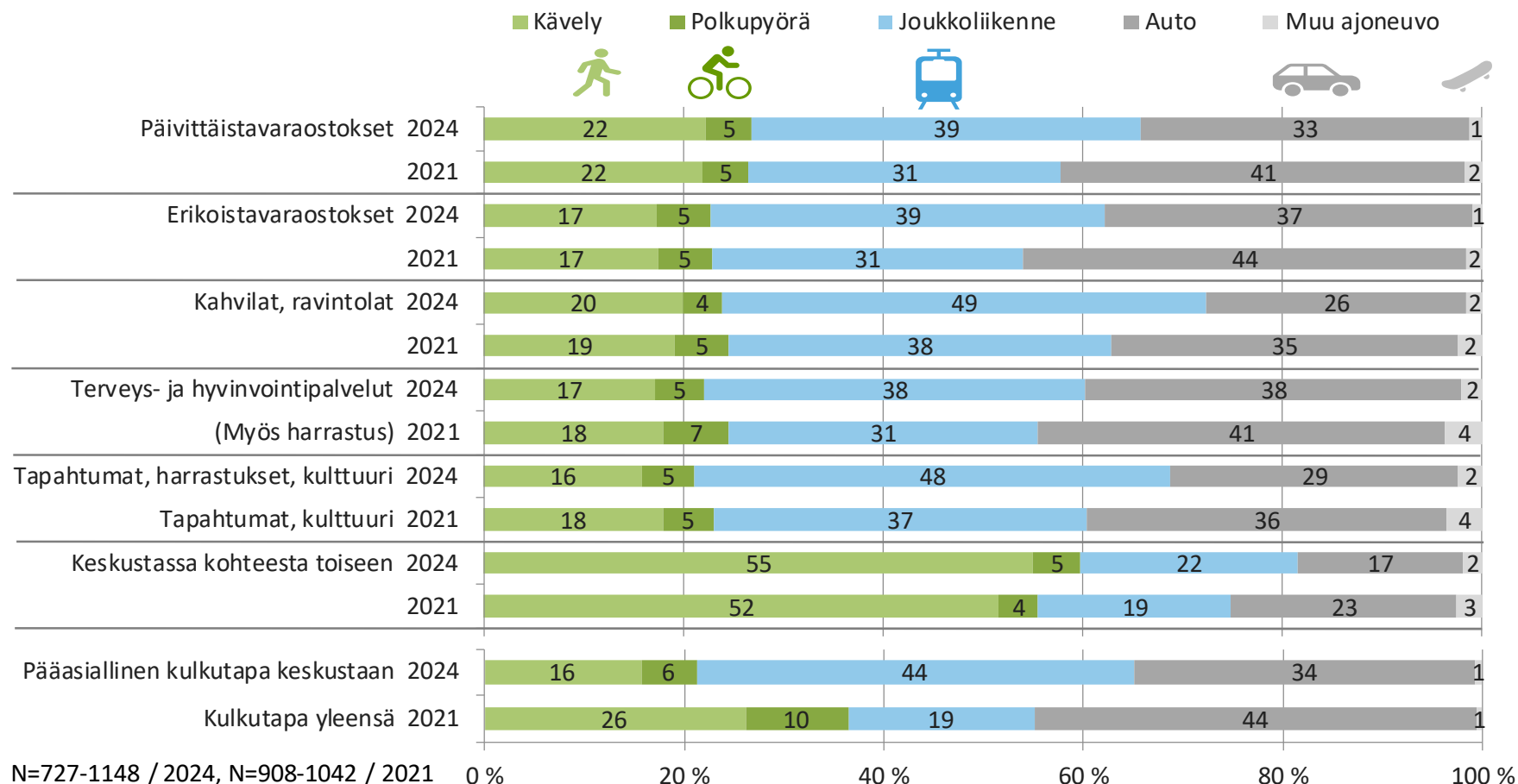
Muutos tapahtui pääosin autosta joukkoliikenteeseen, sillä kävelyn ja pyöräilyn osuudet pysyivät lähes ennallaan.

Keskustassa kohteesta toiseen siirryttiin vuonna 2024 vähemmän autolla kuin vuonna 2021.

Vuoden 2024 pääasiallinen kulkutapa keskustaan ei ole vertailukelpoinen vuoteen 2021, koska silloin kysyttiin vastaajan kulkutapaa yleensä, eikä kulkutapaa Tampereen keskustaan.

Yli 5 %-yksikön muutokset kaaviossa ovat tilastollisesti merkitseviä.

Pääasiallinen kulkutapa seuraaviin kohteisiin Tampereen keskustassa

9.4 Kerta- ja vuosikulutus 2021 ja 2024

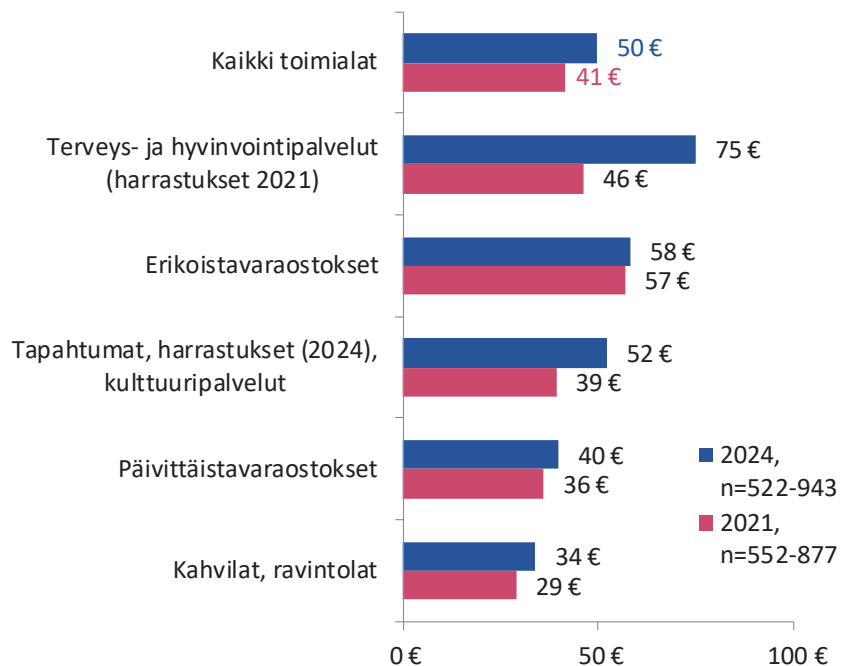
Yhden toimialan **tyypillisen asiointikerran kulutus nousi** 41 eurosta 50 euroon vuodesta 2021 vuoteen 2024. Kerralla käytetyt rahamäärät kasvoivat **kaikilla toimialoilla**.

Vertailussa on huomioitava, että yksilölliset harrastukset sisältyivät vuonna 2022 hyvinvointipalveluihin ja vuonna 2024 tapahtumien ja kulttuuripalveluiden yhteyteen.

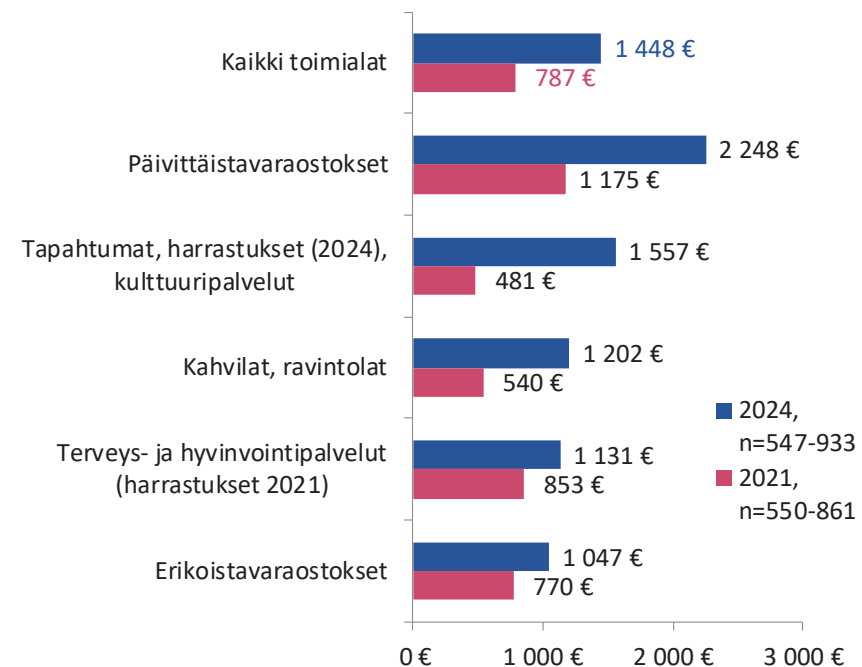
Vuosikulutus kasvoi kaikilla toimialoilla. Päivittäistavaraostoksien vuosikulutus oli suurinta sekä vuonna 2021 että vuonna 2024.

Korona-aikaan tapahtumien ja ravitsemuspalveluiden vuosikulutus oli vähäisintä. Vuonna 2024 vähiten rahaa käytettiin erikoistavaraostoksiin.

Tyypillisen asiointikerran kulutus toimialalla (€/käynti)

Tyypillinen vuosikulutus toimialalla (€/vuosi)

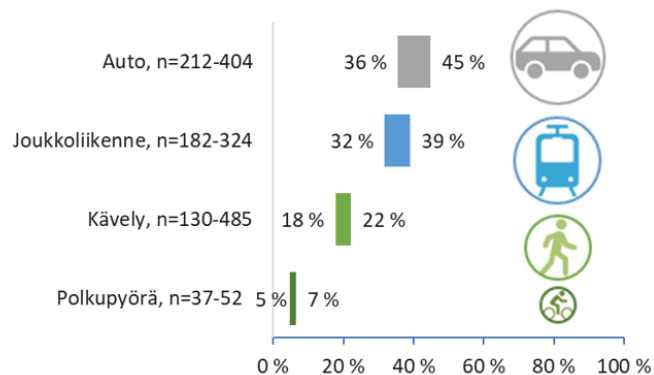
9.5 Kuljutavat ja asiointikerrat 2021 ja 2024

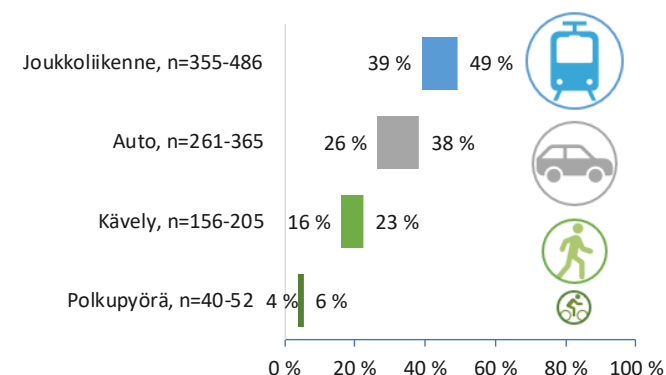
Vuonna **2024** vastaajat tulivat keskustaan asioimaan **enemmän joukkoliikenteellä kuin autolla**, kun vuonna 2021 vastaajat kulkivat enemmän autolla kuin joukkoliikenteellä.

Asiointikertoja kertyi vuonna 2024 enemmän kaikilla kulkutavoilla ja lähes kaikilla toimialoilla.

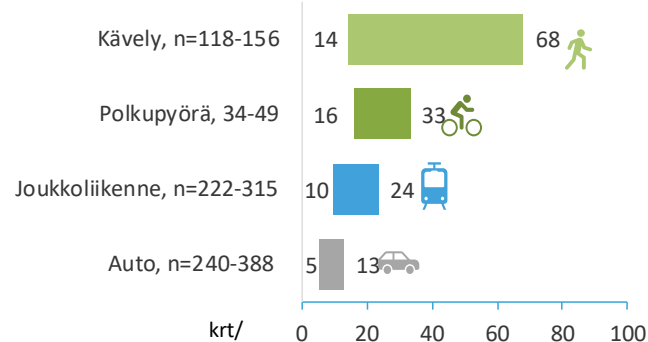
2021 Kulkutapa keskustan asiointimatkoilla (%-osuus matkoista) toimialojen min-max

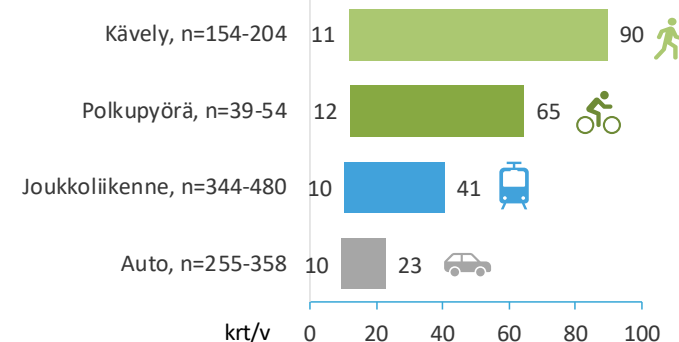
2024 Kulkutapa keskustan asiointimatkoilla (%-osuus matkoista) toimialojen min-max

2021 Asiointikerrat vuodessa (krt/v) toimialojen min-max

2024 Asiointikerrat vuodessa (krt/v) toimialojen min-max

Kuvissa on esitetty kysytyn asian minimi ja maksimi eri toimialoilla kulkutavoittain.

9.6 Kerta- ja vuosikulutus 2021 ja 2024

Tyypillisen asiointikerran kulutus nousi vuodesta 2021 kaikilla toimialoilla ja muilla kulkutavoilla, paitsi kävelijöiden kertakulutussummat pysyivät keskimäärin samalla tasolla.

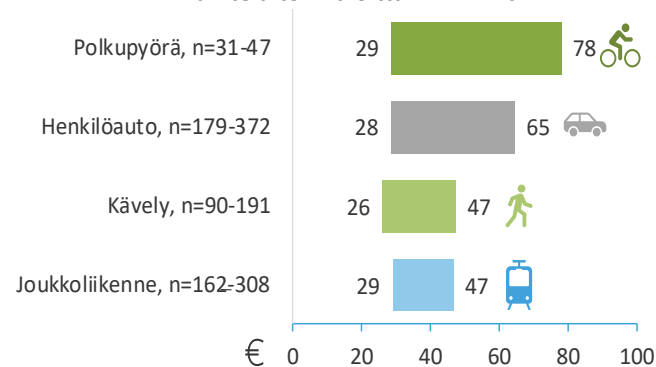
Joukkoliikenteen käyttäjät kuluttivat vuonna 2024 yhdellä asiointikerralla enemmän kuin kävelijät, kun vuonna 2021 kävelijät kuluttivat enemmän tai saman verran kuin joukkoliikenteen käyttäjät.

Kävelijöillä oli kuitenkin eniten asiointikertoja ja vuosittainen asiointikertojen määrä kasvoi kaikilla, joten **vuosikulutus kasvoi kaikilla kulkutavoilla ja toimialoilla** vuodesta 2021.

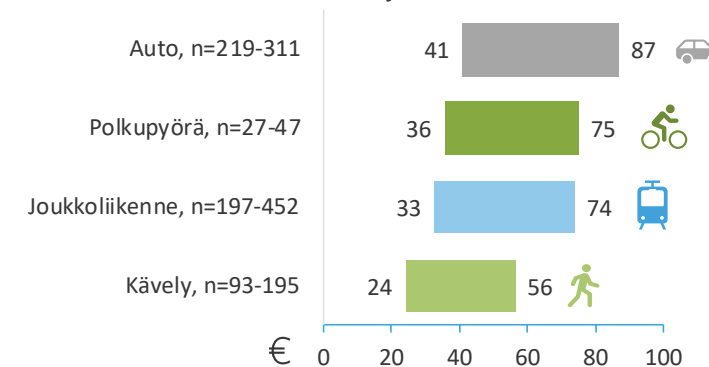
Pyöräilijöiden määrä oli niin vähäinen, että yksittäiset suuret summat voivat vaikuttaa keskiarvoon merkittävästi.

Vuositason kulutus saatiin kertomalla vastaajan kunkin toimialan tyypillisen asiointikerran kulutus ja vuosittaisten asiointikäyntien määrä.

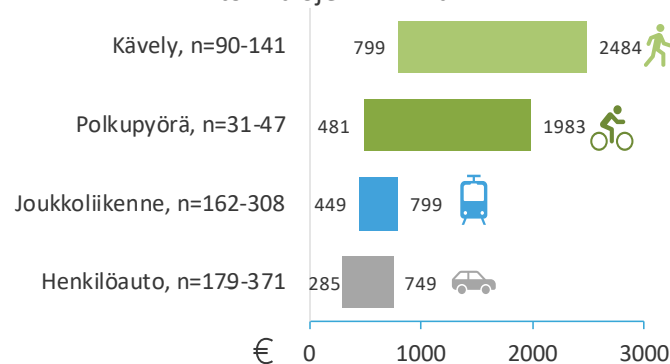
2021 Tyypillisen asiointikerran kulutus (€/krt)
vaihtelu toimialoittain min-max

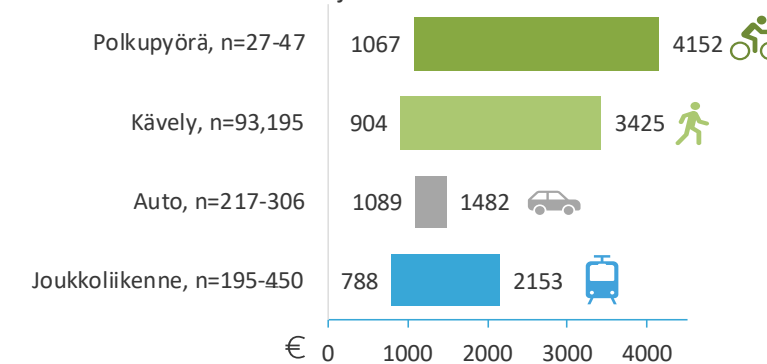
2024 Tyypillisen asiointikerran kulutus (€/krt)
toimialojen min-max

2021 Vuosikulutus keskustassa (€/vuosi)
toimialojen min-max

2024 Vuosikulutus keskustassa (€/vuosi)
toimialojen min-max

9.7 Kuluttavan osuus kokonaiskulutuksesta 2021 ja 2024

Tampereen keskusta suuntautuvasta kokonaiskulutuksesta **suurin osuus oli vuonna 2024 joukkoliikenteellä aiemman kävelyn sijasta**. Auton ja pyörän osuudet pysyivät samassa suuruusluokassa. Joukkoliikenteen osuus kasvoi kymmenen prosenttiyksikköä ja kävelyn taas vastaavasti vähentyi.

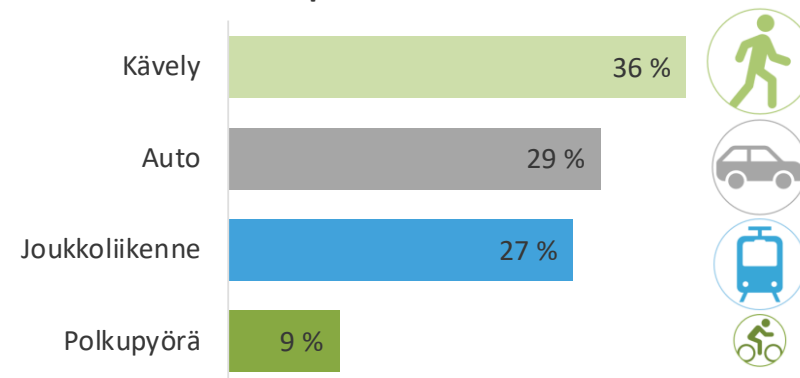
Aiemmin autoilijoiden ja joukkoliikennematkustajien osuudet Tampereen keskusta suuntautuvasta kokonaiskulutuksesta olivat samaa suuruusluokkaa, mutta nyt joukkoliikenteen osuus on merkittävästi suurempi.

Muutos selittyy paljolti joukkoliikenteen käyttäjämäärän kasvulla.

Joukkoliikenteen ja kävelyn osuuksien muutokset vuodesta 2021 vuoteen 2024 ovat tilastollisesti erittäin merkittäviä.

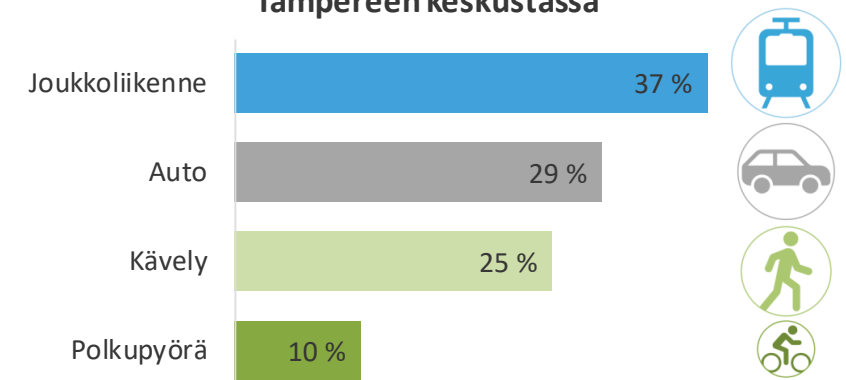
2021

Kuluttavan osuus kokonaiskulutuksesta Tampereen keskustassa

2024

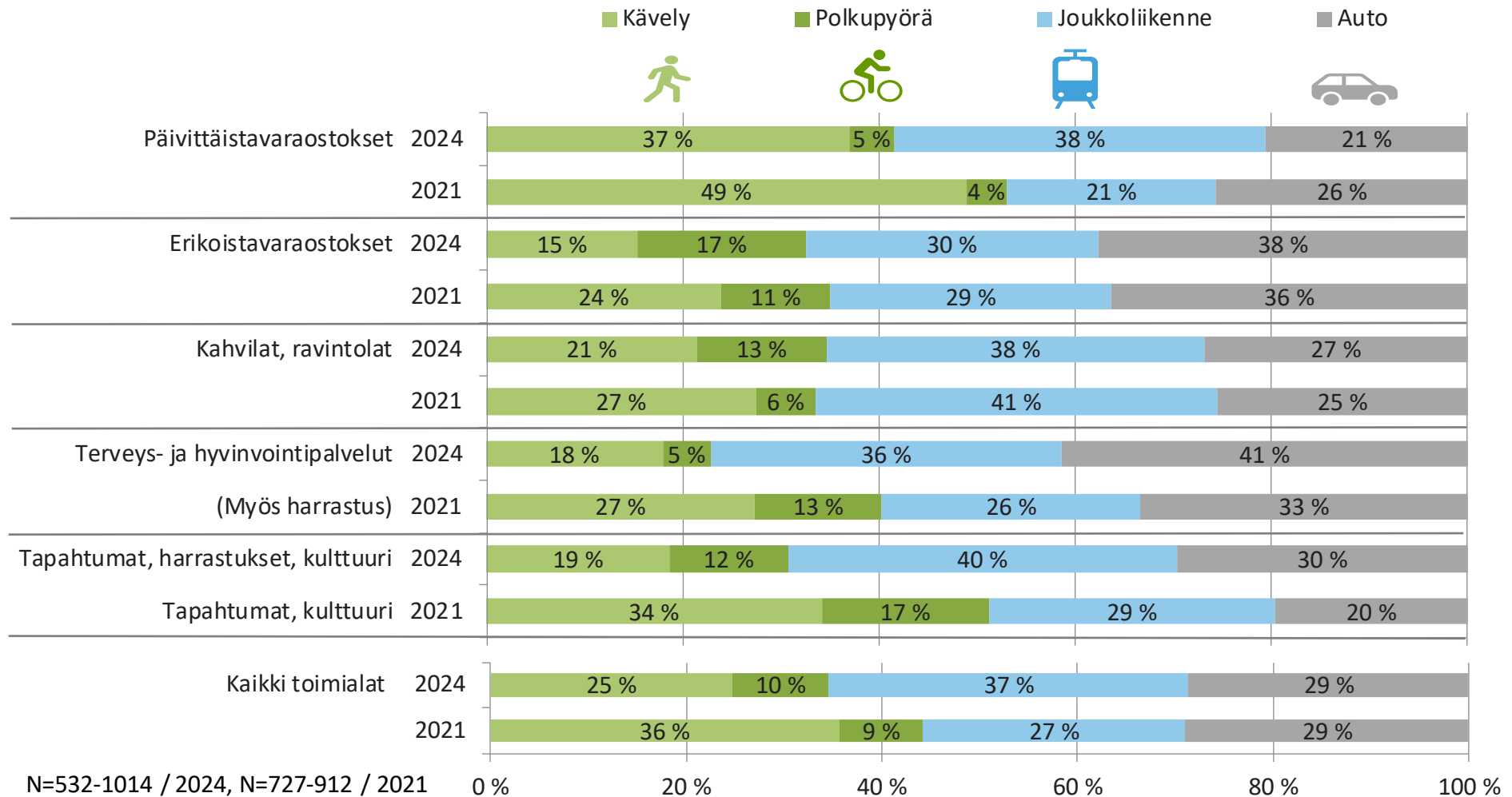
Kuluttavan osuus kokonaiskulutuksesta Tampereen keskustassa

9.8 Kokonaiskulutus toimialoittain 2021 ja 2024

Kuluttavan osuus Tampereen keskustan kokonaiskulutuksesta toimialoittain

Joukkoliikenteen osuus keskustaan suuntautuvasta kokonaiskulutuksesta **kasvoi päivittäistavaraostoksissa, terveys- ja hyvinvointipalveluissa sekä tapahtumissa, harrastuksissa ja kulttuuripalveluissa.**

Autoilun osuus kasvoi tapahtumissa ja terveyspalveluissa ja vähentyi päivittäistavaraostoksilla.

Kävelyn osuus kokonaiskulutuksesta pienentyi kaikilla toimialoilla.

Pyöräilijöiden vähäisen määrän vuoksi muutokset ovat epävarmempia.

Yli 5 % muutokset kaaviossa ovat tilastollisesti merkitseviä.

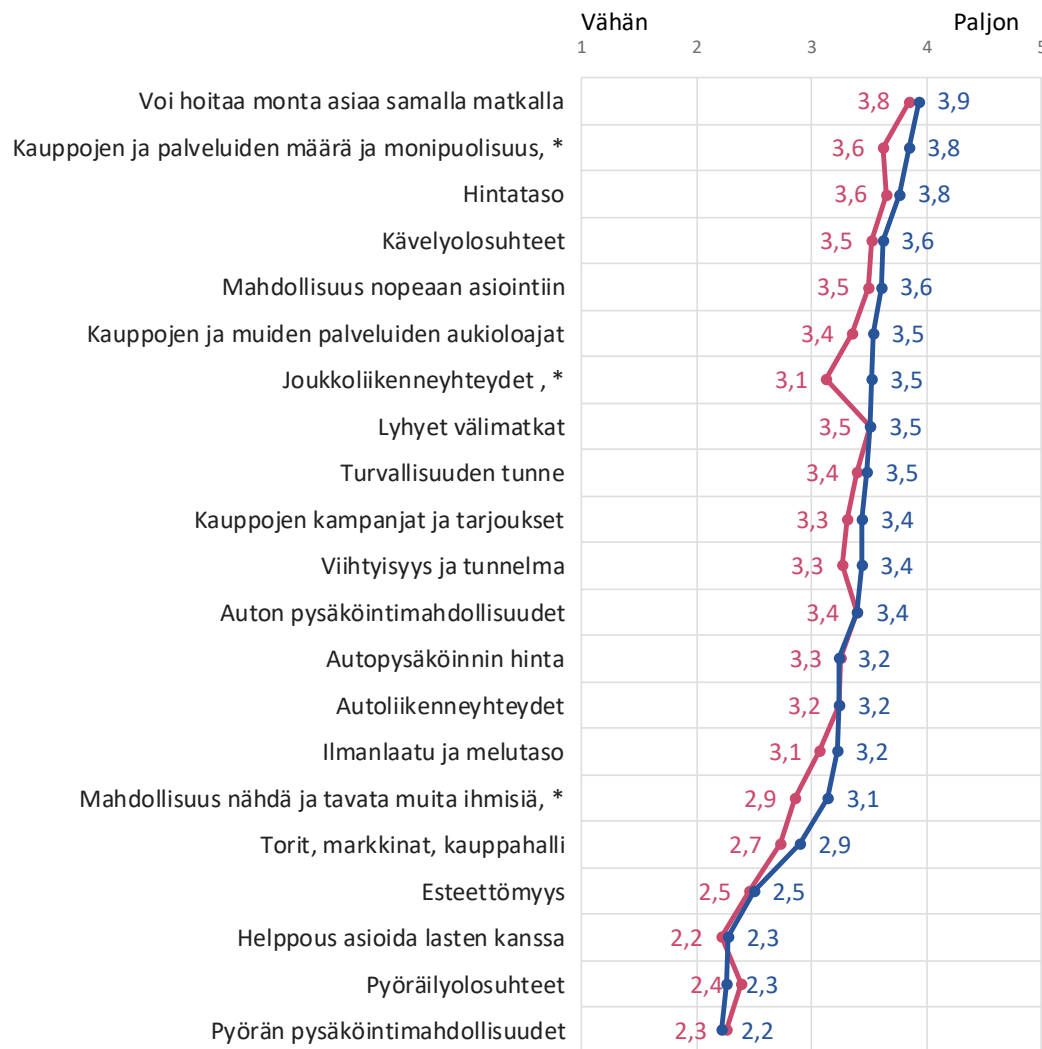
N=532-1014 / 2024, N=727-912 / 2021

9.9 Asiointialueen valinta ja keskustan arvosana 2021 ja 2024

Vaikutus asiointialueen valintaan

— 2021, N=529-1009 — 2024, N=841-1036

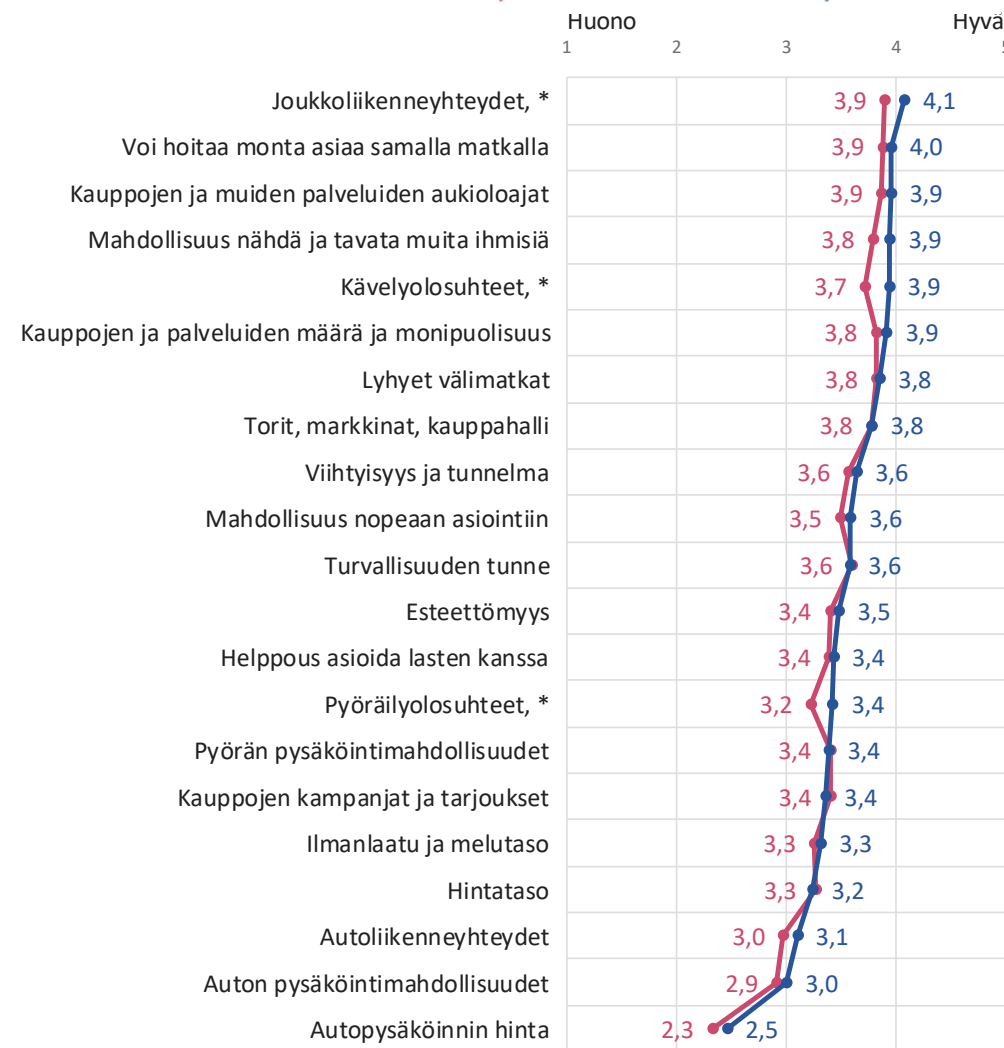

Joukkoliikenneyhteyksien merkitys asiointialueen valinnassa kasvoi eniten vuodesta 2021.

Tampereen keskustan joukkoliikenneyhteyksien sekä kävely- ja pyöräilyolosuhteiden arvosana oli parempi vuonna 2024 kuin vuonna 2021.

Arvosana Tampereen keskustalle

— 2021, N=529-1009 — 2024, N=522-1028

9.10 Näkemykset kehittämistoimista ja miksi ei käy keskustassa 2021 ja 2024

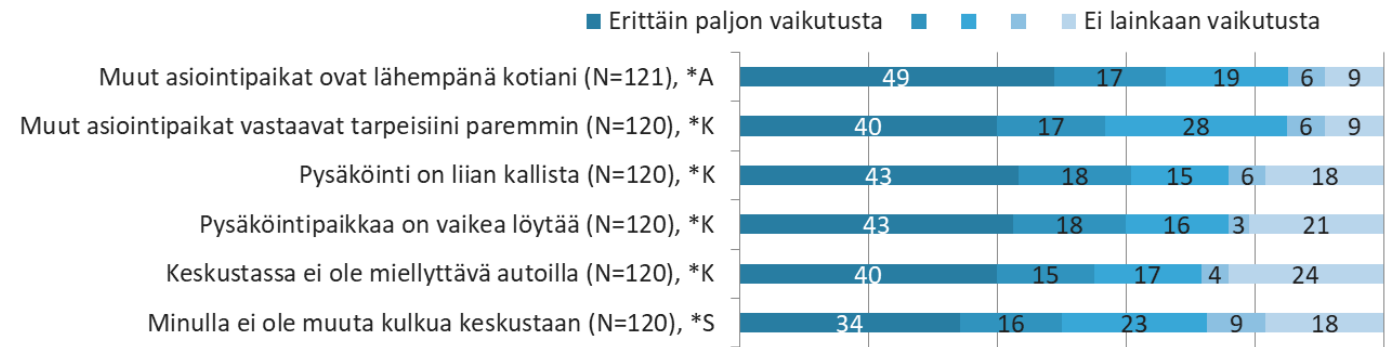
Vastaajien näkemykset tulevista kehittämistoimista olivat hyvin samankaltaisia vuosina 2021 ja 2024, vaikka kysytyjä asioita oli vähän päivitettykin. Molempina vuosina eniten vaikutusta tulevien keskustakäyntien määrään tai keston olisi **yleisen siisteyden ja viihtyisyyden parantamisella**. Toiseksi eniten vaikutusta olisi vuonna 2024 **katupuiden ja kasvillisuuden lisääminen** ja vuonna 2021 tilan lisääminen **kävelylle ja oleskelulle**. Nämä vaikuttaisivat erityisesti naisiin, muihin kuin autoilijoihin ja keskusta-asukkaisiin.

Kolmen vaikuttavimman asian kärjessä oli molemmilla tutkimuserroilla myös **kadunvarsipysäköintipaikat**, jotka lisääisivät autoilijoiden, kehyskuntalaisten ja lapsiperheiden keskustakäyntejä.

Vain harvoin keskustassa käyvien kuusi vaikuttavinta asiaa olivat täsmälleen samat vuonna 2021 ja 2024 – tosin vähän eri järjestyksessä. Harvoin Tampereen keskustassa asioimista perusteltiin eniten sillä, että muut asiointipaikat ovat lähempänä kotia tai sopivat paremmin vastaajan tarpeisiin. Toisaalta käyntejä vähensi se, että keskustassa autoilu ja pysäköinti koettiin ongelmalliseksi.

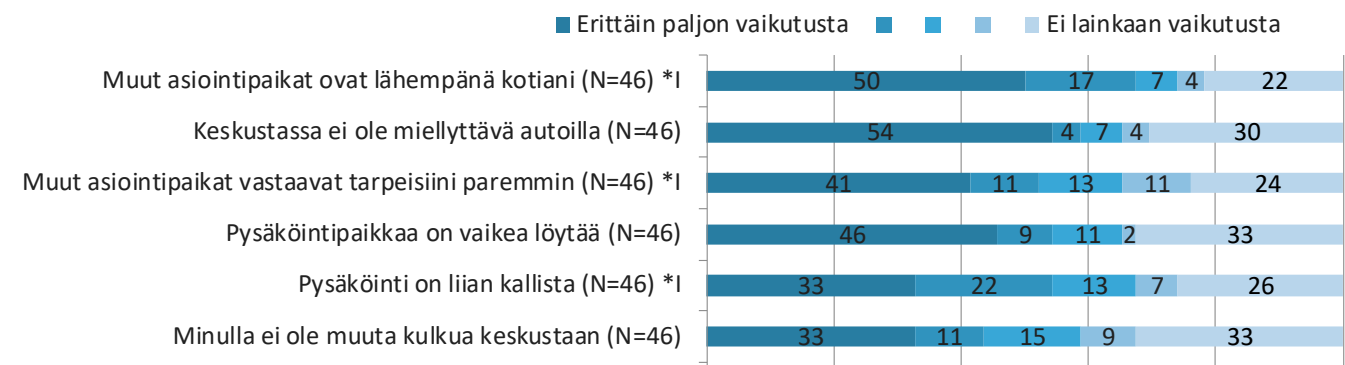
2021

Miksi asioi Tampereen keskustassa vain harvoin tai ei lainkaan

2024

Miksi asioi Tampereen keskustassa vain harvoin tai ei lainkaan

TAMPEREEN KESKUSTAN ASIOINTITUTKIMUS 2024

Liitteet

	sivu
1 Kyselylomake	2
2 Kyselyn analyysit	11
3 Keskustassa käynnit (mobiilidata)	16
4 Liikkumis- ja pysäköinti-indeksien laskenta	21

Liite 1 Kyselylomake

- Kysymykset 1-4 3
- Kysymykset 5-7 4
- Kysymykset 8-15 5
- Kysymykset 16-17 6
- Kysymykset 18-19 7
- Kysymykset 20-21 8
- Kysymykset harvoin keskustassa käyville A-B 9
- Kysymykset harvoin keskustassa käyville C-G 10

Liite 1

Tampereen keskustan asiointitutkimus 2024

Kyselyssä selvitetään asiointia ja liikkumista Tampereen keskustassa viimeisen 12 kuukauden aikana. Asiointikohteita ovat kaupalliset ja julkiset palvelut sekä harrastus-, kulttuuri-, liikunta- ja muut vapaa-ajan palvelut. Tuloksia käytetään Tampereen keskustan kehittämisessä. Kyselyn toteuttajana on Tampereen kaupunki.

Tampereen keskustalla tarkoitetaan tässä kyselyssä keskustan ydinaluetta, joka on alla hahmoteltu kartalle likimääräisesti soikiona.

1. Asuinpaikkasi *

- Tampereen ydinkeskusta (kartalle rajattu soikio)
- Muu Tampere
- Kangasala
- Lempäälä
- Nokia
- Orivesi
- Pirkkala
- Vesilahti
- Ylöjärvi
- Muualla

Asuinpaikkasi postinumeroalue _____

2. Sukupuolesi *

- Nainen
- Mies
- Muu

3. Ikäryhmäsi *

- 15-17 vuotta
- 18-24 vuotta
- 25-34 vuotta
- 35-44 vuotta
- 45-54 vuotta
- 55-64 vuotta
- 65-74 vuotta
- 75 vuotta tai enemmän

4. Montako henkilöä taloudessasi asuu? (itsesi mukaan luettuna) _____ Kuinka moni heistä on alaikäinen? _____ *

ASIOINTI KESKUSTASSA

5. Kuinka usein olet viimeisen 12 kuukauden aikana käynyt Tampereen keskustassa (ks. kartta kyselyn alussa) *

- Vähintään 3 krt viikossa tai asun keskustassa
- 1–2 kertaa viikossa
- 1–2 kertaa kuukaudessa
- 3–4 kertaa vuodessa
- Harvemmin
- En koskaan

Harvoin tai ei koskaan keskustassa käyvät siirtyvät kyselyn loppuun vastaamaan kysymyksiin A-D

6. Miksi olet käynyt Tampereen keskustassa viimeisen 12 kuukauden aikana? Valitse enintään 5 tärkeintä syytä.

- Työssä, koulussa tai opiskelemassa
- Pankissa, postissa tai pakettia hakemassa
- Palvelupisteissä, virastoissa (kunta tai valtio)
- Ostoksilla torilla, markkinoilla, kauppahallissa tai kirpputoreilla
- Ostoksilla kaupoissa, tavarataloissa tai kauppakeskuksissa
- Ravintolassa, kahvilassa, baarissa tai yökerhossa
- Kauneus- tai hyvinvointipalveluissa (kampaaja, hieronta yms.)
- Terveyspalveluissa (lääkäri, laboratorio yms.)
- Harrastamassa (oma tai perheenjäsenen harrastus; liikunta, yhdistystoiminta, kansalaisopisto yms.)
- Tapahtumissa tai kulttuuripalveluissa (konsertti, teatteri, urheilukisat, ulkotapahtumat, museo, kirjasto yms.)
- Poikkean keskustassa läpikulkumatalla, liikennevälinettä vaihtaessa
- Tapaamassa ystäviä
- Kävelyllä, ulkoilemassa, ajankuluksi, muuten vaan
- Asun keskustassa

7. Kuinka usein olet viimeisen 12 kuukauden aikana käyttänyt seuraavia maksullisia palveluja Tampereen keskustassa?

- Päivittäistavaroilla tarkoitetaan elintarvikkeita ja muuta päivittäin tarvittavaa tavaraa.
- Erikoistavara tarkoittaa esim. vaatteita, kenkiä, urheiluvälineitä, kauneus- ja terveys- tuotteita, elektroniikka ja kodin tarvikkeita.
- Kahvilat tai ravintolat tarkoittavat myös baareja ja yökerhoja.
- Terveys- ja hyvinvointipalvelut tarkoittavat esim. kampaamo-, kauneudenhoito- tai lääkäriasemien palveluja.
- Tapahtumat, harrastukset ja kulttuuripalvelut tarkoittavat esim. konsertteja, teattereja, urheilukisoja, museoita, kuntosaleja tai muita liikuntapalveluja.

	Vähintään 3 krt / viikko	1–2 krt / viikko	1–2 krt / kuukausi	3–4 krt / vuosi	Harvemmin	En koskaan
Päivittäistavaraostokset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Erikoistavaraostokset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kahvilat, ravintolat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Terveys- ja hyvinvointipalvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tapahtumat, harrastukset, kulttuuripalvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. Kuinka usein olet viimeisen 12 kuukauden aikana käynyt seuraavissa kohteissa Tampereen keskustassa?

	Vähintään 3 krt / viikko	1-2 krt / viikko	1-2 krt / kuukausi	3-4 krt / vuosi	Harvemmin	En koskaan
Kivijalkamyymälät	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Torit, markkinat tai kaupahalli	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kauppakeskukset tai tavaratalot	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. Mikä on pääasiallinen kulkutapasi seuraaviin kohteisiin Tampereen keskustassa?

	Kävely	Polkupyörä	Joukko-liikenne (ratikka, bussi, juna, taksi)	Auto (ajaaen / kyydissä)	Muu ajoneuvo (esim. sähköpotkulauta, skootteri, mopo, mopoauto)	En käy ko. kohteissa keskustassa
Päivittäistavaraostokset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Erikoistavaraostokset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kahvilat, ravintolat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Terveys- ja hyvinvointipalvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tapahtumat, harrastukset, kulttuuripalvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Keskustassa kohteesta toiseen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Mikä on pääasiallinen kulkutapasi Tampereen keskustaan, kun ajattelet kaikkia keskustamatkojasi (työ, koulu, opiskelu, ostokset, palvelut, tapahtumat, harrastus, oleskelu tms.)

- Kävely
- Polkupyörä
- Joukkoliikenne (ratikka, bussi, juna, taksi)
- Auto (ajaaen / kyydissä)
- Muu ajoneuvo (esim. sähköpotkulauta, skootteri, mopo, mopoauto)

11. Miten yleensä hoidat ostokset ja muun asiainnin Tampereen keskustassa?

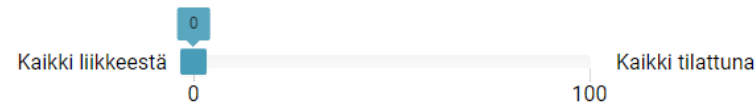
- Työ-, koulu- tai opiskelumatkojen yhteydessä
- Erillisillä asiointimatkoilla
- Sekä työ-, koulu- tai opiskelumatkojen yhteydessä että erillisillä asiointimatkoilla
- En ole asiointunut Tampereen keskustassa

Vastaa alla oleviin kysymyksiin liukuttamalla liukupalkki siihen kohtaan, joka vastaa omaa mielipidettäsi asteikolla 0-100. Jos vastauksesi on 0 (nolla), niin liikauta palkkia hieman eteenpäin ja palauta se kohtaan 0.

12. Kuinka suuren osuuden erikoistavaraostoksistasi tilaat verkkokaupoista? *

*

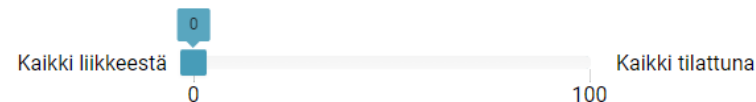
(0= en tilaa verkosta erikoistavaroita, vaan ostan kaiken asioimalla liikkeessä, 100=tilaan kaiken verkosta joko kotiin kuljetettuna tai noudan liikkeestä, noutopisteestä tai automaattista)

13. Kuinka suuren osuuden päivittäistavaraostoksistasi tilaat verkkokaupoista? *

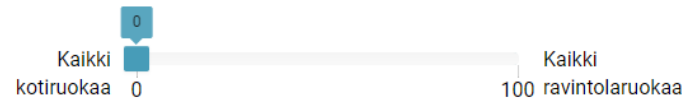
*

(0= en tilaa verkosta päivittäistavaroita, vaan ostan kaiken asioimalla liikkeessä, 100=tilaan kaiken verkosta joko kotiin kuljetettuna tai noutopalveluna)

14. Kuinka suuren osuuden päivittäisistä aterioistasi ostat ravintoloista? *

(0= en syö ravintoloissa enkä tilaa niistä aterioita, vaan syön aina kotiruokaa tai kaupan valmisruokia, 100=syön aina ravintolaruokaa joko ravintolassa tai kotiin toimitettuna)

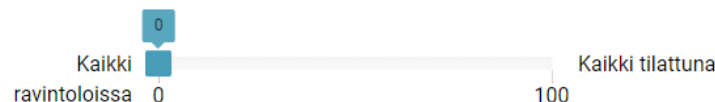

Käytätkö ravintolapalveluita joko ravintolassa syöden tai tilaamalla ravintolasta ruokaa kotiin?

- Kyllä
- En

15. Kuinka suuren osuuden ostamastasi ravintolaruoasta tilaat mukaan tai kuljetettuna? *

(0= en tilaa ravintolaruokaa mukaan tai kuljetettuna, vaan syön kaiken ravintoloissa, 100=tilaan kaiken ravintolaruokani joko noudettuna tai kuljetettuna)

KULUTUS KESKUSTA-ASIOINNEILLA

16. Kuinka paljon arvioit käyttäneesi rahaa seuraaviin kohteisiin yhdellä tyypillisellä asiointiker-
ralla Tampereen keskustassa? Vastaa 0 €, jos et käy ko. kohteissa Tampereen keskustassa.

Päivittäistavaraostokset, euroa:

Erikoistavaraostokset, euroa:

Kahvilat, ravintolat, euroa:

Terveys- ja hyvinvointipalvelut, euroa:

Tapahtumat, harrastukset, kulttuuripalvelut, euroa:

17. Mieti sellaista viimeisintä käyntiäsi Tampereen keskustassa, jolla teit ostoksia tai käytit jo-
tain maksullista palvelua. Minkä toimialojen palveluja silloin käytit?

- Päivittäistavaraostokset
- Erikoistavaraostokset
- Kahvilat, ravintolat
- Terveys- ja hyvinvointipalvelut
- Tapahtumat, harrastukset, kulttuuripalvelut

Jatkokysymys vain niiltä toimialoilta, jotka valittu yllä

Kuinka paljon käytit rahaa päivittäistavaraostoksiin edellisellä käynnilläsi Tampereen
keskustassa? _____ €

Kuinka paljon käytit rahaa erikoistavaraostoksiin edellisellä käynnilläsi Tampereen
keskustassa? _____ €

Kuinka paljon käytit rahaa kahviloissa tai ravintoloissa edellisellä käynnilläsi Tampe-
reen keskustassa? _____ €

Kuinka paljon käytit rahaa harrastus- tai hyvinvointipalveluissa edellisellä käynnilläsi
Tampereen keskustassa? _____ €

Kuinka paljon käytit rahaa tapahtumissa, harrastuksissa tai kulttuuripalveluissa edel-
lisellä käynnilläsi Tampereen keskustassa?

18. Kuinka paljon alla mainitut asiat vaikuttavat yleisesti ottaen asiointialueesi valintaan?

Alueen	Erittäin vähän		Jonkin verran		Erittäin paljon		En osaa sanoa
	1	2	3	4	5		
Kauppojen ja palveluiden määrä ja monipuolisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Torit, markkinat, kauppahalli	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kauppojen ja palveluiden aukioloajat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hintataso	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kauppojen kampanjat ja tarjoukset	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuus nopeaan asiointiin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Helppous asioida lasten kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Viihtyisyys ja tunnelma	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ilmanlaatu ja melutaso	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Turvallisuuden tunne	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Esteettömyys	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lyhyet välimatkat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kävelyolosuhteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pyöräilyolosuhteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Joukkoliikenneyhteydet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Autoliikenneyhteydet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Auton pysäköintimahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Autopysäköinnin hinta	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pyörän pysäköintimahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuus hoitaa monta asiaa samalla matkalla	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuus nähdä ja tavata muita ihmisiä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Millaisen arvosanan annat seuraaville asioille Tampereen keskustassa?

Tampereen keskustan	Erittäin huono(t)				Erittäin hyvä(t)	En osaa sanoa
	1	2	3	4	5	
Kauppojen ja palveluiden määrä ja monipuolisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Torit, markkinat, kauppahalli	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kauppojen ja palveluiden aukioloajat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hintataso	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kauppojen kampanjat ja tarjoukset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuus nopeaan asiointiin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Helppous asioida lasten kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Viihtyisyys ja tunnelma	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ilmanlaatu ja melutaso	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Turvallisuuden tunne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Esteettömyys	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lyhyet välimatkat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kävelyolosuhteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pyöräilyolosuhteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Joukkoliikenneyhteydet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Autoliikenneyhteydet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Auton pysäköintimahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Autopysäköinnin hinta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pyörän pysäköintimahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuus hoitaa monta asiaa samalla matkalla	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuus nähdä ja tavata muita ihmisiä	☐	☐	☐	☐	☐	☐

NÄKEMYKSIÄ TULEVASTA

20. Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan asiointiisi Tampereen keskustassa tulevaisuudessa (vaikutus käyntien määrään tai oleskeluaikaan keskustassa)?

	Vähentää paljon -2	Vähentää jonkin verran -1	Ei vaikutusta 0	Lisää jonkin verran 1	Lisää paljon 2	En osaa sanoa
Raitiotielinjaston laajentaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rautatieaseman alueen kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tapahtumatarjonnan kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yleisen siisteyden ja viihtyisyyden parantaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tilan lisääminen kävelylle ja oleskelulle	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kävely- ja pyöräilyreittien parantaminen keskustaan ja keskustassa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Katupuiden ja kasvillisuuden lisääminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nopeaan asiointiin löytyy pysäköintipaikkoja kaduilta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pitempiaikaiseen asiointiin löytyy autopaikkoja pysäköintilaitoksista	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Liityntäpysäköintialueiden lisääminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Keskustan kauppakeskukset ja tavaramallit	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Verkkokauppa ja -asiointi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Etätyö tai -opiskelu	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21. Mitä muuta toivoisit Tampereen keskustalta tulevaisuudessa?

_____

KIITOS!

Kysymykset harvoin tai ei ollenkaan keskustassa asioiville

A. Kuinka paljon seuraavat asiat ovat vaikuttaneet siihen, että asioit Tampereen keskustassa vain harvoin tai et lainkaan?

	Ei lainkaan vaikutusta				Erittäin paljon vaikutusta
	1	2	3	4	
Keskustassa ei ole miellyttävä kävellä	☐	☐	☐	☐	☐
Keskustassa ei ole miellyttävä pyörällä	☐	☐	☐	☐	☐
Keskustaan pääsee huonosti pyörällä	☐	☐	☐	☐	☐
Pelkään että pyöräni varastetaan keskustassa	☐	☐	☐	☐	☐
Joukkoliikenteen käyttäminen on liian kallista	☐	☐	☐	☐	☐
Joukkoliikenteen käyttäminen on liian hankalaa	☐	☐	☐	☐	☐
Keskustassa ei ole miellyttävä autoilla	☐	☐	☐	☐	☐
Pysäköintipaikkaa on vaikea löytää	☐	☐	☐	☐	☐
En halua käyttää pysäköintilaitoksia	☐	☐	☐	☐	☐
Pysäköinti on liian kallista	☐	☐	☐	☐	☐
Keskustassa on liikaa tungosta ja jonoja	☐	☐	☐	☐	☐
Keskustassa on usein epäsiistiä	☐	☐	☐	☐	☐
Keskusta on hankala liikkua ja asioida lasten kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Keskustassa on turvatonta	☐	☐	☐	☐	☐
Keskusta ei ole esteetön	☐	☐	☐	☐	☐
Keskustassa on liian kallista	☐	☐	☐	☐	☐
Minulla ei ole muuta kulkua keskustaan	☐	☐	☐	☐	☐
Muut asiointipaikat ovat lähempänä kotiani	☐	☐	☐	☐	☐
Muut asiointipaikat vastaavat tarpeisiini paremmin	☐	☐	☐	☐	☐

B. Kuinka paljon alla mainitut asiat vaikuttavat yleisesti ottaen asiointialueesi valintaan?

Alueen	Erittäin vähän	Vähän	Jonkin verran	Paljon	Erittäin paljon	En osaa sanoa
	1	2	3	4	5	
Kauppojen ja palveluiden määrä ja monipuolisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Torit, markkinat, kauppahalli	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kauppojen ja palveluiden aukioloajat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hintataso	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kauppojen kampanjat ja tarjoukset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuus nopeaan asiointiin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Helppous asioida lasten kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Viihtyisyys ja tunnelma	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ilmanlaatu ja melutaso	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Turvallisuuden tunne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Esteettömyys	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lyhyet välimatkat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kävelyolosuhteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pyöräilyolosuhteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Joukkoliikenneyhteydet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Autoliikenneyhteydet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Auton pysäköintimahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Autopysäköinnin hinta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pyörän pysäköintimahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuus hoitaa monta asiaa samalla matkalla	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuus nähdä ja tavata muita ihmisiä	☐	☐	☐	☐	☐	☐

C. Voisivatko seuraavat asiat vaikuttaa siihen, että asioisit jatkossa Tampereen keskustassa useammin?

	Ei lain- kaan				Erittäin paljon 5
	1	2	3	4	
Monipuolisemmat palvelut	☐	☐	☐	☐	☐
Edullisempi hintataso	☐	☐	☐	☐	☐
Sopivammat aukioloajat	☐	☐	☐	☐	☐
Enemmän vapaa-ajanviettopaikkoja	☐	☐	☐	☐	☐
Enemmän kaupunkitapahtumia	☐	☐	☐	☐	☐
Viihtyisämpi ympäristö	☐	☐	☐	☐	☐
Siistimpi ympäristö	☐	☐	☐	☐	☐
Turvallisempi ympäristö	☐	☐	☐	☐	☐
Esteettömämpi ympäristö	☐	☐	☐	☐	☐
Parempi kävely-ympäristö	☐	☐	☐	☐	☐
Paremmat pyörätiet	☐	☐	☐	☐	☐
Paremmat joukkoliikenneyhteydet	☐	☐	☐	☐	☐
Vähemmän liikennemuuhkia	☐	☐	☐	☐	☐
Enemmän pysäköintipaikkoja	☐	☐	☐	☐	☐
Edullisempi pysäköinti	☐	☐	☐	☐	☐

D. Mitä muuta toivoisit Tampereen keskustalta tulevaisuudessa?

Liite 2 Kyselyn analyysit

- Tilastollinen analyysi ja merkitsevyys 12
- Vuosikulutuksen ja kokonaisostovoiman laskeminen 13
- Tutkimukseen liittyvät epävarmuustekijät 14
- Tutkimuksen kehittäminen 15

Tilastollinen analyysi ja merkitsevyys

Kyselyn tulokset analysoitiin Tixel-tilasto-ohjelmalla, joka on tehty Visual Basic-ohjelmointikielellä (VBA) Excel-ympäristöön.

Tuloksista esitettiin jakaumia erilaisina kaaviokuvina, laskettiin tilastollisia tunnuslukuja sekä tarkasteltiin, onko eri taustaryhmien vastauksissa tilastollisesti merkitseviä eroja. Testaukset tehtiin varianssianalyysillä tai χ^2 -riippumattomuustestillä. Raportissa kerrottiin niitä tuloksia, joissa ero oli tilastollisesti merkitsevä tai erittäin merkitsevä.

Analyyseistä jätettiin pois kymmenen vastaajan vastaukset kokonaan, koska ne oli tehty ilmeisen pelleillen: Niissä oli valittu järjestelmällisesti vain minimi- tai maksimivastauksia ja/tai annetut vapaamuotoiset luvut olivat ylisuuria ja/tai vapaamuotoinen teksti oli epäasiallinen. Lisäksi vapaamuotoisesti kerrotuista rahasummista jätettiin analyyseistä pois ylin prosentti eli muista selvästi poikkeavat vastaukset, sillä yksittäiset suuret vastaukset vaikuttaisivat keskiarvoon merkittävästi erityisesti sellaisilla ryhmillä, joita on otoksessa pieni määrä.

Vuosikulutuksen ja kokonaisostovoiman laskeminen

Kyselyssä vastaajia pyydettiin arvioimaan yhden tyypillisen asiointikerran kulutusta Tampereen keskustassa (kysymys 16) ja edellisen keskustakäynnin kulutusta (kysymys 17) toimialoittain. Lisäksi vastaajat arvioivat, kuinka useasti he käyttävät näiden toimialojen palveluja (kysymys 7) ja miten niihin kulkevat (kysymys 9).

Asiointitiheyden vastausvaihtoehdot vaihtelivat viikko- ja kuukausitasolta vuositasolle. Jotta pystyttiin arvioimaan vastaajien keskustaan tuomaa ostovoimaa, muutettiin kaikki vastaukset vuositasolle käyttämällä oheisen taulukon kertoimia.

Kun asiointikertojen määrällä vuodessa kerrottiin kunkin vastaajan yhdellä käyntikerralla kulutettu rahasumma, saatiin hänelle vuositason kulutus Tampereen keskustassa kullakin toimialalla. Sekä kertakäynnin että vuositason kulutusta eri toimialoilla tarkasteltiin myös sen suhteen, mitä kulkutapaa vastaaja käytti kunkin toimialan palveluja käyttäessään.

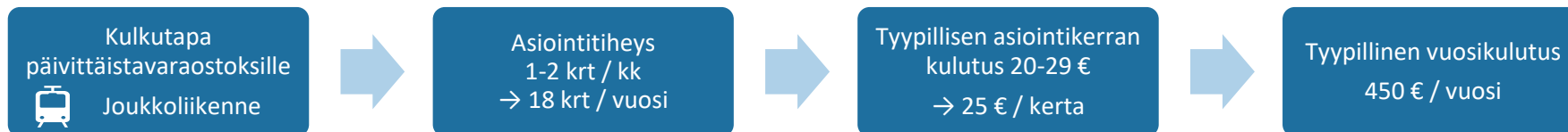
Kunkin kulkutavan kokonaisostovoima toimialoittain saatiin laskemalla yhteen tämän kulkutavan vastaajien vuositason eurot. Lopulta kaikkien toimialojen kokonaisostovoimat summattiin yhteen, jolloin saatiin kunkin kulkutavan osuus kokonaisostovoimasta Tampereen keskustassa.

Asiointitiheys	Asiointikertoja vuodessa
Vähintään 3 kertaa viikossa	156 (3x52)
1-2 kertaa viikossa	78 (1,5x52)
1-2 kertaa kuukaudessa	18 (1,5x12)
3-4 kertaa vuodessa	3,5
Harvemmin	1
En koskaan	0

ESIMERKKI

Vastaajan päivittäistavarakaupan asiointeja koskevat vastaukset

Esimerkissä vastaajan päivittäistavarakaupan asiointeja koskevat vastaukset tuovat joukkoliikenteellä 450 € vuodessa Tampereen keskustaan. Laskemalla kaikille vastaajille vastaavat vuosikulutusluvut kulkutavoittain ja toimialoittain saatiin arvio Tampereen keskustaan virtaavasta kokonaiskulutuksesta sekä sen jakautumisesta kulkutavoittain. Kyseessä on kuitenkin karkea arvio. Analyysi ei ota huomioon muun muassa sitä, että sama vastaaja voi vaihdella kulkutapaansa esimerkiksi vuodenajan mukaan.

Tutkimukseen liittyvät epävarmuustekijät

Kyselyn tekemiseen liittyy aina epävarmuustekijöitä, jotka johtuvat kyselyn rakenteesta, vastaajien tekemistä valinnoista ja siitä, onko vastaaja ymmärtänyt, mitä kysymyksellä tarkoitetaan. Myös analyysiin ja siinä tehtäviin valintoihin liittyy epävarmuustekijöitä. Seuraavassa on esitetty tutkimuksen kannalta keskeisimpiä epävarmuustekijöitä.

Kyselyn vastaamiseen liittyvät epävarmuustekijät

- Osa vastaajista on voinut ymmärtää kaupan ja palveluiden toimialojen ryhmittelyn eri tavoin kuin tutkimuksen tekijät tarkoittivat.
- Omaa käyttäytymistään on haastavaa arvioida. Vastaaja ei välttämättä aina pysty luotettavasti kertomaan, kuinka useasti asioi keskustassa ja millä kulkuvälineellä liikkuu. Vastaajat voivat esimerkiksi käyttää eri kulkutapoja eri vuodenaikoina.
- Vastaajalle on haastavaa arvioida vuoden aikana kuluttamiaan rahasummia eri toimialoilla. Kulutustilanteissa ja asiointikäynneissä on paljon vaihtelua, jolloin keskimääräistä asiointikäyntiä voi olla vaikea arvioida. Myös edellistä asiointikertaa tai sillä käytettyä rahasummaa voi olla vaikea muistaa.
- Muutamissa vastauksissa oli järjestelmällisesti valittu vain minimi- tai maksimivastauksia ja/tai ylisuuria lukuja ja/tai vapaamuotoinen teksti oli epäasiallinen. Yksittäiset poikkeukselliset vastaukset voivat olla virhelyöntejä.
- Ydinkeskustan aluerajaus on voitu hahmottaa laajemmaksi kuin kartalla näytetty rajaus. Tähän viittasivat muutamat postinumerot kauempaakin.

Analysointiin liittyvät tekijät

- Vastaamisen helpottamiseksi annettu asiointitiheyden luokittelu jouduttiin muuttamaan luokan keskiluvuksi koko vuoden toimintaa tarkasteltaessa.
- Kyselyn tuloksista tehtiin yleistyksiä ja oletuksia. Analyysin tavoitteena oli osoittaa perusteet tärkeimmille havainnoille sekä kuvata eri tekijöiden välisiä suhteita.
- Analyysissä mahdollisesti syntyviä virheitä pyrittiin minimoimaan toistamalla analyysijä eri näkökulmista ja eri henkilöiden tarkistuksilla.
- EKK:n elinvoimalaskennassa ja mobiilidatan analyysissä käytetty keskustarajaus poikkeaa hieman kyselyn rajauksesta. Mutta Tilastokeskuksen suhdannepalvelujen liikevaihtotiedot saatiin vain postinumeroalueittain. Keskustan kolme postinumeroa kattavat selvästi suuremman alueen kuin tässä tutkimuksessa määritetty ydinkeskusta (mm. Viinikan ja Järvensivun). Alueen yritykset ovat kuitenkin vahvasti keskittyneet tutkimuksen keskusta-alueelle, joten liikevaihtotiedot antavat karkean arvion ydinkeskustan kehityksestä.

Tutkimuksen toimivuuden arviointi

Kysely toteutettiin vuonna 2024 vastaavasti kuin vuonna 2021, mutta kyselylomaketta päivitettiin mm. ajankohtaisten asioiden osalta. Kyselylomakkeeseen tehtiin kysymysten poistojen lisäksi myös jatkoseurantaa ja toimivuutta parantavia muokkauksia, kuten toimialajaottelun ja verkko-ostokysymysten muutos sekä kulkutapa keskustaan yleensä käytettävän kulkutavan sijasta. Nämä suurimmat muutokset vähän hankaloittivat nyt tulosten vertailua edelliseen kertaan. Muokattu kyselylomake antaa kuitenkin hyvän vertailupohjan jatkossa tehtäville tutkimuksille.

Kyselylomake oli poistoista huolimatta edelleen melko pitkä; 21 kysymystä, joissa oli 78 vastattavaa kohtaa. Kysymysten määrä oli sama kuin viimeksikin, mutta vastattavia kohtia oli nyt 22 vähemmän. Kuluttajapaneeli oli edelleen toimiva menettely edustavan otoksen keräämisessä.

Uusintakyselyn tulokset vahvistavat käytetyn menetelmän luotettavuutta (reliabiliteetti). Muilla menetelmillä kerätty tieto kertoo samansuuntaisista muutoksista. Esimerkiksi asiointialueen valinnassa tärkeiden asioiden ja keskustalle annettujen arvosanojen jakaumat (kohta 8.9) ovat pääosin hyvin samankaltaisia kuin ensimmäiselläkin kerralla.

Tavoitteena oli saada arviot koko vuoden ajalta, joten huhtikuussa toteutettu kysely koski edellisen 12 kuukauden ajan toimintaa. Tulokuvissa vastaukset kirjautuivat nyt vuodelle 2024, vaikka pääosa edellisestä 12 kuukaudesta ajoittuikin vuodelle 2023. Tilanne oli vastaava vuoden 2021 tutkimuksessa, joten vertailua tämä ei hankaloittanut. Jos haluttaisiin kysyä edellistä kalenterivuotta, olisi kysely hyvä tehdä heti tammikuussa, mutta tällöin ei vielä olisi käytettävissä edellisen vuoden tausta-aineistojen tietoja.

Liite 3

Keskustassa käynnit (mobiilidata)

- Teliadata-aineiston määrittely 17
- Kävijämäärien muutokset 18
- Keskustassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset 19
- Keskustakäyntien ajankohdat 20

Teliadata-aineiston määrittely

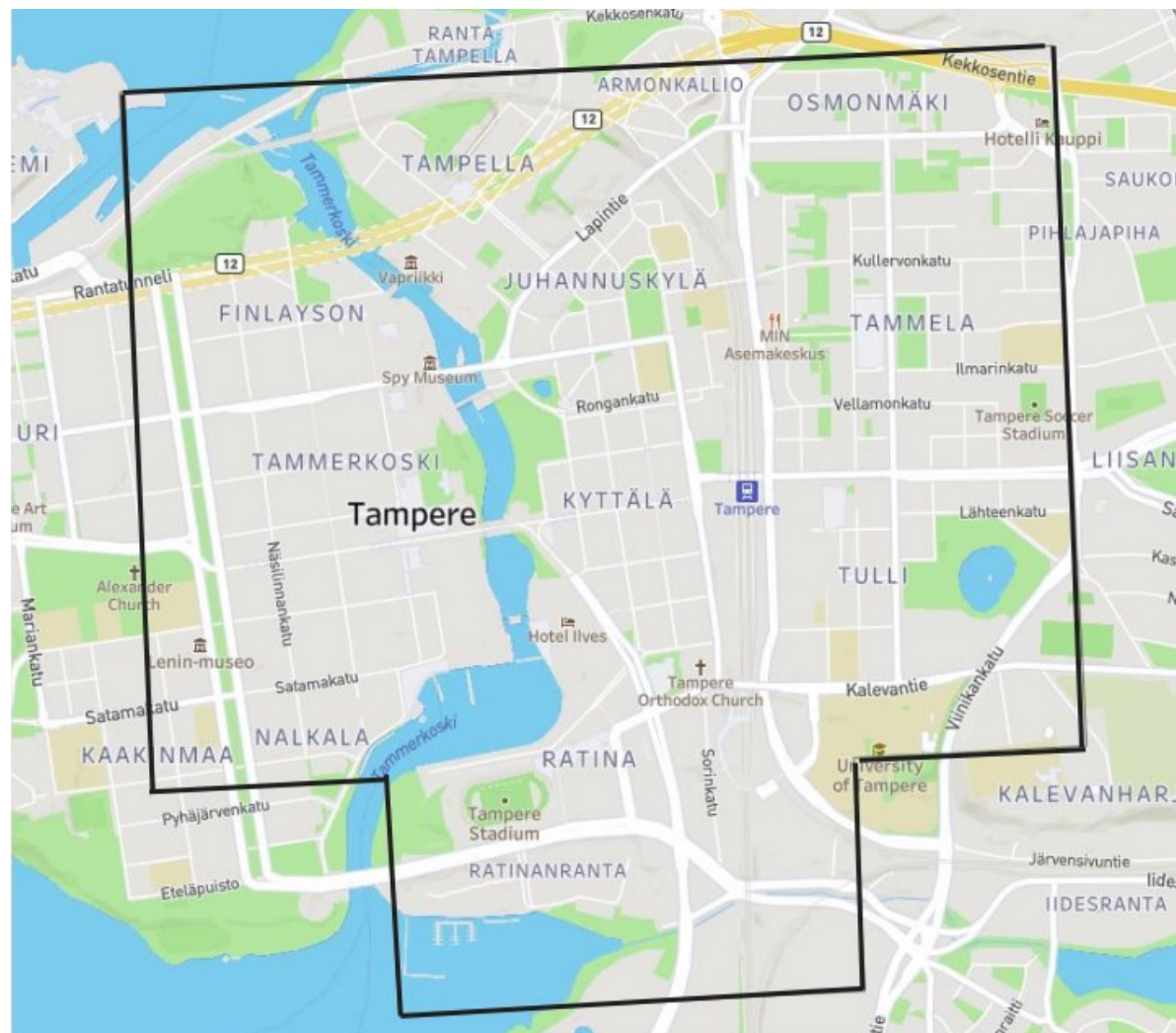
Tampereen kaupungin toimeksiannosta Nortecon Oy on selvittänyt Tampereen keskustakäyntejä Telian mobiiliverkkodatan perusteella. Tarkastelualue kattaa Tampereen kaupallisen keskustan (kuvassa osoitettu).

Telia-data perustuu liittymän sijaintiin. Tieto on anonymisoitua eikä se ole yhdistettävissä tiettyyn henkilöön. Henkilön kotisijainniksi on määritelty kunta, jossa liittymä on aktivoitunut käyttöön tarkastelupäivän aamuna.

Data antaa hyvän kuvan kävijämäärien muutoksista erilaisissa ajallisissa poikkileikkauksissa. Tämän selvityksen yhteydessä vertailuajankohtina on käytetty vuosia 2019, 2022 ja 2023.

Käynniksi aineistossa määritellään tapahtuma, jossa henkilö on tarkastelualueella 5 minuutista ylöspäin 24 tuntiin saakka. Käynteihin lasketaan mukaan kaikki tarkastelualueella yli 5 minuuttia olleet henkilöt myös asukkaat ja työntekijät. Jokainen kävijä lasketaan vain kerran vuorokaudessa, vaikka hän poistuisi ja palaisi alueelle. Tällaisessa tilanteessa kävijän kokonaisviipymä lasketaan yhteen kaikista vuorokauden aikaisista käynneistä.

Asioinniksi aineistossa määritellään käynti, jonka kesto 5min – alle 4h. Asioinnit eivät pidä sisällään pääsääntöisesti alueen asukkaita tai työntekijöitä.

Lähde: Tampereen kaupunki, Keskustan elävyyssindeksi (2024) https://www.tampere.fi/sites/default/files/2023-05/2023%2004%2006_Nortecon%20EI%20C3%A4vyyssindeksi%20TAMPERE%2020230406.pdf

Kävijämäärien muutokset

Tampereen keskustassa vuonna 2023 käyneiden vierailijoiden määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna, mutta on silti hieman alle vuoden 2019 kävijämäärän. Käynnit keskimäärin päivässä ja kvartaaleittain on esitetty oheisissa taulukoissa. Kokonaisviipymien tunnit olivat puolestaan vuonna 2023 jo lähes vuoden 2019 tasoa. Kokonaisviipymät keskimäärin tunteina vuorokaudessa on esitetty oheisessa kuvaajassa. Vaikka käyntien määrä vuorokaudessa oli 11 % vähemmän kuin vuonna 2019, niin käytetty aika oli vain 1 % pienempi kuin vuonna 2019.

Sekä arkipäivien, että lauantaiden asiointiviipymät olivat vuonna 2023 kasvaneet vuoteen 2022 verrattuna. Eniten kasvua oli tapahtunut lauantaina. Vuoteen 2019 verrattuna eri viikonpäivät olivat kuitenkin palautuneet tasaisesti.

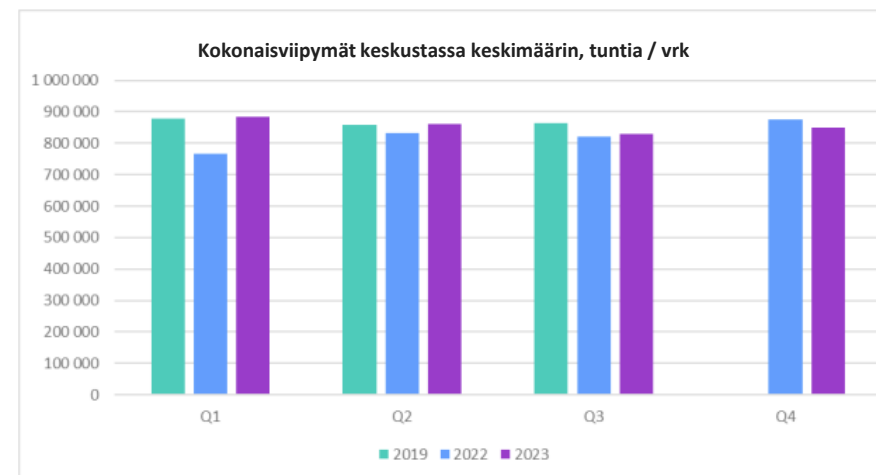
Vuonna 2023 arkipäivien käynneissä korostuvat pikäkäynnit eli 5 – alle 20min käynnit (28 %), joka vastaa edellisvuoden kehitystä. Vuoteen 2019 verrattuna pikäkäynntejä oli vuonna 2023 5 prosenttiyksikköä enemmän. Lauantai on säilynyt parhaimpana pitkien asiointien päivänä, jolloin pitkiä 2h – alle 4h viipymiä oli reilu 30 % kaikista lauantain viipymistä. Pitkien asiointiviipymien osuus oli kasvanut 1 prosenttiyksikön edellisvuoteen verrattuna. Määrä on kuitenkin alhaisempi, kuin vuonna 2019. Vastaavasti pikäkäyntien määrä oli kasvanut myös lauantaisin, ja niitä oli 5 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2019. Myös sunnuntain käynnit mukailevat vuoden 2022 kehityssuuntaa ja pikäkäynnit ovat lisääntyneet vuoteen 2019 verrattuna 7 prosenttiyksikköä.

Käynnit keskimäärin päivässä

	2019	2022	2023	2023/2022	2023/2019
Q1	150 143	110 499	136 261	25 762	-13 882
Q2	151 654	132 462	138 333	5 871	-13 321
Q3	157 387	135 902	136 413	511	-20 974
Q4		137 602	132 974	-4 628	
Koko vuosi	153 017	129 191	135 989	6 798	-17 028

Käynnit kvartaaleittain

	2019	2022	2023	2023/2022	2023/2019
Q1	13 771 530	9 944 910	12 263 490	2 318 580	-1 508 040
Q2	13 648 860	12 054 042	12 588 303	534 261	-1 060 557
Q3	14 164 830	12 502 984	12 549 996	47 012	-1 614 834
Q4		12 659 384	12 233 608	-425 776	
Koko vuosi	55 851 205	47 154 715	49 635 985	2 481 270	-6 215 220

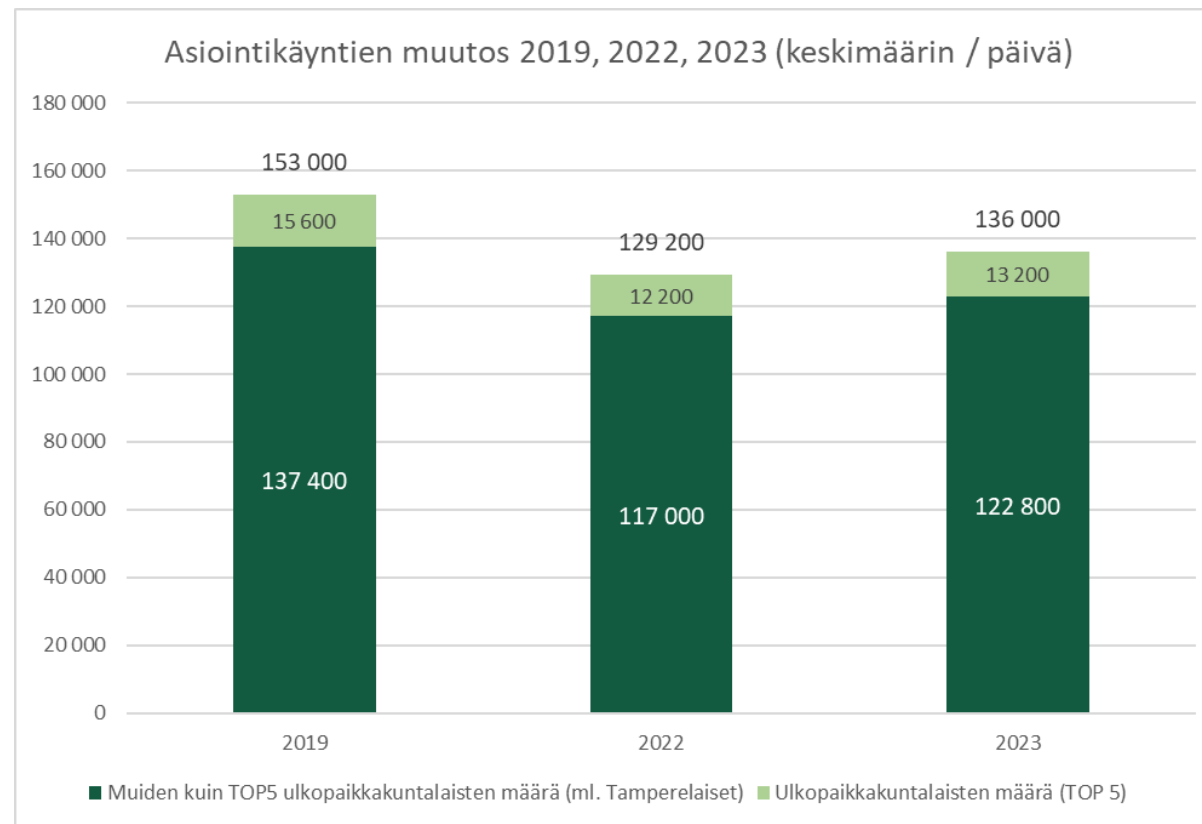
Keskustassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset

Oheisella kuvaajalla esitetään Telia-dataan perustuen Tampereen keskusta saapuvien asiointikäyntien määrän muutos.

Ulkopaikkakuntalaisiksi aineistossa on määritelty henkilö, joka saapuu tarkastelualueelle toisen kunnan alueelta, ja viipyy siellä vähintään 5 minuuttia.

Valtaosa keskustaan suuntautuvista ulkopaikkakuntalaisista käynneistä tulevat Tampereen lähikunnista. Eniten ulkopaikkakuntalaisia saapuu Kangasalta, Ylöjärveltä, Pirkkalasta, Lempäälästä ja Nokialta. Näistä viidestä kunnasta päivittäisiä käyntejä Tampereen keskustaan tehtiin vuonna 2023 keskimäärin 13 244 vuorokaudessa. Vuonna 2019 vastaavaluku oli keskimäärin 15 632 käyntiä vuorokaudessa.

Vuoden 2023 ulkopaikkakuntalaisten kävijämäärät ovat vain hieman korkeampia kuin vuonna 2022. Suurin muutos vuosien välillä on tapahtunut Q1:n kohdalla, jolloin vuonna 2022 käyntien osuus oli huomattavasti pienempi kuin muina kvartaaleina. Myös vuosien 2022 ja 2023 väliset erot käyntien määrässä ovat pienemmät Q2, Q3 ja Q4 aikana.

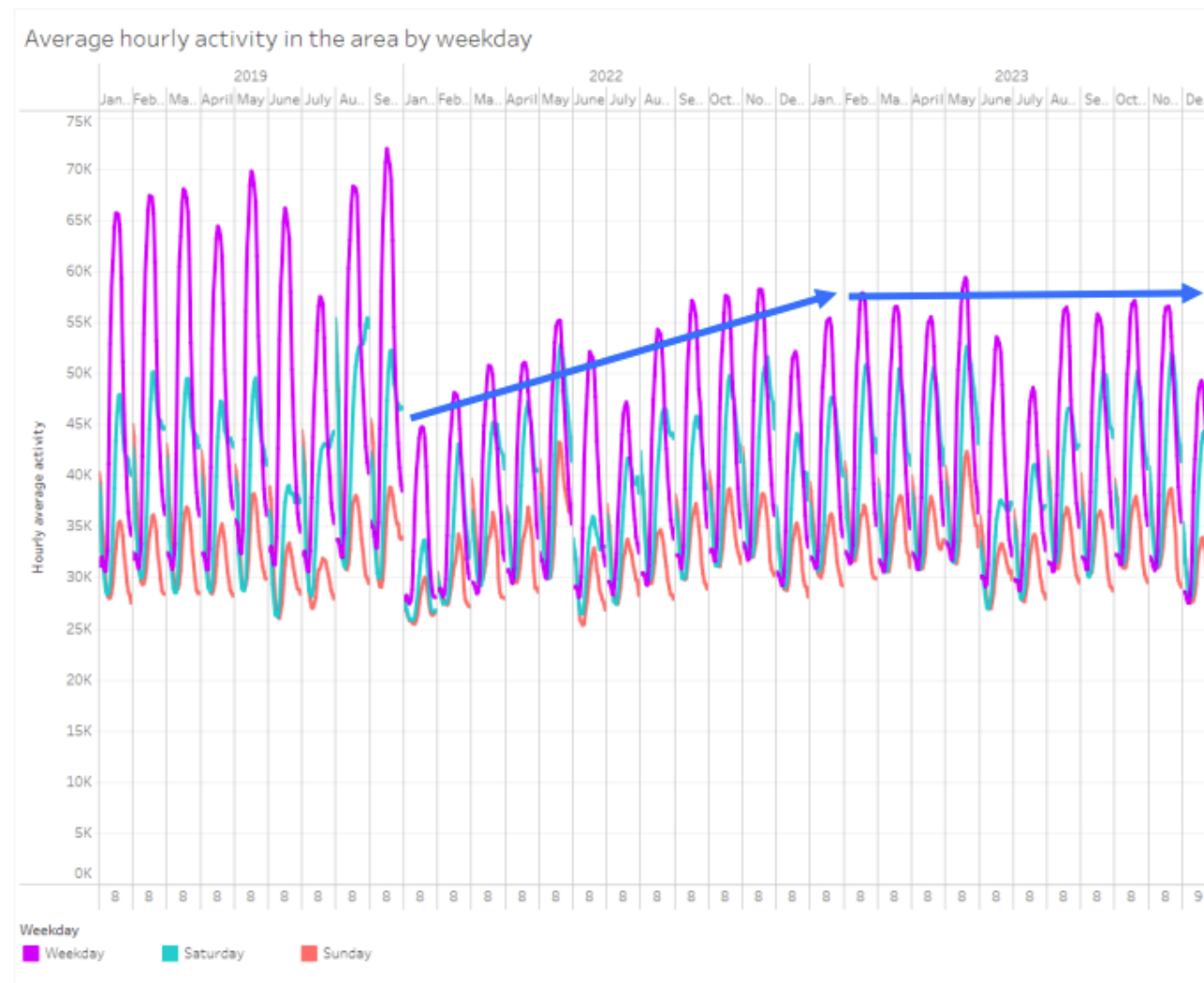

Keskustakäyntien ajankohdat

Telia-datan perusteella tutkittiin keskustassa käyntien aikaprofiilia eri vuosina. Oheisessa kaaviossa on esitetty kokonaisviipymien keskimääräisten tuntien / vrk kehitys vuosina 2019, 2022 ja 2023.

Kokonaisviipymällä mitattuna ruuhkaisimmat tunnit vuonna 2023 Tampereella ovat arkisin, kun taas asiointiviipymällä mitattuna ruuhkaisimmat tunnit ovat lauantaisin.

Kokonaisviipymien keskimääräisten tuntien muutos vuorokaudessa kuvaa hyvin sitä, että vuonna 2022, ollaan eletty vielä vahvasti muutoksessa. Vuoden 2023 aikana tilanne on vakiintunut.

Liite 4

Liikkumis- ja pysäköinti-indeksien laskenta

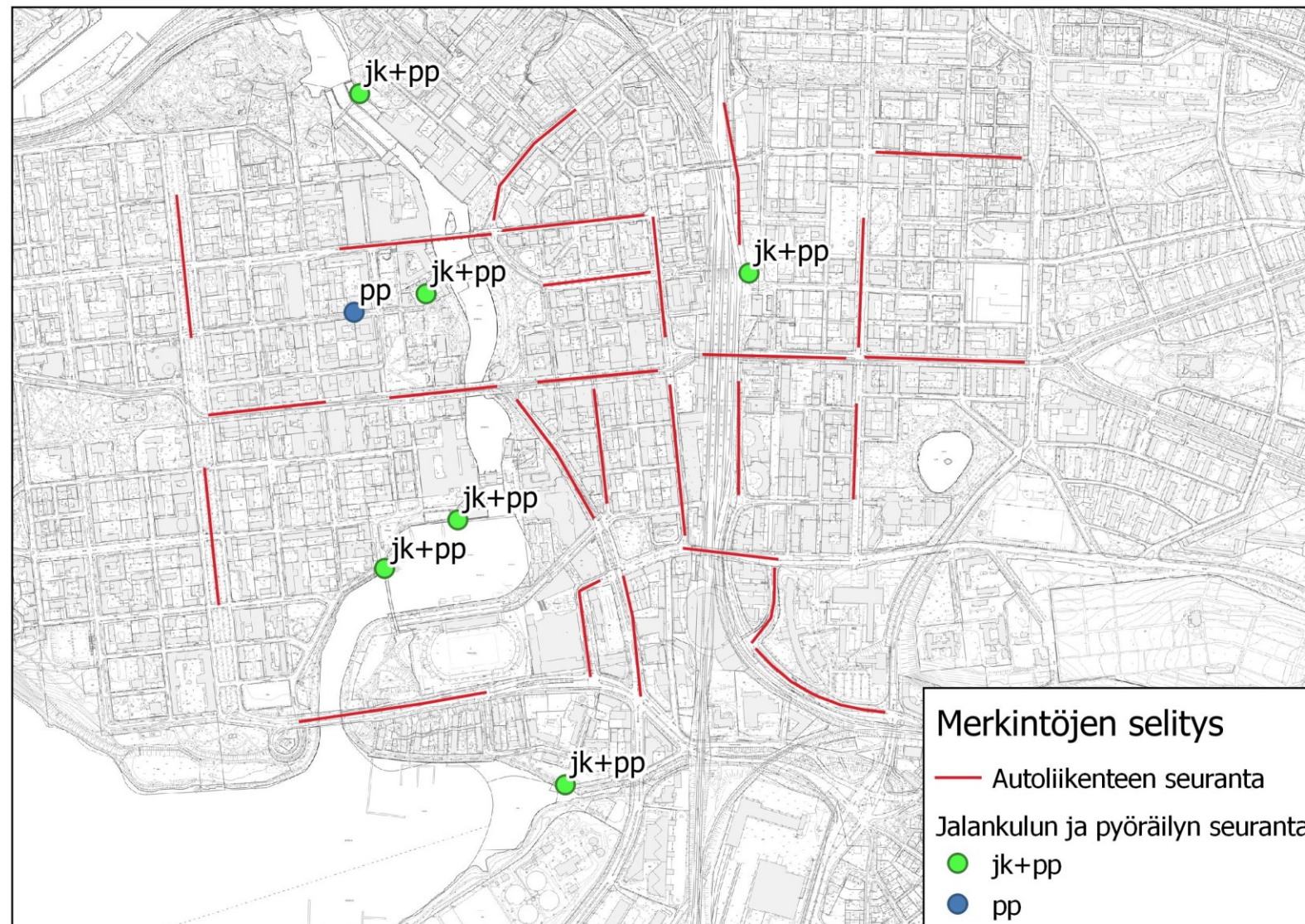
- Kävely-, pyöräily- ja autoliikenneindeksien laskenta 22
- Bussinousijaindeksien laskenta 23
- Pysäköinti-indeksien laskenta 24

Kävely-, pyöräily- ja autoliikenneindeksien laskenta

Keskustassa on kuusi jalankulku- ja pyöräilymäärien seurantapistettä (kartalla jk+pp) sekä yksi pyöräilyn mittauspiste (pp). Raportissa esitetyt jalankulku- ja pyöräilyindeksit perustuvat näiden pisteiden jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määriin 1.1.2019-31.12.2023.

Kartalle on merkitty punaisilla viivoilla autoliikenteen 27 seurantapistettä. Autoliikenneindeksi perustuu niiden autoliikenteen kokonaismääriin arkivuorokauden aikana helmikuussa 2019-2023.

Indeksissä vuosi 2019 sai arvon sata ja seuraavien vuosien indeksiluvut laskettiin lisäämällä ko. vuoden liikennemäärän prosentuaalinen muutos edellisestä vuodesta.

Merkintöjen selitys

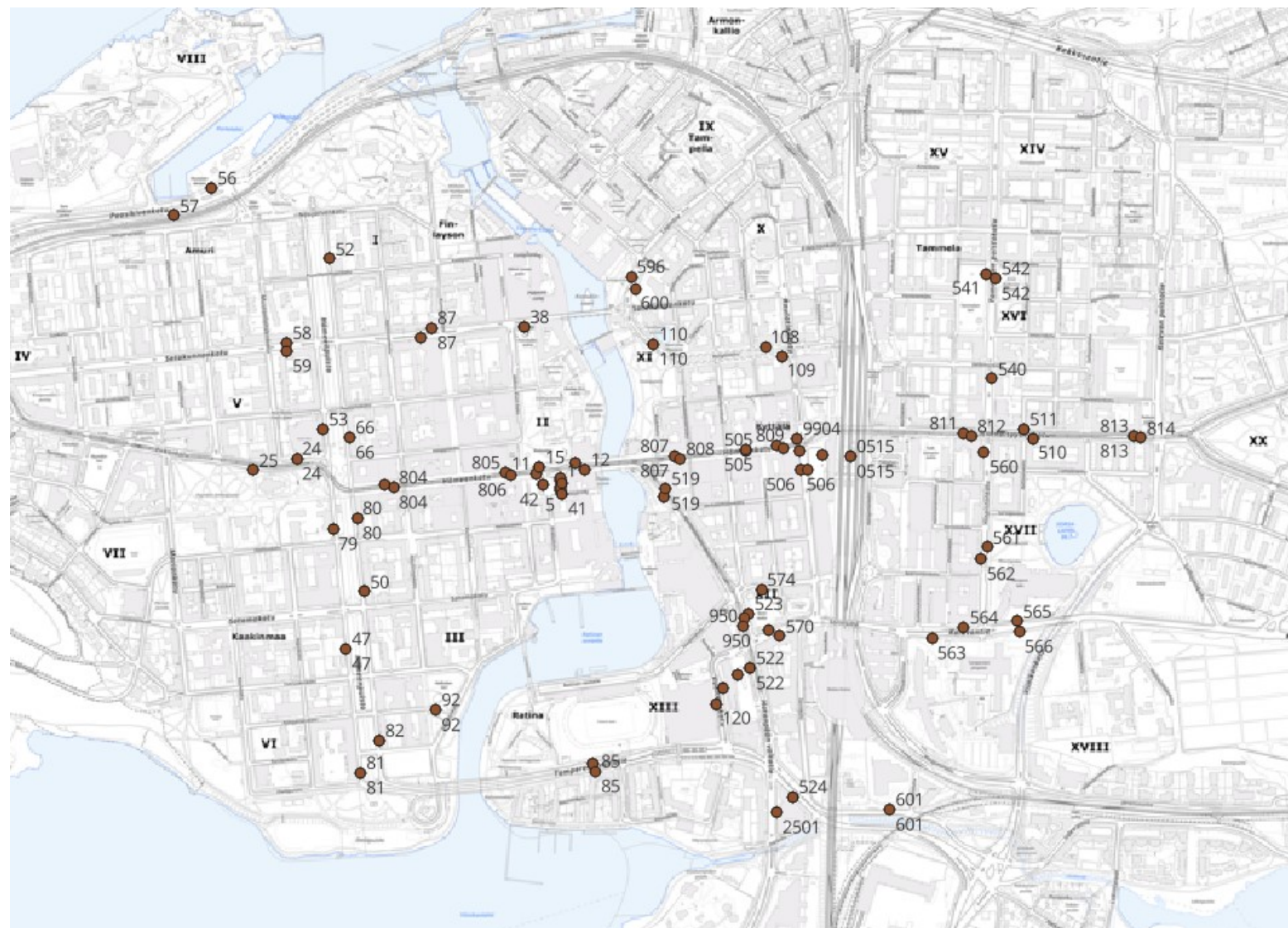
- Autoliikenteen seuranta
- jk+pp
- pp

Joukkoliikenneindeksin laskenta

Joukkoliikenneindeksi perustuu kartalla esitettyjen raitiotie- ja bussipysäkkien arkivuorokauden pysäkkikohtaisiin nousijamäärien keskiarvoihin syyskuun viikolta vuosina 2019-2023.

Indeksissä vuosi 2019 sai arvon sata ja seuraavien vuosien indeksiluvut laskettiin lisäämällä ko. vuoden liikennemäärän prosentuaalinen muutos edellisestä vuodesta.

Pysäköinti-indeksien laskenta

Pysäköinti-indeksissä on mukana vasemmanpuoleisessa kartassa oranssilla ringastetut Finnparkin pysäköintilaitokset sekä oikeanpuoleisessa kartassa

näkyvät kadunvarsipysäköinnin vyöhykkeet I ja II. Pysäköinti-indeksissä kattaa pysäköintimäärätiedot ajalta 1.1.2019-31.12.2023 kaikilla maksutavoilla.

